

Behandlingen av riksdagens skrivelser

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger regeringens skrivelse och riksdagsstyrelsens redogörelse till handlingarna.

Konstitutionsutskottet upprepar förra årets konstaterande att regeringens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser under flera år har förbättrats. Konstitutionsutskottet gör bl.a. mot bakgrund av yttranden från andra utskott vissa överväganden om hanteringen av tillkännagivanden.

Utskottet välkomnar regeringens vilja att redovisa vidtagna åtgärder i fråga om tillkännagivanden så tidigt som möjligt, men vill samtidigt framhålla att det inte var utskottets avsikt att tillkännagivanden skulle redovisas i propositioner och skrivelser som behandlar en sakfråga som inte är direkt knuten till tillkännagivandet.

I de fall där riksdagen har beslutat om ett nytt tillkännagivande, där det redan finns ett likalydande tillkännagivande, har regeringen i vissa fall redovisat det ursprungliga tillkännagivandet som slutbehandlat och i vissa fall som ej slutbehandlat. Konstitutionsutskottet vill framhålla att det är rimligt att de ursprungliga tillkännagivandena fortsatt redovisas som ej slutbehandlade.

Utskottet påminner om vikten av att både regering och riksdag är tydliga i sin behandling av tillkännagivanden. Utskottet vill framhålla att vad som begärs i ett tillkännagivande uttryckligen bör framgå av det aktuella utskottets ställningstagande. Även om utskottet föreslår att en motion helt ska bifallas bör det som utskottet vill ska framföras till regeringen framgå av utskottets ställningstagande. Därmed blir det tydligt både för riksdag och regering vad utskottet anser att regeringen bör göra. Det hindrar inte att regeringen använder sig av hela motionstexten för att få en mer fullödig förståelse av de överväganden som föranlett tillkännagivandet.

Behandlade förslag

Regeringens skrivelse 2017/18:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2017. Riksdagsstyrelsens redogörelse 2017/18:RS6 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Bakgrund	4
Skrivelsens och redogörelsens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden.....	6
Riksdagens skrivelser till regeringen.....	6
Riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen	44
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	46
Skrivelse 2017/18:75	46
Redogörelse 2017/18:RS6.....	46
<i>Bilaga 2</i>	
Skatteutskottets yttrande 2017/18:SkU10y	47
<i>Bilaga 3</i>	
Justitieutskottets yttrande 2017/18:JuU6y	56
<i>Bilaga 4</i>	
Civilutskottets yttrande 2017/18:CU4y	60
<i>Bilaga 5</i>	
Försvarsutskottets yttrande 2017/18:FöU7y	63
<i>Bilaga 6</i>	
Kulturutskottets yttrande 2017/18:KrU2y	67
<i>Bilaga 7</i>	
Utbildningsutskottets yttrande 2017/18:UbU5y	71
<i>Bilaga 8</i>	
Trafikutskottets yttrande 2017/18:TU5y.....	76
<i>Bilaga 9</i>	
Miljö- och jordbruksutskottets yttrande 2017/18:MJU4y	95
<i>Bilaga 10</i>	
Näringsutskottets yttrande 2017/18:NU5y.....	99
<i>Tabell</i>	
Tabell 1 Antalet kungjorda grundförfattningar samt antal och andel kungjorda EU-grundförfattningar under perioden 2001–2017.....	7
Tabell 2 Antal ej slutbehandlade riksdagsskrivelser per riksmöte	8
Tabell 3 Antal redovisade samt antal och andel ej slutbehandlade riksdagsskrivelser (rskr.) i regeringens redogörelser 1991/92–2017/18	38
Tabell 4 Antal och andel slutbehandlade tillkännagivanden (tkg) och genomsnittlig tidsåtgång för slutbehandling 1995/96–2017/18	39
Tabell 5 Sista vidtagna åtgärd från regeringen m.fl. som lett till slutbehandling av tillkännagivanden, 1995/96–2017/18, andelar uttryckt i procent.....	41

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagens skrivelser till regeringen

Riksdagen lägger skrivelse 2017/18:75 till handlingarna.

2. Riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen

Riksdagen lägger redogörelse 2017/18:RS6 till handlingarna.

Stockholm den 22 maj 2018

På konstitutionsutskottets vägnar

Andreas Norlén

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Andreas Norlén (M), Björn von Sydow (S), Hans Ekström (S), Annicka Engblom (M), Veronica Lindholm (S), Jonas Millard (SD), Marta Obminska (M), Jonas Gunnarsson (S), Per-Ingvar Johnsson (C), Agneta Börjesson (MP), Dag Klackenbergh (M), Fredrik Eriksson (SD), Tina Acketoft (L), Mia Sydow Mölleby (V), Tuve Skånberg (KD), Laila Naraghi (S) och Ida Karkiainen (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Regeringens skrivelse 2017/18:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2017 överlämnades till riksdagen den 13 mars 2018.

Riksdagsstyrelsens redogörelse 2017/18:RS6 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen överlämnades till riksdagen den 14 februari 2018.

Kammaren beslutade den 14 mars respektive den 28 februari 2018 att hänvisa regeringens skrivelse respektive riksdagsstyrelsens redogörelse till konstitutionsutskottet för beredning.

Motionstiderna för skrivelsen respektive redogörelsen löpte ut den 28 mars respektive den 14 mars 2018. Någon följdmotion har inte väckts med anledning av redogörelsen eller skrivelsen.

Konstitutionsutskottet beslutade den 15 mars 2018 att anmoda övriga utskott att senast den 26 april 2018 yttra sig över regeringens skrivelse och de motioner som kunde komma att väckas med anledning av skrivelsen i de delar de berör respektive utskotts beredningsområde. Följande utskott har yttrat sig: skatteutskottet, justitieutskottet, civilutskottet, försvarsutskottet, kulturutskottet, utbildningsutskottet, trafikutskottet, miljö- och jordbruksutskottet och näringsutskottet. Yttrandena finns i bilagorna 2–10.

Bakgrund

Sedan 1961 har regeringen lämnat redogörelser till riksdagen för vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av riksdagens olika beslut. Enligt 9 kap. 8 § riksdagsordningen (RO) ska regeringen varje år i en skrivelse till riksdagen redovisa vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen.

Sedan slutet av 1990-talet har behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen (tidigare talmanskonferensen) redovisats för riksdagen. Riksdagsstyrelsen ska enligt tilläggsbestämmelse 9.17.3 RO årligen i en redogörelse redovisa vilka åtgärder den har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till styrelsen.

Skrivelsens och redogörelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelse 2017/18:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2017 lämnar regeringen en redovisning av vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Redovisningen omfattar huvudsakligen åtgärder under tiden 1 januari–31 december 2017.

I redogörelse 2017/18:RS6 redovisar riksdagsstyrelsen vilka åtgärder den har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till styrelsen. Redogörelsen omfattar huvudsakligen beslut av riksdagsstyrelsen under tiden den 1 januari 2017–31 december 2017.

Utskottets överväganden

Riksdagens skrivelser till regeringen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger regeringens skrivelse till handlingarna.

Skrivelsen

Regelbeståndet

I skrivelsens avsnitt 5 (s. 320 f.) redovisas uppgifter om regelbeståndet. Antalet gällande grundförfattningar per den 1 mars 2018 var 4 218. Av dessa var 1 462 lagar. Motsvarande siffror per den 1 mars 2017 var 4 169, varav 1 452 lagar. Antalet kungjorda grund- och ändringsförfattningar i Svensk författningssamling (SFS) under 2017 var 1 347, jämfört med 1 376 under 2016, 1 074 under 2015, 1 589 under 2014 och 1 178 under 2013. Av de författningar som kungjordes 2017 var 127 grundförfattningar (32 lagar och 95 förordningar m.m.).

Under 2017 genomfördes EU-direktiv i 77 ändringsförfattningar (47 lagar och 30 förordningar) och 9 nya grundförfattningar (6 lagar och 3 förordningar).

Antalet rubriker i myndigheternas regelförteckningar den 31 december 2017 har beräknats till ca 7 709, vilket innebär ett minskat antal regelrubriker jämfört med 2016. Uppgifterna i myndigheternas regelförteckningar är emellertid något osäkra.

Andelen EU-relaterade författningar

Sedan våren 2010 (bet. 2009/10:KU21 s. 23) redovisar konstitutionsutskottet vissa uppgifter från regeringens skrivelse om antalet kungjorda författningar och andelen kungjorda grundförfattningar genom vilka EU-direktiv har genomförts (nedan EU-grundförfattningar).

Av tabell 1 nedan framgår att en knapp femtedel av samtliga kungjorda grundförfattningar författningar under perioden 2001–2017 var genom vilka EU-direktiv genomfördes. För samma period gäller att drygt en fjärdedel av alla nya lagar som kungjordes hade sin grund i genomförande av EU-direktiv. Andelen kungjorda grundförfattningar som har sin grund i EU-direktiv har varierat kraftigt över åren.

Tabell 1 Antalet kungjorda grundförfattningar samt antal och andel kungjorda EU-grundförfattningar under perioden 2001–2017

År då författningarna kungjordes	Antal kungjorda grundförfattningar (varav lagar)	Antal kungjorda EU- grundförfattningar (varav lagar)	Andel kungjorda EU- grundförfattningar i % (varav lagar)
2001	136 (37)	17 (3)	13 (8)
2002	129 (27)	20 (7)	16 (26)
2003	135 (41)	25 (11)	19 (27)
2004	136 (38)	37 (15)	27 (40)
2005	162 (42)	32 (14)	20 (33)
2006	178 (59)	85 (33)	48 (56)
2007	347 (28)	76 (12)	22 (43)
2008	160 (49)	48 (20)	30 (41)
2009	207 (52)	43 (8)	21 (15)
2010	189 (65)	22 (9)	12 (14)
2011	173 (32)	28 (14)	16 (44)
2012	118 (28)	10 (5)	9 (18)
2013	126 (36)	15 (7)	12 (19)
2014	126 (50)	13 (5)	10 (10)
2015	149 (39)	1 (0)	1 (0)
2016	185 (50)	35 (17)	19 (34)
2017	127 (32)	9 (6)	7 (19)
Totalt	2 783 (705)	516 (186)	19 (26)

Källa: Konstitutionsutskottets kanslis genomgång av skrivelse 75 åren 2001/02–2017/18. Användbara data finns endast tillgängliga från 2001.

När det gäller ändringsförfattningarna, som inte tas upp i detalj här, kan det nämnas att antalet kungjorda ändringsförfattningar per år under perioden 2001–2017 i genomsnitt ligger något under 1 250. Den högsta noteringen infaller 2010 (1 887 kungjorda ändringsförfattningar) och den lägsta 2012 (883 kungjorda ändringsförfattningar). Andelen ändringsförfattningar genom vilka EU-direktiv genomförts uppgår under perioden 2001–2017 till drygt 7 procent med stora årliga variationer (exempelvis var andelen EU-relaterade ändringsförfattningar drygt 15 procent 2009 och knappt 6 procent 2011). Under 2017 var andelen 6 procent (77 av 1 220 ändringsförfattningar).

Riksdagsskrivelserna

Regeringens redovisning är knuten till de skrivelser där riksdagen meddelar regeringen sina beslut. Redovisningen tar upp samtliga riksdagsskrivelser från det senaste kalenderåret som är ställda till regeringen och äldre riksdagsskrivelser som inte tidigare har rapporterats som slutbehandlade av regeringen.

Ej slutbehandlade riksdagsskrivelser

I skrivelsens avsnitt 3 (s. 287 f.) finns ett kronologiskt register över de riksdagsskrivelser som redovisas. Den äldsta riksdagsskrivelsen som redovisas är från riksmötet 1999/2000 med ett tillkännagivande om samlad redovisning av jaktfrågor (bet. 1999/2000:MJU17 punkt 24, rskr. 253). I regeringens skrivelse (skr. 2017/18:75 s. 196) redovisas att frågorna tas upp i andra tillkännagivanden, bl.a. betänkande 2014/15:MJU9 (rskr. 2014/15:154). Vidare anförs att frågan om den s.k. dubbelregistreringen av jakträtt i renskötselområdet påverkas av såväl arbetet med en samlad samepolitik som utfallet av statens överklagande av den s.k. Girjasdomen (Gällivare tingsrätts dom, mål nr T323-09). Huvudförhandling i hovrätten hölls under hösten 2017, och dom meddelades den 23 januari 2018. Domen har överklagats till Högsta domstolen. Frågan är mycket komplicerad att lösa, och utfallet i Girjasålet bör avvaktas. Innan dess kan någon handlingsplan inte upprättas. Ärendet bereds vidare. Riksdagsskrivelsen är inte slutbehandlad.

I följande tabell redovisas hur många riksdagsskrivelser som redovisas som ej slutbehandlade i skrivelse 2017/18:75.

Tabell 2 Antal ej slutbehandlade riksdagsskrivelser per riksmöte

Riksmöte	Antal ej slutbehandlade riksdagsskrivelser	Riksmöte	Antal ej slutbehandlade riksdagsskrivelser
1999/00	1	2009/10	6
2000/01	0	2010/11	5
2001/02	1	2011/12	6
2002/03	0	2012/13	8
2003/04	1	2013/14	23
2004/05	1	2014/15	33
2005/06	2	2015/16	47
2006/07	0	2016/17	75
2007/08	1	2017/18	31
2008/09	0		

Källa: Kronologiskt register i skrivelse 2017/18:75 s. 287 f.

När det gäller det pågående riksmötet 2017/18 omfattar redovisningen i skrivelsen riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen fram till den 31 december 2017. 31 riksdagsskrivelser från den perioden kvarstår som ej slutbehandlade. Totalt är 241 riksdagsskrivelser i skrivelse 2017/18:75 ej slutbehandlade. I skrivelsen redovisas totalt 525 riksdagsskrivelser.

Konstitutionsutskottets område

I skrivelsen redovisas 44 riksdagsskrivelser med anledning av betänkanden från konstitutionsutskottet från riksmötena 2001/02–2017/18. Av dessa redovisas 25 riksdagsskrivelser som slutbehandlade och 19 som ej slutbehandlade.

En genomgång av riksdagsskrivelserna inom konstitutionsutskottets område i den aktuella skrivelse 75 visar att 29 nya riksdagsskrivelser från förra

årets skrivelse 75 (skr. 2016/17:75) fram till riksmötets juluppehåll 2017 finns med i årets skrivelse 75 (skr. 2017/18:75). I de fall riksdagens beslut har avsett nya lagar eller lagändringar visar en genomgång att de SFS-nummer som anges i skrivelsen är korrekta.

När det gäller riksdagens beslut om anslag m.m. för 2018 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse (bet. 2017/18:KU1) har alla fyra riksdags-skrivelser till regeringen slutbehandlats genom att regleringsbrev beslutats (Statsrådsberedningen, Justitiedepartementet, Finansdepartementet och Kulturdepartementet). Kulturdepartementet har även beslutat om beställnings-bemyndiganden när det gäller anslagen om stöd till politiska partier och presstöd. Riksdagens beslut om nytt mål för demokratipolitiken har slutbehandlats genom att regeringen avser att fr.o.m. budgetpropositionen för 2019 redovisa demokratipolitikens genomförande enligt det nya målet.

Nedan redovisas de riksdagsskrivelser som avser tillkännagivanden. Först redovisas sju tillkännagivanden i betänkande 2015/16:KU4 Åtgärder för att göra samhället mer motståndskraftigt mot våldsbejakande extremism och fyra tillkännagivanden i betänkande 2016/17:KU23 Förebyggande av våldsbejakande extremism. Därefter redovisas åtta övriga tillkännagivanden som redovisas som slutbehandlade, och sist de 18 övriga tillkännagivanden som ej slutbehandlats.

I betänkande 2015/16:KU4 Åtgärder för att göra samhället mer motståndskraftigt mot våldsbejakande extremism fanns sju tillkännagivanden (rskr. 136 och 137). Regeringen ansåg i proposition 2016/17:1 att punkterna 2, 3, 4, 5, 6, 7 och 9 (dvs. samtliga punkter) var slutbehandlade. I skrivelse 2016/17:75 (s. 212) anfördes att riksdagen inte delade regeringens bedömning i punkterna 4, 5, 7 och 9 (se bet. 2016/17:KU1, rskr. 2016/17:75). I skrivelse 2016/17:75 s. 212 f. redovisade regeringen att tre av de sju punkterna (2, 3 och 6) var slutbehandlade. I skrivelse 2017/18:75 s. 261 f. redovisar nu regeringen att en av de återstående fyra punkterna (4) är slutbehandlad. Övriga punkter (5, 7 och 9) är inte slutbehandlade.

De tre tillkännagivanden (punkt 2, 3 och 6) som redovisades som slutbehandlade i skrivelse 2016/17:75 och behandlades i 2016/17:KU21 redovisas ej nedan.

I betänkande 2016/17:KU23 Förebyggande av våldsbejakande extremism fanns fyra tillkännagivanden (rskr. 297). I skrivelsen redovisar regeringen att de inte är slutbehandlade.

Den slutbehandlade punkt fyra i 2015/16:KU4 Åtgärder för att göra samhället mer motståndskraftigt mot våldsbejakande extremism

I fråga om tillkännagivandet om *ansvar för skolhuvudmän m.fl.* (bet. 2015/16:KU4 punkt 4) redovisas att Statens skolverk har deltagit i Europarådets projekt Teaching controversial issues som syftar till att utveckla vidareutbildningar och stödmaterial för lärare och pedagoger om hur de kan undervisa i kontroversiella ämnen som t.ex. extremism och terrorism. Detta stödmaterial har Statens skolverk översatt till svenska, och det har under 2017

pilottestats av ett antal lärare. Vidare har regeringen gett Statens skolverk i uppdrag att utreda vilken roll utbildning inom skolväsendet har enligt gällande regelverk i arbetet mot våldsbejakande extremism. Utgångspunkten för utredningen ska vara utbildningens syfte, men även skolhuvudmännens skyldigheter och ansvar och skyldigheter för enskilda barn och elever samt hur skolväsendet ska samverka med aktörer som socialtjänst och polisen i dessa frågor. Skolverket ska också förstärka de insatser som genomförs i syfte att stödja lärare att bemöta olika former av intolerans och extremism. Motionsyrkandet bifölls delvis.

De tre ej slutbehandlade punkterna i 2015/16:KU4 Åtgärder för att göra samhället mer motståndskraftigt mot våldsbejakande extremism

När det gäller tillkännagivandet om att *identifiera samfund och organisationer som inte bör få stöd från det allmänna* (bet. 2015/16:KU4 punkt 5) anförs i skrivelsen att regeringen i regleringsbrevet för 2017 gav Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) i uppdrag att redovisa hur myndigheten i bidragshandläggningen prövar och följer upp villkor om demokratisk uppbyggnad och respekt för demokratins idéer. MUCF skulle även bedöma om det finns behov av att utveckla prövningen och kontrollen och vid behov föreslå åtgärder. Uppdraget redovisades i september 2017. MUCF har identifierat behov av att vidareutveckla delar av den kontroll och prövning som genomförs. Regeringen avser att under 2018 tillsätta en utredning som ska se över demokrativillkoren i statsbidragsförordningar. Regeringen har tidigare tillsatt en utredning med uppdrag att se över statens stöd till trossamfund (dir. 2016:62). Uppdraget redovisades den 13 mars 2018. Den 15 juni 2017 beslöt regeringen även att en särskild utredare ska se över och analysera vissa frågor som rör Allmänna arvsfondens verksamhet (dir. 2017:68). Utredaren ska bl.a. föreslå hur ett villkor kan utformas som ser till att bara organisationer som i sin verksamhet respekterar värderingar som präglar ett demokratiskt samhälle kan få stöd.

I fråga om tillkännagivandet om att *förhindra radikaliserings och rekrytering i digitala miljöer* (bet. 2015/16:KU4 punkt 7) redovisas i skrivelsen att regeringen har gett Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) i uppdrag av regeringen att göra kartläggningar och analyser av våldsbejakande extremistisk propaganda under 2016–2018 (Ku2016/01373/D). I linje med den nya överenskommelsen om åtgärder mot terrorism från den 7 juni 2017 som regeringen har slutit med Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna avser regeringen förstärka FOI:s uppdrag i syfte att göra ytterligare och mer fördjupade analyser och utveckla samverkan med internationella aktörer. Statens medieråd har i samarbete med Forum för levande historia och Konstfack tagit fram ett stödmaterial för pedagoger: Propaganda och bilders makt – hur och varför? (Ku2017/00595/D). Regeringen avvaktar redovisningarna av uppdraget till FOI innan en bedömning av vidare åtgärder kan göras.

När det gäller tillkännagivandet om *beredskap för att hantera avhoppare* (bet. 2015/16:KU4 punkt 9) redovisas att den nationella samordnaren har haft i uppdrag att bistå kommunerna i att utveckla insatser för individer som vill lämna våldsbejakande extremistiska rörelser (dir. 2016:43). Samordnarens uppdrag slutredovisades den 12 januari 2018. Regeringen gav i oktober 2016 nya uppdrag till Socialstyrelsen (Ku2016/02295/D), Statens institutionsstyrelse (Ku2016/02296/D) och Kriminalvården (Ju2016/06988/KRIM) om att vidareutveckla respektive myndighets arbete ytterligare när det gäller det förebyggande arbetet. Det handlar både om att förebygga radikalisering och rekrytering till våldsbejakande extremism och om att utveckla arbetet med individer som är involverade i våldsbejakande extremism. Dessa uppdrag ska slutredovisas den 18 maj 2018. Studier visar att psykisk ohälsa inte är ovanligt bland unga som radikaliserats och dragits in i våldsbejakande extremism. Socialstyrelsen har därför fått i uppdrag att göra en kartläggning av hälso- och sjukvårdens erfarenheter av sådana ärenden (Ku2016/02713/LS). I november 2017 gav regeringen ett utökat uppdrag till Kriminalvården i syfte att utveckla arbetet mot våldsbejakande extremism (Ju2017/08663/Krim). Uppdraget innebär att myndigheten bl.a. ska intensifiera utbildningsinsatserna och utveckla beredskapen att arbeta med s.k. återvändare genom att i tillämpliga delar använda den manual som tagits fram av Radicalisation Awareness Network (RAN). Regeringen har även gett Socialstyrelsen i uppdrag att ta fram en nationell vägledning för socialtjänstens arbete med enskilda individer och familjer som återvänder från strider för våldsbejakande extremistiska grupper i utlandet (Ku2017/01469/D). Vägledningen ska även utgöra ett stöd till socialtjänsten i ärenden som rör individer som är involverade i andra våldsbejakande extremistiska miljöer i Sverige och dessa individers närstående. Under 2018 avsätter regeringen 15 miljoner kronor till statsbidrag som kommuner och det civila samhället kan söka för att bl.a. utveckla stödjande verksamheter för individer som vill lämna sådana rörelser. Regeringen avvaktar redovisningarna av dessa uppdrag innan en bedömning av vidare åtgärder kan vidtas.

De fyra ej slutbehandlade punkterna i 2016/17:KU23 Förebyggande av våldsbejakande extremism

I fråga om tillkännagivandet om att *säkerställa att verksamheter som stöder våldsbejakande extremism inte tilldelas statliga eller kommunala medel* (bet. 2016/17:KU23 punkt 5, rskr. 294) anfördes att regeringen avser att under 2018 tillsätta en utredning som ska se över demokrativillkoren i statsbidragsförordningar. Regeringen avser inte, på grund av den kommunala självstyrelsen, att ge utredaren i uppdrag att föreskriva på vilka grunder en kommun ska bevilja bidrag till det civila samhället. Däremot kommer utredaren att få i uppdrag att träffa kommun- och landstingsföreträdare för att diskutera demokrativillkor i bidragsgivning, inklusive behov av stödmaterial till kommunala förvaltningsmyndigheter.

När det gäller tillkännagivandet om *individer som lämnar extremistiska miljöer, återvändare och kunskapshöjande åtgärder* (bet. 2016/17:KU23 punkt 8, rskr. 294) anføres att regeringen har inrättat ett nationellt centrum mot våldsbejakande extremism vid Brottsförebyggande rådet (Brå). Centret ska stärka och utveckla det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism genom att ge behovsanpassat stöd till aktörer som i sin verksamhet hanterar frågor om förebyggande av våldsbejakande extremism. Centret ska även samla och sprida kunskap och främja utvecklingen av och verka för en högre grad av effektivitet och samordning i det förebyggande arbetet. I arbetet med att förebygga våldsbejakande extremism har behovet av ett förstärkt stöd avseende individrelaterade åtgärder gentemot t.ex. avhoppare och återvändare lyfts fram. I uppdraget till Brå att vidta förberedelser inför inrättandet av centret ingår att redovisa hur ett sådant stöd skulle kunna tillgodoses och vilket stöd centrets verksamhet kan bidra med (Ju2017/07399/KRIM). I november 2017 gav regeringen även ett utökat uppdrag till Kriminalvården att utveckla arbetet mot våldsbejakande extremism. Bland annat ska myndigheten utveckla beredskap för att arbeta med s.k. återvändare genom att i tillämpliga delar använda den manual för arbetet med återvändare och deras familjer som har tagits fram av Radicalisation Awareness Network (RAN). Regeringen har utöver detta även gett Socialstyrelsen i uppdrag att ta fram en nationell vägledning för socialtjänstens arbete med enskilda individer och familjer som återvänder från strider för våldsbejakande extremistiska grupper i utlandet (Ku2017/01469/D). Regeringen avvaktar redovisningarna av dessa uppdrag innan en bedömning av vidare åtgärder kan vidtas.

I fråga om tillkännagivandet om *ensamagerande våldsverkare* (bet. 2016/17:KU23 punkt 10, rskr. 294) redovisar regeringen i skrivelsen att den nationella samordnaren har sammanställt forskning om våldsbejakande extremism i Våldsbejakande extremism – en forskarantologi (SOU 2017:67) som bl.a. tar upp individuella riskfaktorer och riskbedömningar, samt forskning om radikaliseringsprocesser. Forskare vid Uppsala universitet har på uppdrag av den nationella samordnaren gjort en sammanställning av befintlig kunskap om ensamagerande terrorister. Boken *Den ensamme terroristen? Om lone wolves, näthat och brinnande flyktingförläggningar* är tillsammans med forskningsantologin viktiga kunskapsunderlag i utvecklingen av det förebyggande arbetet. Regeringen överväger behovet av ytterligare kunskapshöjande åtgärder om mekanismerna bakom självradikalisering.

När det gäller tillkännagivandet om *värderingsbaserat arbete mot bristande jämställdhet, homofobi och hedersförtryck samt rasism* (bet. 2016/17:KU23 punkt 11, rskr. 294) anför regeringen att den nationella planen mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott omfattar ideologier, uppfattningar eller värderingar som ger uttryck för fientlighet mot människor som uppfattas bryta mot samhällets normer när det gäller till exempel sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck. Det kan ta sig uttryck i t.ex. homofobi, bifobi och transfobi. I budgetpropositionen för 2018 anvisar regeringen att 214 miljoner kronor ska avsättas för en samlad, flerårig satsning

mot hedersrelaterat våld och förtryck inom ramen för den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor 2017–2026 (skr. 2016/17:10 Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid). Strategin omfattar även hbtq-personers utsatthet för våld i nära relationer, inklusive hedersrelaterat våld och förtryck. De avsatta medlen som aviseras i budgetpropositionen för 2018 avser åren 2018–2020 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 13 tabell 5.12). Regeringen har gett Länsstyrelsen i Östergötlands län i uppdrag att bidra till att stärka statliga och kommunala verksamheters förmåga att förebygga och bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck, barnåktenskap, tvångsäktenskap samt könsstymning av kvinnor och flickor. I uppdraget ingår att Länsstyrelsen i Östergötlands län ska ta fram förslag som kan tas in i en handlingsplan mot könsstymning av flickor och kvinnor. Även Socialstyrelsen har fått i uppdrag att ta fram förslag inom sina områden. Uppdragen ska redovisas den 30 mars 2018.

Övriga slutbehandlade tillkännagivanden inom konstitutionsutskottets område

I detta avsnitt redovisas tillkännagivanden som slutbehandlats i andra betänkanden än 2015/16:KU4 Åtgärder för att göra samhället mer motståndskraftigt mot våldsbejakande extremism och 2016/17:KU23 Förebyggande av våldsbejakande extremism.

Den tidigare äldsta ej slutbehandlade riksdagsskrivelsen på konstitutionsutskottets område, som gäller ett tillkännagivande om ett *utvidgat grundlagskydd för ny kommunikation som sker med elektromagnetiska vågor* (bet. 2001/02:KU21 punkt 1, rskr. 233), redovisas nu som slutbehandlad. Yttrandefrihetskommittén, som bl.a. hade i uppdrag att överväga om man i längden bör behålla en teknikberoende grundlagsreglering av tryck- och yttrandefriheten, överlämnade 2012 sitt slutbetänkande En översyn av tryck- och yttrandefriheten (SOU 2012:55). Delar av betänkandet har lett till en proposition (prop. 2013/14:47). Regeringen tillsatte under 2014 en ny parlamentariskt sammansatt kommitté (dir. 2014:97), Mediegrundlagskommittén, som bl.a. fick i uppdrag att vidare utreda vissa av de frågor som Yttrandefrihetskommittén hade övervägt. Uppdraget omfattade bl.a. det som tillkännagivandet avser. Kommittén redovisade sina slutsatser i betänkandet *Ändrade mediegrundlag* (SOU 2016:58) som överlämnades till regeringen 2016. Regeringen behandlar kommitténs förslag i propositionen *Ändrade mediegrundlag* (prop. 2017/18:49).

I fråga om tillkännagivandet om *dröjsmål hos myndigheter* (bet. 2004/05:KU14 punkt 6, rskr. 153) anför regeringen att Förvaltningslagsutredningen (dir. 2008:36) sett över bestämmelserna i förvaltningslagen (1986:223) och lämnat förslag till en ny lag (SOU 2010:29). I betänkandet behandlas bl.a. frågan, som avses i tillkännagivandet, om vilka åtgärder som kan vidtas för att komma till rätta med alltför långa handläggningstider hos myndigheterna. Regeringen behandlar utredningens förslag i propositionen *En modern och rättssäker förvaltning – Ny förvaltningslag* (prop. 2016/17:180).

När det gäller tillkännagivandet om *definitionen av en bidragsgivares identitet* (bet. 2013/14:KU35 punkt 4, rskr. 163) anfördes att den parlamentariskt sammansatta kommittén om insyn i finansiering av partier (Ju 2014:15) behandlar frågan om vilka uppgifter som avses med en bidragsgivares identitet enligt lagen (2014:105) om insyn i finansiering av partier i betänkandet Ökad insyn i partiernas finansiering – ett utbyggt regelverk (SOU 2016:74). Regeringen behandlar kommitténs förslag i propositionen Ökad insyn i partiernas finansiering – ett utbyggt regelverk (prop. 2017/18:55).

I fråga om tillkännagivandet om *personlig integritet* (bet. 2014/15:KU15, punkt 1, rskr. 173) redovisar regeringen att det straffrättsliga skyddet för enskildas personliga integritet har behandlats i betänkandet Integritet och straffskydd (SOU 2016:7). Den 31 augusti 2017 beslutade regeringen propositionen Ett starkt straffrättsligt skydd för den personliga integriteten (prop. 2016/17:222).

När det gäller tillkännagivandet om *reklamskatten* (bet. 2014/15:KU12 punkt 5, rskr. 195) redovisas att regeringen i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 Förslag till statens budget för 2018, finansplan och skattefrågor avsnitt 6.25 s. 589 f.) föreslog att reklamskatten för annonser i en periodisk publikation som inte utgör annonsblad, katalog eller program slopas. Ändringarna trädde i kraft den 1 januari 2018.

När det gäller tillkännagivandet om *skadestånd vid överträdelse av Europakonventionen* (bet. 2015/16:KU15, punkt 14, rskr. 192) beslutade regeringen den 21 september 2017 propositionen Skadestånd och Europakonventionen (prop. 2017/18:7).

När det gäller tillkännagivandet om *finlandssvenskarnas ställning* (bet. 2016/17:KU16 punkt 7, rskr. 245) beslutade regeringen, som redogjorts för i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg. omr. 1 avsnitt 9.4.2), den 15 juni 2017 om tilläggsdirektiv till Utredningen om en stärkt minoritetspolitik (Ku 2016:02). Dessa innebar i huvudsak ett uppdrag att analysera vad den finlandssvenska gruppen i Sverige har för ställning och överväga om den ska erkännas som nationell minoritet. Med denna åtgärd ansåg regeringen att riksdagens tillkännagivande var tillgodosett och därmed slutbehandlat. Utredningen redovisade sitt uppdrag den 15 november 2017 i betänkandet Nästa steg? Del 2. Förslag för en stärkt minoritetspolitik (SOU 2017:88). Betänkandet har remitterats.

I fråga om tillkännagivandet om *veterandagen som allmän flaggdag* (bet. 2016/17:KU29 punkt 1, rskr. 246) beslutade regeringen den 24 maj 2017 förordning om ändring i förordning (1982:270) om allmänna flaggdagar (SFS 2017:441).

Övriga ej slutbehandlade tillkännagivanden inom konstitutionsutskottets område

I fråga om tillkännagivandet våren 2012 om *evenemangslista* (bet. 2011/12:KU16 punkt 1, rskr. 224) framgår det av skrivelsen att regeringen den 7 februari 2013 gav Myndigheten för radio och tv (nuvarande Myndigheten

för press, radio och tv) i uppdrag att analysera och lämna förslag till hur en evenemangslista kan utformas. Uppdraget redovisades den 15 november 2013 och har remissbehandlats. Under regeringens beredning av ärendet gjordes ett andra tillkännagivande av riksdagen i vilket regeringen uppmanades att beakta vissa synpunkter på listans utformning (jfr rskr. 2013/14:230). Med anledning av det andra tillkännagivandet gav regeringen ett nytt uppdrag till myndigheten, vilket redovisades i februari 2016. De nya förslagen från myndigheten har remitterats och bereds inom Regeringskansliet.

När det gäller tillkännagivandet våren 2014 om *evenemangslista* (bet. 2013/14:KU28 punkt 1, rskr. 230) anförs, i enlighet med det som aviserats i budgetpropositionen för 2016 (utg. omr. 17 s. 39 f.), att regeringen den 5 november 2015 gav Myndigheten för radio och tv i uppdrag att ta fram ett förslag till evenemangslista med bl.a. villkor om högre befolkningstäckning än vad som tidigare föreslagits. Uppdraget redovisades till Regeringskansliet den 29 februari 2016. Myndighetens nya förslag har remitterades och bereds inom Regeringskansliet.

När det gäller tillkännagivandet om en *helhetslösning av regionfrågan* (bet. 2013/14:KU30 punkt 4, rskr. 158) redovisar regeringen i sitt beslut från den 2 juli 2015 att ge en kommitté, som antog namnet Indelningskommittén (Fi 2015:09), i uppdrag att bl.a. föreslå en ny läns- och landstingsindelning som innebar att Sverige skulle delas in i väsentligt färre län och landsting (dir. 2015:77). Regeringen beslutade den 22 juni 2017 att detta uppdrag och tillhörande deluppdrag ska utgå. Kommittén ska inte heller utreda länsstyrelsernas organisation eller lämna förslag till hur det regionala utvecklingsansvaret ska tilldelas landstingen. Kommittén behåller dock uppdragen i fråga om beteckningen för kommuner på regional nivå och statliga myndigheters regionala indelning. När det gäller det regionala utvecklingsansvaret behåller kommittén uppdraget om finansiering av förvaltningsutgifter. I beslutet förtydligas också kommitténs uppdrag i fråga om statliga myndigheters regionala indelning. Kommittén ska föreslå en samordnad regional indelning för de statliga myndigheter för vilka en geografisk samordning är relevant för staten som helhet samt för kommuner och landsting. Vidare fick kommittén i uppdrag att föreslå en reglering i lagen om ändringar i Sveriges indelning i kommuner och landsting (indelningslagen) om vilken hänsyn som ska tas till berörda landstings och kommuners samt befolkningens synpunkter vid ändringar i landstingsindelningen. Kommittén fick också i uppdrag att kartlägga landstingens samverkan och redogöra för hur landstingen ser på den framtida utvecklingen när det gäller samverkan. Uppdraget skulle i sin helhet slutredovisas senast den 28 februari 2018. Stockholms, Kalmar och Blekinge läns landsting liksom Södermanlands, Värmlands, Dalarnas och Västerbottens läns landsting har ansökt hos regeringen om att från den 1 januari 2019 överta det regionala utvecklingsansvaret. Regeringen har remitterat förslag om ett enhetligt regionalt utvecklingsansvar med de lagändringar som krävs för att tillmötesgå ansökningarna.

I fråga om tillkännagivandet om en utredning i fråga om *utlämnande av allmänna handlingar* (bet. 2014/15:KU11 punkt 1, rskr. 127) redovisas att en utredare i april 2016 fick i uppdrag att kartlägga och vid behov föreslå åtgärder i fråga om förekomsten hos myndigheterna av frekventa och omfattande ärenden om utlämnande av allmän handling (Ju 2016:C). Utredaren redovisade sitt arbete i promemorian *Frekventa och omfattande ärenden om utlämnande av allmän handling* (Ds 2017:37) i juni 2017. Promemorian har remissbehandlats och bereds för närvarande i Regeringskansliet.

När det gäller tillkännagivandet om *antiziganism, romsk inkludering och inrättande av ett romskt förvaltningsområde* (bet. 2014/15:KU16 punkt 1, rskr. 156) anför regeringen att flera satsningar mot antiziganism och för romsk inkludering pågår, bl.a. inom ramen för regeringens strategi för romsk inkludering (skr. 2011/12:56), se redogörelse i proposition 2017/18:1 utg.omr. I avsnitt 9.5. Arbetet med att tillgodose riksdagens tillkännagivande kommer därmed att fortsätta.

I fråga om tillkännagivandet om *försöksverksamhet med samdistribution av tidningar och post* (bet. 2014/15:KU12 punkt 4, rskr. 195) redovisas att regeringen den 17 december 2015 har uppdragit åt Post- och telestyrelsen att kartlägga förutsättningarna inom det postala regelverket för att genomföra försöksverksamhet med samdistribution av post och tidningar på sådant sätt som riksdagen förordat (N2015/088977/ITP). Post- och telestyrelsen redovisade den 31 mars 2016 att marknaden utvecklats så att samdistribution av post och tidningar på marknadsmässiga grunder sker på fler orter och att myndigheten inte har några verksamma rättsmedel att genomföra försöksverksamhet på sådant sätt som riksdagen förordat (N2016/02494/D). Se redovisningen under punkt 7 nedan om utredningen om en översyn av postlagstiftningen i ett digitalt samhälle.

Vidare i fråga om tillkännagivandet om *fortsatt behandling av Presstödskommitténs fyra huvudförslag* (bet. 2014/15:KU12 punkt 7, rskr. 195) redovisas att regeringen i budgetpropositionen för 2018 (Förslag till statens budget för 2018, finansplan och skattefrågor, avsnitt 6.25) har föreslagit att reklamskatten för annonser i en periodisk publikation som inte utgör annonsblad, katalog eller program slopas. Ändringarna trädde i kraft den 1 januari 2018. Utredningen om en översyn av postlagstiftningen i ett digitaliserat samhälle (N 2015:06), som bl.a. har haft till uppgift att utreda effekterna av samdistribution av post och tidningar och hur det skulle påverka möjligheterna för marknadstillträde och effektiv konkurrens, lämnade i april 2016 delbetänkandet *Som ett brev på posten – Postbefordran och pristak i ett digitaliserat samhälle* (SOU 2016:27) och i september 2016 slutbetänkandet *Till sista utposten – En översyn av postlagstiftningen i ett digitaliserat samhälle* (SOU 2016:54). Utredningens förslag låg till grund för regeringens beslut den 12 oktober 2017 om förordning om en ändring av postförordningen (2010:1049) (SFS 918), som innebär att den samhällsomfattande posttjänstens befordringskrav för brev med normalporto ändras från övernattbefordran till tvådagarsbefordran, samt för proposition 2017/18:41 *Ändringar i postlagen*

som regeringen beslutade den 9 november 2017. Övergången till tvådagarsbefordran kan underlätta samdistribution av post och tidningar. Propositionen innehåller inga förslag om samdistribution.

Vidare när det gäller tillkännagivandet om *skadestånd vid överträdelse av regeringsformen* (bet. 2015/16:KU15 punkt 15, rskr. 192) har regeringen som avsikt är att under 2018 tillsätta en utredning med uppdrag att analysera och överväga den fråga som tillkännagivandet avser.

I fråga om tillkännagivandet om *valhemlighet för synskadades personröster* (bet. 2015/16:KU14 punkt 4, rskr. 205) redovisas i skrivelsen att det som ett led i arbetet bl.a. har ägt rum ett möte med Synskadades Riksförbund då olika alternativ diskuterats för att förbättra förutsättningarna för synskadade att personrösta självständigt med t.ex. hjälpmedel eller digital teknik. Regeringen har i propositionen Snabbare omval (prop. 2017/18:38) ansett att frågan om att vidta åtgärder för att ytterligare stärka valhemligheten bör bli föremål för fortsatta överväganden. Regeringens avsikt är att under 2018 tillsätta en utredning som bl.a. ges i uppdrag att utreda hur personer med synnedsättning kan ges förutsättningar att personrösta utan att tvingas röja valhemligheten för någon.

När det gäller tillkännagivandet om *befolkningens synpunkter vid ändringar i landstingsindelningen* (bet. 2015/16:KU25 punkt 2, rskr. 291) beslutade regeringen den 22 juni 2017 om tilläggsdirektiv till Indelningskommittén (dir. 2017:72). Kommittén ska enligt direktiven analysera för- och nackdelar med att i lagen (1979:411) om ändringar i Sveriges indelning i kommuner och landsting införa bestämmelser om landstings, kommunernas och befolkningens synpunkter vid ändringar i landstingsindelningen, analysera för- och nackdelar med att reglera när och hur befolkningens önskemål och synpunkter ska inhämtas, och lämna förslag till författningsändringar. Uppdraget ska slutredovisas senast den 28 februari 2018.

I fråga om tillkännagivandet om *ökat valdeltagande bland utlandssvenskar* (bet. 2016/17:KU22 punkt 5, rskr. 200) redovisas i skrivelsen att Valmyndigheten bl.a. vid myndighetsdialogen med regeringen har lämnat information om sin avsikt att inför valet 2018 förstärka informationsarbetet gentemot utlandssvenskar om regler för hur de tas med i röstlängden i syfte att förbättra kunskapen om förutsättningarna för deltagande i valet. Frågan om att utreda huruvida det bör vara möjligt för utlandssvenskar att under vissa förutsättningar kunna brevrösta från Sverige bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Vidare i fråga om tillkännagivandet om *ökat valdeltagande bland utlandssvenskar* (bet. 2016/17:KU22 punkt 5, rskr. 201) redovisas i skrivelsen att regeringen i budgetpropositionen för 2019 kommer lämna en samlad redovisning av vidtagna åtgärder.

När det gäller tillkännagivandet om *sekretessbrytande bestämmelse vid vanvård av djur* (bet. 2016/17:KU15 punkt 3, rskr. 243) anför regeringen att Djurskyddsutredningen i sitt betänkande Ny djurskyddslag (SOU 2011:75) har föreslagit att det ska införas en sekretessbrytande bestämmelse så att hälso-

och sjukvårdspersonal och personal inom socialtjänsten får lämna uppgifter vidare om djurskyddsproblem till den berörda djurskyddskontrollmyndigheten. Regeringen beslutade i januari 2018 om en lagrådsremiss om en ny djurskyddslag. I den nämnda lagrådsremissen föreslår regeringen också att det förs in bestämmelser i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) som möjliggör för personal inom hälso- och sjukvården, socialtjänsten samt verksamheter enligt lagen (1993:387) om stöd och service till funktionshindrade att lämna sådana uppgifter om ett djur till djurskyddskontrollmyndigheterna eller Polismyndigheten som är nödvändiga för ett ingripande från myndigheternas sida. Regeringen planerade att överlämna en proposition med de här aktuella lagändringarna till riksdagen i mars 2018. Denna punkt i tillkännagivandet planerades att avslutas mot den kommande propositionen.

I fråga om tillkännagivandet om *informationsteknik och demokrati* (bet. 2016/17:KU15 punkt 8, rskr. 244) redovisas i skrivelsen att regeringen i budgetpropositionen för 2018 aviserar en omfattande satsning på digitalisering av den offentliga sektorn. Satsningen innefattar tillskapandet av en ny myndighet för digitalisering av den offentliga sektorn som ska inleda sitt arbete den 1 september 2018. Den nya myndigheten ska ha i uppgift att utveckla, samordna och stödja den offentliga sektorn i dess digitalisering (dir. 2017:117). Regeringen avsätter i budgetpropositionen för 2018 ytterligare 60 miljoner kronor under en treårsperiod för att främja öppna data och datadriven innovation. För att förstärka arbetet med öppna data har regeringen tidigare gett Riksarkivet i uppdrag att främja statliga myndigheters arbete med att tillgängliggöra data för vidareutnyttjande (Fi2015/02025/SFÖ och Fi2016/01537/SFÖ). Därutöver har regeringen gett två uppdrag till Statskontoret. Uppdragen innebär att Statskontoret ska genomföra en samlad uppföljning av statliga och kommunala myndigheters arbete med att tillgängliggöra handlingar för vidareutnyttjande (S2014/3536/SFÖ) samt utvärdera hinder för vidareutnyttjande av öppna data från statliga myndigheter (Fi2017/02163/DF). Uppdragen skulle slutredovisas den 18 januari samt den 12 mars 2018. Därtill har Tillväxtverket fått i uppdrag att främja vidareutnyttjandet av öppna data och datadriven innovation (Fi2017/02164/DF); uppdraget ska slutredovisas den 20 december 2018. Regeringen har även gett OECD i uppdrag att göra en översyn av den datadrivna förvaltningen i Sverige. Syftet är att få in ytterligare rekommendationer från en utomstående part om hur tempot kan öka i digitaliseringen av den offentliga Sverige och i utnyttjandet av data i offentlig sektor. Detta uppdrag ska redovisas i maj 2018.

När det gäller tillkännagivandet om *ersättare i styrelsen, nämnder och utskott* (bet. 2016/17:KU30 punkt 6, rskr. 335) anför regeringen att ärendet bereds inom Regeringskansliet.

Vidare när det gäller tillkännagivandet om *styrning och uppföljning av verksamheter i kommunal regi* (bet. 2016/17:KU30 punkt 13, rskr. 335) anför regeringen att ärendet bereds inom Regeringskansliet.

I fråga om tillkännagivandet om *åtgärder för att öka antalet förtroendevalda m.m.* (bet. 2016/17:KU17, punkt 1, rskr. 337) redovisar regeringen i

skrivelsen att 2014 års demokratiutredning – Delaktighet och jämlikt inflytande i januari 2016 lämnade betänkandet Låt fler forma framtiden! (SOU 2016:5). För att underlätta för förtroendevalda att förena ett uppdrag med arbets- och familjeliv och för att skapa bättre förutsättningar för underrepresenterade grupper att ta uppdrag föreslog utredningen att förtroendevalda ska ges möjlighet att vara föräldralediga eller sjukskrivna, och därefter kunna återgå till sitt förtroendeuppdrag. Förslaget behandlades i regeringens proposition En ny kommunallag (prop. 2016/17:171). Den nya kommunallagen (2017:725) förtydligar att kommuner och landsting kan besluta att ge kommunal- och landstingsråd möjlighet att vara föräldralediga eller sjukskrivna. Lagen trädde i kraft den 1 januari 2018. Därutöver har Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF) i uppdrag att 2014–2017 genomföra insatser i syfte att fler unga kvinnor och män ska ta på sig uppdrag som politiskt förtroendevalda. Uppdraget innefattar även insatser för att motverka att unga politiker väljer att lämna sina uppdrag i förtid (dnr U2014/03352/UC). Vidare konstaterar regeringen i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 1 s. 52) att regeringen, trots utvecklingen mot en i flera avseenden förbättrad representation i de folkvalda församlingarna sett över tid, anser att det behövs ett fortsatt arbete för ett breddat och mer jämlikt deltagande i de folkvalda församlingarna. Det huvudsakliga ansvaret för att förbättra den sociala representativiteten ligger dock hos de politiska partierna eftersom de ansvarar för nominerings- och rekryteringsprocesserna inför allmänna val. Regeringen planerar inte några ytterligare åtgärder med anledning av riksdagsskrivelsen.

När det gäller tillkännagivandet om *en nationell institution för mänskliga rättigheter* (bet. 2017/18:KU6 punkt 2, rskr. 98) anför regeringen att ärendet bereds inom Regeringskansliet.

Yttranden från andra utskott

Skatteutskottet

Skatteutskottet behandlar i sitt yttrande (yttr. 2017/18:SkU10y) de tio riksdagsskrivelser som har redovisats som ej slutbehandlade.

I fyra fall ser skatteutskottet ingen anledning att rikta någon kritik mot regeringens sätt att handlägga frågan. I följande sex fall framhålls vissa synpunkter.

När det gäller avskaffande av reklamskatten kan någon kritik från konstitutionell synpunkt enligt utskottets uppfattning inte riktas mot någon regering för dess hantering av frågan. Utskottet anser trots detta att det har gått orimligt lång tid sedan riksdagen gjorde sitt tillkännagivande och att det nu är angeläget att regeringen slutligen verkställer riksdagens beslut. Det är bra att regeringen vidtagit åtgärder som syftar till att avveckla reklamskatten och nu aviserar ytterligare steg för att avveckla skatten, men utskottet anser att det dessutom borde vara möjligt för regeringen att närmare ange när riksdagsskrivelsen beräknas vara slutbehandlad.

Den nuvarande regeringen och tidigare regeringar har under lång tid utvärderat Öresundsavtalet. Utskottet anser att regeringen bör kunna ta ställning i frågan.

Förslaget från Utredningen om översyn av 3:12-reglerna (Fi 2014:06, SOU 2016:75) drogs tillbaka efter att Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna angett att de var beredda att agera i riksdagen, t.ex. i form av en misstroendeförklaring, om förslaget ingick i budgetpropositionen för 2018. Oavsett detta anser utskottet att regeringen bör redovisa för riksdagen hur de förändringar av 3:12-reglerna som antogs efter förslag i budgetpropositionen för 2014 fallit ut vid tillämpningen.

Riksdagen har påtalat att avsaknaden av ett starkt skydd för våldutsattas personuppgifter leder till otrygghet och utsatthet och att det därför är viktigt att ett förslag som löser problemen på detta område utarbetas skyndsamt. Utskottet anser att beredningen av frågan tagit alldeles för lång tid men anser att det är glädjande att regeringen nu återkommit till riksdagen med förslag.

Riksdagen beslutade under 2015 om ett tillkännagivande till regeringen om att snarast låta se över reglerna för det skatterättsliga företrädaransvaret. Regeringen har inte återkommit med konkreta förslag, vilket den bör göra snarast. Utskottet utgår från att frågan redovisas i enlighet med riksdagens önskemål.

I samband med att riksdagen under förra riksmötet antog en ny tulllag beslutade riksdagen den 2 mars 2016 att ställa sig bakom det som utskottet anfört om att se över möjligheterna att utöka Tullverkets befogenhet att besluta om postspärrar för postförsändelser samt att införa samma möjlighet för försändelser förmedlade av kurirföretag. Regeringen avser att inom kort ge en utredare i uppdrag att utreda frågan. Utskottet anser att det tagit orimligt lång tid för regeringen att komma fram till ett beslut om att en utredare ska se över frågan.

Justitieutskottet

Justitieutskottet behandlar i sitt yttrande (yttr. 2017/18:JuU6y) en riksdags-skrivelse som har redovisats som slutbehandlad.

Utskottet har i de flesta delar inget att invända mot regeringens redovisning. I ett fall anser utskottet dock, till skillnad från regeringen, att de åtgärder som vidtagits inte är tillräckliga för att tillkännagivandet ska anses vara slutbehandlat.

Tilkännagivandet om att brott som begås av djurrätsaktivister ska prioriteras (rskr. 2014/15:77 punkt 22) redovisas som slutbehandlat mot bakgrund av att Justitiedepartementet tidigare har inhämtat och sammanställt information från Polismyndigheten om dessa brott och på grund av den löpande avrapporteringen mellan inrikesministerns statssekreterare och rikspolischefen respektive säkerhetspolischefen. Enligt utskottet kan dock dessa åtgärder inte anses innebära att arbetet mot sådana brott prioriteras.

Utskottet delar således inte regeringens bedömning utan anser att det behövs en tydligare redovisning av vilka åtgärder för att prioritera arbetet mot brott som begås av djurrättsaktivister som vidtagits av regeringen innan ärendet kan anses vara slutbehandlat.

I en avvikande mening (S, MP) anförs att regeringen har redovisat vilka åtgärder man vidtagit med anledning av tillkännagivandet och uppgett att man inte avser att vidta några ytterligare åtgärder samt att punkten därmed är att anse som slutbehandlad. Vidare anförs att man delar regeringens uppfattning att tillkännagivandet är tillgodosett genom de redovisade åtgärderna och anser att regeringen har uppfyllt de krav som kan ställas på en redovisning av vilka åtgärder som man vidtagit med anledning av ett tillkännagivande. Det finns därför inga skäl att anmärka på regeringens redovisning.

Civilutskottet

I civilutskottets yttrande (yttr. 2017/18:CU4y) redovisas att bl.a. två tillkännagivanden som beslutats av riksdagen på förslag från civilutskottet är slutbehandlade. De avser riktvärden för trafikbuller (bet. 2014/15:CU10, rskr. 2014/15:180, punkt N35 i regeringens skrivelse och bet. 2016/17:CU1, rskr. 2016/17:70, punkt N52 i regeringens skrivelse). Regeringen har tidigare, i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2018:1) under utgiftsområde 18, redovisat sin bedömning att regeringen helt tillmötesgått de två nämnda tillkännagivandena.

Utskottet har ingen annan uppfattning än regeringen när det gäller frågan huruvida riksdagsskrivelserna är slutbehandlade. När det gäller tillkännagivandena om riktvärden för trafikbuller har utskottet tidigare redovisat denna uppfattning i sitt betänkande 2017/18:CU1. Därutöver vill utskottet framhålla följande.

Våren 2015 beslutade riksdagen det första tillkännagivandet om att regeringen skulle besluta om vissa ändringar i förordningen (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader. Ändringarna var avsedda att underlätta bostadsbyggande i närheten av spårtrafik och vägar. Hösten 2016 ansåg sig utskottet föranlett att föreslå ett tillkännagivande om att regeringen omedelbart skulle besluta om de förordningsändringar som avsågs i det första tillkännagivandet, och riksdagen följde utskottets förslag. Utskottet konstaterade då att det hade gått över ett år sedan riksdagens tillkännagivande till regeringen i frågan och ansåg det mycket anmärkningsvärt att regeringen ännu inte hade ändrat förordningen i enlighet med riksdagens tidigare tillkännagivande.

I regeringens skrivelse redovisas att regeringen i maj 2017 beslutade om förändringar i den aktuella förordningen. Beslutet togs således två år efter riksdagens första tillkännagivande i frågan.

Regeringen har tidigare, i skrivelse 2016/17:75, redovisat att regeringen i december 2015 gav Boverket i uppdrag att bl.a. analysera vilka effekter mer tillåtande riktvärden för trafikbuller skulle kunna leda till och att uppdraget redovisades i december 2016. I februari 2017 gav sedan regeringen Boverket

ett nytt uppdrag att ta fram författningsförslag och konsekvensbedömningar i frågan, ett uppdrag som skulle redovisas i maj 2017.

Utskottet vill påminna om att konstitutionsutskottet vid flera tidigare tillfällen har berört frågan om tidsutdräkten vid regeringens behandling av riksdagens tillkännagivanden. Konstitutionsutskottet har bl.a. understrukt vikten av att regeringen gör ansträngningar för att undvika onödig tidsutdräkt (bet. 2003/04:KU21). Därutöver har konstitutionsutskottet bl.a. anfört att långa tidsutdräkter skapar en osäkerhet som ofta leder till att ämnet för tillkännagivandet kommer upp på nytt i olika sammanhang i riksdagen (bet. 2007/08:KU21).

Enligt riksdagens tillkännagivande hösten 2016 borde regeringen omgående besluta om den förordningsändring som avsågs i tillkännagivandet från 2015. Utskottet vill framhålla att det är angeläget att regeringen vidtar åtgärder omedelbart när riksdagen så begär.

Försvarsutskottet

Försvarsutskottet konstaterar i sitt yttrande (yttr. 2017/18:FöU7y) att regeringen antingen har vidtagit åtgärder eller påbörjat beredning i de fall då tillkännagivanden ännu inte slutbehandlats. Utskottet är positivt till detta.

När det gäller riksdagens tillkännagivanden till regeringen om att inrätta ett centrum med specialistkompetens och forskning om veteranfrågor (bet. 2014/15:FöU7, rskr. 2014/15:132) konstaterade utskottet i samband med beredningen av regeringens redovisning i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg. omr. 6) att regeringen beslutat att Försvarsmakten senast den 1 juli 2017 skulle inrätta ett veterancentrum för att stärka och utveckla myndighetens veteran- och anhörigverksamhet. Regeringen anförde vidare att det i anvisningarna till myndigheten står att den ska sträva efter myndighetsöverskridande arbete samt att Försvarsmakten enligt uppdrag i regleringsbrevet för 2017 inrättade ett veterancentrum den 1 juli. I och med inrättandet av Försvarsmaktens veterancentrum bedömde regeringen att frågan om veterancentrum var omhändertagen och därmed slutbehandlad. Utskottet hade inte några invändningar mot regeringens bedömning (bet. 2017/18:FöU1 s. 50). Utskottet har inte heller nu någon annan uppfattning och delar således regeringens bedömning att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Tillkännagivandet om Veteranutredningens förslag (bet. 2015/16:FöU8, rskr. 2015/16:149) behandlade utskottet i samband med regeringens redovisning i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg. omr. 6, bet. 2017/18:FöU1 s. 17 f.). Utskottet delade inte regeringens bedömning att riksdagens tillkännagivande kunde anses som slutbehandlat. Utskottet anförde i betänkandet att regeringen borde vidta de åtgärder som krävs för att konsolidera veteranpolitiken och ytterligare stärka stödet till veteranerna och deras anhöriga i linje med Veteranutredningens förslag (SOU 2014:27). Enligt utskottets mening var utredningens förslag om en särskild lag till stöd och hjälp för civila tjänstemän som deltagit i en internationell insats en viktig del

i det arbetet, något regeringen inte hade gått vidare med. Utskottet föreslog därför ett nytt tillkännagivande till regeringen om en lag till stöd för civila som gjort internationella insatser (bet. 2017/18:FöU1, rskr. 2017/18:100). Utskottet konstaterar att regeringen i skrivelsen redovisar att dessa tillkännagivanden inte är slutbehandlade och att beredning pågår i Regeringskansliet. Utskottet är positivt till detta.

Vad gäller riksdagens tillkännagivande om ansvaret för vidmakthållandet av Försvarsmaktens materiel i betänkande 2017/18:FöU1 punkt 5 (rskr. 2017/18:101) hänvisar regeringen till en pågående översyn och att man avser att återkomma till riksdagen när den är genomförd. Översynen presenterades den 28 mars och är en analys av Försvarsmaktens logistikförsörjning i fråga om vidmakthållande och upphandling. Utskottet behandlar frågan i sitt betänkande Militära frågor (bet. 2017/18:FöU6).

I en avvikande mening (M, C, L, KD) påminns om att utskottet i sitt yttrande 2016/17:FöU5y till konstitutionsutskottet framhöll vikten av att veteranstödet även skulle omfatta civila som tjänstgjort i olika insatser och att ett veterancentrum skulle tjäna såväl civila som militära veteraner, vilket är en viktig roll för ett veterancentrum. Det av regeringen beslutade och inrättade centrumet för veteransoldater i Försvarsmakten motsvarar inte vad Veteranutredningen föreslog. Centrumet framstår inte som tillgängligt för civila tjänstemän som gjort internationella insatser. Därmed finns det fortfarande behov av kompletterande åtgärder när det gäller riksdagens tillkännagivande i betänkande 2014/15:FöU7 (rskr. 2014/15:132).

Vidare anförs i den avvikande meningen att tillkännagivandet om Veteranutredningens förslag (bet. 2015/16:FöU8, rskr. 2015/16:149) och tillkännagivandet till regeringen om stöd till civila som gjort internationella insatser (bet. 2017/18:FöU1, rskr. 2017/18:100) inte är slutbehandlade enligt vad regeringen redovisar i skrivelsen och att beredning pågår i Regeringskansliet. Det är av yttersta vikt att dessa frågor omhändertas och att regeringen inom en snar framtid kommer in med förslag på hur frågorna avses att behandlas.

Kulturutskottet

I kulturutskottets yttrande (yttr. 2017/18:KrU2y) vill utskottet understryka betydelsen av att riksdagsskrivelser med tillkännagivanden behandlas skyndsamt av regeringen och att tillräckliga åtgärder vidtas för att följa riksdagens beslut. Om åtgärderna drar ut på tiden är det angeläget att regeringen är utförlig i sin redogörelse för orsakerna till fördröjningen. Utskottet vill också peka på att stor tidsåtgång kan skapa en osäkerhet som kan leda till att ämnet för ett tillkännagivande kommer upp på nytt i olika sammanhang.

Utskottet noterar att det finns flera tillkännagivanden inom utskottets beredningsområde som ännu inte är tillgodosedda. Av dessa vill utskottet särskilt lyfta fram fyra tillkännagivanden som gäller filmpolitiken. Tillkännagivandena, som beslutades våren 2016, gäller utredning om filmpolitikens

framtid, Stiftelsen Svenska Filminstitutets roll och framtida organisationsform, former för samverkan och inflytande samt finansieringen av filmpolitiken (bet. 2015/16:KrU11, rskr. 2015/16:289). Det gäller frågor som på ett avgörande sätt kan påverka förutsättningarna för svensk film. Trots det har regeringen inte vidtagit de åtgärder som förutsätts i tillkännagivandena. Detta är särskilt anmärkningsvärt eftersom utskottet även våren 2017, i samband med behandlingen av regeringens skrivelse 2016/17:75, påtalade att regeringen inte initierat det utredningsarbete som förutsattes i tillkännagivandena samt hänvisade till att riksdagen hösten 2017 beslutade om ett nytt tillkännagivande om former för samverkan och inflytande (yttr. 2016/17:KrU2y och bet. 2017/18:KrU1, rskr. 2017/18:91). När det gäller tillkännagivandena om utredning om filmpolitikens framtid och om finansieringen av filmpolitiken hänvisar regeringen till att man avser att göra en bred utvärdering av den nya filmpolitiken när tillräcklig tid har förflutit för att en utvärdering ska kunna bli meningsfull. Det kan, som utskottet påpekade även våren 2017, inte anses tillräckligt med en utvärdering av den filmpolitik som riksdagen genom ett flertal tillkännagivanden har haft invändningar mot. Utskottet förutsätter att regeringen skyndsamt vidtar åtgärder för att verkställa riksdagens beslut.

Utskottet vill också peka på ett tillkännagivande om lan-spel som beslutades våren 2015 (bet. 2014/15:KrU4, rskr. 2014/15:143). Regeringen redovisade våren 2016 (skr. 2015/16:75) att en proposition skulle lämnas under 2016 och redovisade våren 2017 (skr. 2016/17:75) att en proposition skulle lämnas under hösten 2017. Någon proposition har dock ännu inte lämnats, utan regeringen anger nu att det tidigare inledda beredningsarbetet avses att återupptas när den nya spellagstiftningen har beslutats (skr. 2017/18:75). Utskottet finner det anmärkningsvärt att regeringen ännu efter tre år inte har slutbehandlat tillkännagivandet.

I en avvikande mening (S, MP) delas bedömningen att det är viktigt att riksdagens skrivelser respekteras och behandlas med skyndsamhet och att ansträngningar görs för att undvika onödig tidsåtgång när det gäller att hörsamma tillkännagivanden. Man konstaterar dock att regeringen har vidtagit åtgärder eller påbörjat beredning i samtliga de fall då tillkännagivanden inom utskottets beredningsområde inte har slutbehandlats, vilket man ser positivt på. Det finns därför inte anledning att rikta kritik mot regeringens sätt att handlägga frågorna.

I en avvikande mening (V) delas bedömningen att det är angeläget att riksdagens skrivelser respekteras och behandlas med skyndsamhet och att ansträngningar görs för att undvika onödig tidsåtgång för att hörsamma tillkännagivanden. I fråga om lan-spel delas bedömningen att det är anmärkningsvärt att regeringen ännu inte har slutbehandlat tillkännagivandet, som beslutades av riksdagen för mer än tre år sedan. När det gäller tillkännagivandena på filmområdet gör man bedömningen att regeringen har uppfyllt de krav som kan ställas på redovisning och finner inte skäl att rikta kritik mot regeringens sätt att handlägga frågorna.

Utbildningsutskottet

I utbildningsutskottets yttrande (ytr. 2017/18:UbU5y) uppmärksammas att regeringen under riksmötets gång har valt att i olika propositioner och skrivelser redovisa sin bedömning av om ett tillkännagivande från riksdagen är slutbehandlat. Utskottet vill påpeka att denna redovisning inte alltid är knuten till den sakfråga som propositionen eller skrivelsen behandlar. Ett exempel är den redovisning med anledning av tillkännagivandet om ett nationellt digitalt lärarlyft som behandlas i skrivelse 2017/18:68 Riksrevisionens rapport om samisk utbildning.

Vidare instämmer inte utskottet i regeringens bedömning att följande fem tillkännagivanden från riksdagen är slutbehandlade.

När det gäller tillkännagivandet om breddad och förstärkt gymnasial lärlingsutbildning (rskr. 2015/16:169) har regeringen kommit fram till slutsatsen att det inte bör utredas vidare om en sådan lärlingsutbildning kan införas. Utskottet anser alltså att en lärlingsutbildning är en viktig del i utbildningssystemet och att tillkännagivandet inte är tillgodosett.

När det gäller tillkännagivandet om ett nationellt digitalt lärarlyft (rskr. 2015/16:228) har regeringen redovisat ett antal genomförda åtgärder. Utskottet anser att ytterligare insatser behövs på området och anser därmed inte att tillkännagivandet är tillgodosett.

I fråga om de båda tillkännagivandena om digitala nationella prov (rskr. 2015/16:228, rskr. 2016/17:250) anser utskottet att dessa frågor inte har hanterats i enlighet med utskottets tillkännagivanden. Därmed är dessa tillkännagivanden inte tillgodosedda.

När det gäller tillkännagivandet om eftergymnasial utbildning för särskoleelever (rskr. 2016/17:249) anger regeringen i skrivelsen att en pågående utredning (U 2017:01) har fått ett tilläggsdirektiv (dir. 2017:125) att se över den aktuella frågan och att tillkännagivandet därmed är slutbehandlat. Utskottet anser att resultatet av utredningen behöver avvaktas och menar att tilläggsdirektivet till den pågående utredningen inte är en tillräcklig åtgärd för att tillkännagivandet ska anses slutbehandlat.

Sammanfattningsvis anser utskottet att ytterligare åtgärder behöver vidtas för att ovanstående fem tillkännagivanden ska anses vara slutbehandlade.

I en avvikande mening (M, C, L, KD) delas utskottets ställningstagande att regeringen inte gör en korrekt bedömning av om de angivna fem tillkännagivandena är slutbehandlade. I motsats till utskottsmajoriteten anförts att inte heller de båda tillkännagivandena om tioårig grundskola är slutbehandlade (rskr. 2014/15:201, rskr. 2015/16:228). Regeringen tillgodoser inte riksdagens tillkännagivanden i denna fråga. Denna uppfattning om frågan om tioårig grundskola har tidigare redogjorts för i en reservation till betänkande 2017/18:UbU7 Skolstart vid sex års ålder. Ett krav ställs på att regeringen snarast tillsätter en utredning för att ta fram förslag om en tioårig grundskola där lågstadiet blir fyraårigt, vilket innebär att sexåringarna får undervisning som följer grundskolans kunskapsmål. Utredningen ska utgå från den tidigare regeringens utredningsdirektiv till Grundskoleutredningen som den nuvarande

regeringen ändrade. Utredningen ska föreslå hur en tioårig grundskola med obligatorisk skolstart från sex års ålder lämpligast skulle kunna införas, och även se över behovet av övergångsregler. Utredningen ska också beakta behovet av kompetensutveckling för lärare i förskoleklassen och i årskurs 1–3. Även huvudmännens behov av anpassningar i olika avseenden ska beaktas. Vidare ska utredningen föreslå ändringar när det gäller behörighetskrav och överväga behovet av fortbildningsinsatser. Utredningen ska även föreslå hur en anpassad fortbildning för legitimerade förskollärare som är tillsvidareanställda och arbetar i förskoleklassen kan utformas.

I en avvikande mening (S, MP, V) anförs att man i motsats till utskottets mening delar regeringens bedömning att samtliga fem tillkännagivanden är slutbehandlade: Breddad och förstärkt gymnasial lärlingsutbildning (rskr. 2015/16:169), Nationellt digitalt lärarlyft (rskr. 2015/16:228), Digitaliserade nationella prov med extern rättning (rskr. 2015/16:228), Digitala och centralt rättade nationella prov (rskr. 2016/17:250) och Eftergymnasial utbildning för särskoleelever (rskr. 2016/17:249).

Trafikutskottet

I trafikutskottets yttrande (yttr. 2017/18:TU5y) anges att den redogörelse som regeringen har lämnat i skrivelse 2017/18:75 i allt väsentligt synes ge en korrekt och rättvisande bild av hur riksdagens skrivelser från trafikutskottet har behandlats.

Utskottet konstaterar att regeringen med några få undantag lämnar utförliga redogörelser för dess behandling av utskottets tillkännagivanden. Redogörelserna innehåller främst information om viktiga och pågående åtgärder. När det gäller den fortsatta beredningen redogör regeringen för planerade åtgärder i nästan två tredjedelar av ärendena, vilket är en förbättring gentemot föregående år. Utskottet noterar dock att regeringen mer sällan anger när ett tillkännagivande kan tänkas vara slutbehandlat och uppmanar därför regeringen att i möjligaste mån redovisa en sådan bedömning.

Eftersom flera av utskottets tillkännagivanden är mer omfattande och innehåller olika delar eller moment, exempelvis tillkännagivandet om it och miljö (rskr. 2013/14:168) och tillkännagivandet om åtgärder inom sjöfarten (rskr. 2013/14:374), har utskottet i tidigare yttranden till konstitutionsutskottet (yttr. 2016/17:TU4y) påtalat vikten av att regeringen redogör för viktiga åtgärder för samtliga olika delar eller moment. Utskottet kan nu med tillfredsställelse konstatera att regeringen har följt utskottets uppmaning. Utskottet anser således på ett övergripande plan att regeringens redogörelse i skrivelse 75 har förbättrats och blivit utförligare.

Utskottet vill uppmärksamma den nya praxis som synes ha etablerats under riksmötet mot bakgrund av konstitutionsutskottets uttalanden om regeringens möjlighet att återkomma till riksdagen och redovisa sin behandling av tillkännagivanden i budgetpropositionen eller i en annan proposition eller skrivelse före skrivelse 75 (se bet. 2016/17:KU21). Vad gäller trafikutskottets

beredningsområde kan utskottet konstatera att regeringen inför skrivelse 75 har redovisat behandlingen av 18 tillkännagivanden i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 22) och fem tillkännagivanden i propositionen Några frågor om alkohol (prop. 2017/18:63). Utskottet har följt konstitutionsutskottets rekommendation i betänkande 2016/17:KU21 om att lämpligen redovisa sin syn på regeringens behandling av tillkännagivanden i deras sakliga sammanhang, dvs. i samband med att regeringen har redovisat sin bedömning. Utskottet lämnade således sin syn på regeringens behandling av dessa tillkännagivanden i betänkandena Utgiftsområde 22 Kommunikationer (bet. 2017/18:TU1) och Några frågor om alkohol (bet. 2017/18:TU7).

Sammanfattningsvis kan konstateras att utskottet inte har haft något att invända mot regeringens bedömning, undantaget tillkännagivandena om en strategi för luftfarten (rskr. 2014/15:144 och 2016/17:185) och om regionala flygplatser (rskr. 2016/17:101).

Vidare har utskottet framfört synpunkter till regeringen inför den fortsatta beredningen av tillkännagivandet om lastbilars och bussars längd och vikt (rskr. 2014/15:206). Vad gäller tillkännagivandena om en luftfartsstrategi och om regionala flygplatser motsatte sig utskottsmajoriteten regeringens bedömning att tillkännagivandena var slutbehandlade, varpå riksdagen riktade två nya likalydande tillkännagivanden till regeringen (rskr. 2017/18:104). Ledamöterna från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet reserverade sig. Utskottet noterar att regeringen i skrivelse 75 redovisar att de ursprungliga tillkännagivandena om en strategi för luftfarten och om regionala flygplatser är slutbehandlade samtidigt som regeringen anger att de två nya tillkännagivandena med motsvarande innebörd bereds vidare. Enligt utskottets mening är det viktigaste i sammanhanget att intentionerna i riksdagens tillkännagivanden lever vidare, vilket de gör genom att de nya tillkännagivandena nu är föremål för beredning inom Regeringskansliet. Däremot kan det tyckas vara motstridigt att regeringen har valt att redovisa de ursprungliga tillkännagivandena som slutbehandlade samtidigt som de nya tillkännagivandena med motsvarande innebörd uppges vara under beredning. Tydligheten och transparensen i hanteringen gagnas inte heller av att de ursprungliga tillkännagivandena redovisats som slutbehandlade utan någon närmare motivering eller, vad gäller tillkännagivandet om regionala flygplatser, någon hänvisning till de nya likalydande tillkännagivandena. Det kan i sammanhanget noteras att en annan ordning verkar ha tillämpats av regeringen i fråga om kulturutskottets tillkännagivande om donation av föremål (rskr. 2016/17:281), där regeringen bedömde att riksdagens tillkännagivande var slutbehandlat men riksdagen inte delade regeringens bedömning och beslutade om ett nytt tillkännagivande (rskr. 2017/18:91). I detta fall redovisar nämligen regeringen i skrivelse 75 att det ursprungliga tillkännagivandet bereds vidare.

Utskottet konstaterar vidare att den nya praxis som vuxit fram under det senaste riksmötet är positiv såtillvida att den innebär att riksdagen ges möjlighet att i ett tidigare skede lämna synpunkter om regeringens hantering av riksdagens tillkännagivanden. I tidigare yttranden till konstitutionsutskottet

(ytr. 2016/17:TU4y) har utskottet framfört att det är av stor vikt att regeringen behandlar riksdagens tillkännagivanden med den skyndsamhet som krävs. På motsvarande vis är det enligt utskottets mening positivt med en skyndsamt åiterrapportering av vidtagna åtgärder. Utskottet vill dock samtidigt peka på att utskottet i och med den nya praxisen kan komma att behöva återkomma till samma frågeställningar flera gånger under ett riksmöte eftersom det inte är ovanligt att likartade frågor som de som tas upp i tillkännagivandena också tas upp i motionsyrkanden från allmänna motionstiden som utskottet sedan tidigare planerat att behandla i ett lämpligare sammanhang senare under riksmötet. Så var exempelvis fallet i fråga om tillkännagivandet om regionala flygplatser (rskr. 2016/17:101), där utskottsmajoriteten vid den sedvanliga behandlingen av motionsyrkanden om luftfartsfrågor i mars 2018 angav att den med anledning av att riksdagen i samband med budgetberedningen i december 2017 hade riktat ett tillkännagivande till regeringen om behovet av en nationell flygstrategi som värnar de regionala flygplatserna inte fann någon anledning att rikta ytterligare ett tillkännagivande till regeringen i frågan (bet. 2017/18:TU10). Eftersom utskottets beredning i samband med att regeringen har redovisat sin behandling av ett tillkännagivande inte nödvändigtvis sammanfaller med när utskottet hanterar motionsförslag inom samma tematiska område menar utskottet att den nya praxisen i vissa fall kan försvåra en samlad behandling av en viss sakfråga.

Utskottet kan i sammanhanget också uppmärksamma att de tillkännagivanden som regeringen valde att åiterrapportera i propositionen Några frågor om alkohol (prop. 2017/18:63) synes sakna uppenbar koppling till det framlagda lagförslaget i övrigt.

Inför konstitutionsutskottets beredning av skrivelse 75 vill trafikutskottet understryka att de ställningstaganden som utskottet redovisat tidigare under riksmötet i samband med beredningen av regeringens redovisning av hanteringen av tillkännagivandena om en strategi för luftfarten, om regionala flygplatser och om lastbilers och bussars längd och vikt inte har ändrats. Dessa återges kortfattat i det följande.

I budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 22) framhöll regeringen att den beslutat om En svensk flygstrategi – för flygets roll i framtidens transportsystem i januari 2017, där bl.a. betydelsen av ett hållbart flygresande, rättvisa villkor och sund konkurrens, att utveckla Arlanda flygplats som nav och storflygplats samt ökad export av svenska varor och tjänster betonas. Regeringen angav vidare att de båda tillkännagivandena om en strategi för luftfarten (rskr. 2014/15:144 och 2016/17:185) därmed ansågs slutbehandlade. I betänkandet Utgiftsområde 22 Kommunikationer (bet. 2017/18:TU1) framförde utskottsmajoriteten att regeringens flygstrategi inte bedömdes vara tillräcklig för att ge svenskt flyg goda villkor och förutsättningar och att de former och riktlinjer som regeringen har som inriktning i arbetet för en flygstrategi borde ändras och ges en ny inriktning. Utskottsmajoriteten delade således inte regeringens uppfattning att tillkännagivandet var slutbehandlat utan uppmanade riksdagen att återigen tillkänna

för regeringen att det behövs en flygstrategi med syftet att stärka förutsättningarna för jobb och tillväxt inom flygbranschen och att säkra näringslivets och privatpersoners behov av transporter i hela landet. Ledamöterna från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet reserverade sig och framförde att de inte såg något skäl att rikta ytterligare ett tillkännagivande till regeringen om att ta fram en flygstrategi, utan de delade regeringens bedömning att tillkännagivandet var slutbehandlat. De anförde bl.a. att den stora bredd som flygstrategin tar sikte på är positiv när det gäller de fokusområden och prioriteringar som lyfts fram.

I budgetpropositionen för 2018 framhöll regeringen vidare att de regionala icke-statliga flygplatsernas betydelse i transportsystemet för att uppnå en god tillgänglighet i hela landet understryks i den nationella flygstrategin. Regeringen pekade också bl.a. på att nya EU-regler ska genomföras i Sverige för att på så sätt skapa ökad förutsägbarhet och stabilitet när det gäller möjligheterna till offentligt ekonomiskt stöd till små regionala flygplatser. Regeringen ansåg i och med detta att tillkännagivandet om regionala flygplatser (rskr. 2016/17:101) var slutbehandlat. I betänkandet Utgiftsområde 22 Kommunikationer (bet. 2017/18:TU1) framförde utskottsmajoriteten att de problem som de regionala flygplatserna i dag upplever inte får en tillräckligt ingående och allsidig belysning i den flygstrategi som regeringen har presenterat och konstaterade därmed att utskottet inte delade regeringens bedömning att tillkännagivandet var slutbehandlat. Utskottsmajoriteten framhöll att det behövs ett mer systematiskt arbete för att stärka villkoren för svenskt flyg så att de regionala flygplatserna och deras fortlevnad värnas och uppmanade därmed riksdagen att tillkänna för regeringen att den bör värna de regionala flygplatserna och deras fortlevnad. Ledamöterna från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet reserverade sig och framförde att de delade regeringens bedömning att tillkännagivandet var slutbehandlat. De pekade bl.a. på regeringens skrivningar i flygstrategin om de regionala icke-statliga flygplatsernas betydelse i transportsystemet för att uppnå en god tillgänglighet i hela landet och välkomnade regeringens avsikt att genom de nya EU-reglerna öka förutsägbarheten och stabiliteten när det gäller möjligheterna till offentligt stöd till små regionala flygplatser.

I propositionen Några frågor om alkolås (prop. 2017/18:63) redovisade regeringen beredningsläget för tillkännagivandet om lastbilar och bussars längd och vikt (rskr. 2014/15:206). I betänkandet Några frågor om alkolås (bet. 2017/18:TU7) påminde utskottsmajoriteten regeringen om utskottets tidigare uttalanden om att vägnätets bärlast ska vara avgörande för vilket vägnät som upplåts för lastbilar med en högsta bruttovikt på 74 ton och att detta bör genomföras skyndsamt. Vidare framhöll utskottsmajoriteten att dessa uttalanden bör vara till ledning vid upplåtandet av ett vägnät för den nya bärlastklassen BK4. Ledamöterna från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet framhöll i en motivreservation att de sedan tidigare välkomnar att ett upplåtande av ett vägnät för BK4 vägleds av vissa principer för att säkerställa att vägnätet öppnas på ett ansvarsfullt sätt. Ett generellt

införande av den nya bärighetsklassen på hela det vägnät som har de fysiska förutsättningarna riskerar enligt reservanterna att leda till en överflyttning av gods från sjöfarten och järnvägen till vägtransporter.

Miljö- och jordbruksutskottet

I miljö- och jordbruksutskottets yttrande (yttr. 2017/18: MJU4y) noteras att det finns många tillkännagivanden från riksmötet 2014/15 och tidigare som fortfarande inte är slutbehandlade. Konstitutionsutskottet har tidigare anfört att det borde höra till undantagen att tillkännagivanden inte kan slutredovisas inom två till tre år (bet. 2005/06:KU34). Vidare har konstitutionsutskottet påpekat att det inte bör förekomma att tillkännagivanden inte är slutbehandlade efter flera år utan att det redovisas en bedömning av när de kan bli slutbehandlade (bet. 2015/16:KU21 s. 30). Det är enligt utskottets mening angeläget att riksdagens skrivelser behandlas med den skyndsamhet som krävs och att de handläggs samvetsgrant.

Utskottet vill i detta sammanhang särskilt lyfta fram tillkännagivandena i riksdagsskrivelserna 2014/15:182 om en översyn av strandskyddet och 2014/15:154 om en viltmyndighet. Utskottet vill återigen betona att det är angeläget att kraftfulla åtgärder vidtas, att en myndighet inrättas och att berörda tillkännagivanden således hanteras skyndsamt.

I en avvikande mening (S, MP, V) konstateras att man utgår från att riksdagens skrivelser respekteras och hanteras skyndsamt av regeringen. Vissa frågor i tillkännagivandena kräver omfattande beredning, vilket kan innebära att längre tid behövs för att vidta åtgärder. När det gäller tillkännagivandet om en översyn av strandskyddet (rskr. 2014/15:182) har regeringen redovisat i skrivelse 2017/18:75 att arbetet fortgår på området. När det gäller tillkännagivandet om en viltmyndighet (rskr. 2014/15:154) har regeringen i skrivelse 2017/18:75 redovisat sin bedömning av hanteringen av frågan om en sådan ny myndighet. Det är lämpligt att avvakta utfallet av det arbete som pågår på nämnda områden, och den kommande redovisningen.

I en avvikande mening (V) framhålls att det inte är tillfredsställande att regeringen har slutbehandlat tillkännagivandena om azofärgämnen (rskr. 2011/12:153) och om obligatorisk ursprungsmärkning av köttprodukter (rskr. 2013/14:226). När det gäller azofärgämnen anförs att det är viktigt med ett förbud mot azofärgämnen som livsmedelstillsats och att det återinförs i Sverige. Det är väsentligt att maten vi äter är säker, särskilt när det gäller barn och unga. Även regeringens bedömning av tillkännagivandet om obligatorisk ursprungsmärkning av köttprodukter kan ifrågasättas. Regeringen ska, enligt den avvikande meningen, fortsätta verka inom EU för en obligatorisk ursprungsmärkning av alla köttprodukter, inklusive sammansatta produkter, där märkningen är tydlig så att konsumenterna inte vilseleds. Regeringens bedömning att ärendet är slutbehandlat delas således inte i den avvikande meningen.

Näringsutskottet

I näringsutskottets yttrande (yttr. 2017/18:NU5y) vill utskottet påminna om att det vid upprepade tillfällen betonat betydelsen av att regeringen behandlar riksdagens skrivelser med den skyndsamhet som krävs. Mot denna bakgrund vill utskottet framhålla att det ser positivt på de ansträngningar som regeringen har gjort för att hantera äldre tillkännagivanden. Det nu äldsta, ännu inte slutbehandlade tillkännagivandet inom utskottets beredningsområde beslutades av riksdagen våren 2016 (tillkännagivandet om lokalisering och organisering av statliga myndigheter, bet. 2015/16:NU17, rskr. 2015/16:201 punkt 2).

Efter en genomgång av regeringens skrivelse anser utskottet att redogörelsen som lämnats, med ett undantag, i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur riksdagens skrivelser inom utskottets beredningsområde har behandlats. Undantaget gäller regeringens bedömning att tillkännagivandet om samhälls-ekonomiska analyser är slutbehandlat (bet. 2016/17:NU21, rskr. 2016/17:332 punkt 2). Utskottet delar inte denna bedömning. Enligt nämnda tillkännagivande borde regeringen utreda behovet av att en fristående aktör utföra samhällsekonomiska lönsamhetsbedömningar vid nätinvesteringar som ett komplement till de samhällsekonomiska lönsamhetsbedömningar som Svenska kraftnät i dag ansvarar för att utföra och återkomma till riksdagen.

Utskottet konstaterar att det aktuella tillkännagivandet redovisades som slutbehandlat dels innan Energimarknadsinspektionens utredning var klar (utredningen överlämnades till regeringen den 13 april 2018 och inte, som anges i skrivelsen, den 15 februari 2018), dels innan regeringen återkommit till riksdagen med resultatet av denna utredning. Vidare vill utskottet uppmärksamma att tillkännagivandet redovisas som slutbehandlat bl.a. med hänvisning till redovisningen i budgetpropositionen för 2018. Enligt utskottets mening framgår det dock inte tydligt av budgetpropositionen att redovisningen gäller det aktuella tillkännagivandet. Någon bedömning av huruvida tillkännagivandet är slutbehandlat eller inte återfinns heller inte i budgetpropositionen.

Tidigare behandling

När det gäller regeringens behandling av riksdagens tillkännagivanden har konstitutionsutskottet framhållit att utgångspunkten, i enlighet med den konstitutionella praxis som vuxit fram, bör vara att regeringen tillgodoser ett tillkännagivande. Om regeringen inte delar riksdagens mening i en fråga och inte har för avsikt att tillgodose riksdagens önskemål bör den underrätta riksdagen om detta inom den tidsgräns – när sådan anges – som angetts i tillkännagivandet. Även skälen till att regeringen inte har tillgodosett tillkännagivandet bör då redovisas (se t.ex. bet. 2011/12:KU21).

En mer utförlig redogörelse för utskottets tidigare ställningstaganden finns t.ex. i betänkande 2014/15:KU21 s. 16 f. över skrivelse 75 våren 2015. En

redogörelse finns också i konstitutionsutskottets yttrande 2015/16:KU7y till utbildningsutskottet och i betänkande 2015/16:KU21.

I betänkande 2016/17:KU21 gjorde utskottet följande generella påpekanden (s. 36 f.) under rubriken Vissa allmänna frågor:

Konstitutionsutskottet konstaterar inledningsvis att regeringens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser under flera år har förbättrats och ger en formellt korrekt bild av riksdagens skrivelser till regeringen. Redogörelserna i skrivelsen för regeringens åtgärder har i många fall blivit mer utförliga. Utskottet ser positivt på denna utveckling och förutsätter att kvaliteten kommer att behållas i kommande redogörelser.

När det gäller de propositioner, skrivelser och direktiv genom vilka ett tillkännagivande uppges ha slutbehandlats under 2016 innehöll dessa propositioner etc. oftast en hänvisning till det aktuella tillkännagivandet och till att tillkännagivandet därmed ansågs ha slutbehandlats. Detta är positivt och utskottet skulle välkomna om detta kan genomföras fullt ut.

Skrivelsen innehåller också uppgifter om regelbeståndet. Utskottet har ovan redovisat uppgifter över tid om andelen EU-relaterade författningar (tabell 1 och anslutande text). Uppgifterna ger en bild av genomförandet av EU-direktiv i svensk rätt.

Utskottet har också ovan redovisat uppgifter om antal och andel slutbehandlade riksdagsskrivelser och tillkännagivanden. Uppgifterna syftar till att ge en övergripande bild och ska tolkas med försiktighet när det gäller enskilda uppgifter. Utskottet vill framhålla vikten av att regeringen hanterar riksdagens beslut både skyndsamt och noggrant.

När det gäller behandlingen av riksdagsskrivelser inom konstitutionsutskottets område noterar utskottet att tre tillkännagivanden i betänkande 2014/15:KU12 Statens stöd till dagspressen kvarstår som ej slutbehandlade. Utskottet har inga invändningar mot redovisningen. Utskottet vill framhålla att det kan vara värdefullt för riksdagen om regeringen i t.ex. budgetpropositionen återkommer till riksdagen och redovisar beredningsläget rörande de nämnda tre tillkännagivandena och övriga ej slutbehandlade tillkännagivanden.

I yttrandena från övriga utskott till konstitutionsutskottet framhålls ett antal synpunkter som gäller regeringens hantering av riksdagens tillkännagivanden.

Trafikutskottet och försvarsutskottet påpekar i sina yttranden att regeringen inte fullt ut redovisar behandlingen av olika delar av tillkännagivanden. Iakttagelserna gäller tillkännagivanden som redovisas som ej slutbehandlade. Konstitutionsutskottet vill framhålla vikten av att regeringen redovisar behandlingen av samtliga delar som ingår i ett tillkännagivande, både avseende vidtagna och planerade åtgärder i den mån sådana finns att redovisa.

Konstitutionsutskottet har tidigare välkomnat att regeringen tydligt redovisar när den behandlar ett tillkännagivande i t.ex. budgetpropositionen. Vissa utskott, t.ex. justitieutskottet och näringsutskottet, tar i sina yttranden till konstitutionsutskottet om den nu aktuella skrivelse 75 upp frågor där regeringen hänvisar till behandlingen i en tidigare framlagd proposition. Det kan gälla både ej slutbehandlade och slutbehandlade tillkännagivanden. Konstitutionsutskottet vill framhålla att det är angeläget att regeringen är tydlig i den aktuella propositionen huruvida den anser att ett tillkännagivande är slutbehandlat eller inte med det som redovisas och föreslås. Utskotten ges därmed en möjlighet att reagera i samband med att regeringen gör sin bedömning. Frågan kan därmed behandlas i sitt sakliga sammanhang. Lämpligen kan berört utskott således

redovisa sin syn i samband med att regeringen i t.ex. budgetpropositionen redovisar sin behandling av ett tillkännagivande. Om regeringen har redovisat sin syn för riksdagen i en proposition eller skrivelse och inte mött invändningar bör den, inför framtagandet av skrivelse 75, kunna utgå från att riksdagen inte har invändningar mot den hantering som redovisats. Det finns dock inget formellt hinder mot att ett utskott som av något skäl inte uppmärksammat regeringens redovisning återkommer i samband med behandlingen av skrivelse 75.

I vissa fall kan regeringens återrapportering av ett tillkännagivande delas upp i en formell del, t.ex. att en regeringsstrategi har beslutats, och en mer politisk del, innehållet i strategin. I en fördjupad analys av vissa tillkännagivanden är båda perspektiven relevanta och kan beaktas av utskotten när de ska bedöma om ett tillkännagivande anses vara slutbehandlat eller inte. Yttrandet från trafikutskottet illustrerar detta. Trafikutskottet har inget att invända mot regeringens formella redogörelse; däremot har trafikutskottet synpunkter på innehållet i regeringens behandling av riksdagens tillkännagivanden om bl.a. en luftfartsstrategi. Distinktionen kan förstås som att regeringen anser att den har uppfyllt ett tillkännagivande genom att t.ex. komma med ett förslag inom ett område, medan innehållet i förslaget inte motsvarar det som utskottet har förordat i tillkännagivandet. Det kan dock vara svårt att avgöra var gränsen mellan formell återrapportering och ett politiskt innehåll går.

Riksdagen kan genom ett tillkännagivande ha uppmanat regeringen att tillsätta en utredning. Om regeringen då tillsätter en utredning i linje med vad som begärs i tillkännagivandet är tillkännagivandet tillgodosett och kan anses slutbehandlat. Det krävs således inte att regeringen återkommer med ett förslag till riksdagen om t.ex. ändring av en lag, om tillkännagivandet endast kräver att en utredning ska tillsättas.

Det är viktigt att regeringen är tydlig med hur dess behandling av ett tillkännagivande förhåller sig till det aktuella tillkännagivandet. För att regeringen ska kunna vara tydlig krävs att tillkännagivandet från riksdagen är tydligt. Det står ett utskott fritt att i sitt ställningstagande till återrapporteringen förtydliga sig och bedöma om kompletterande åtgärder behöver vidtas. Samtidigt bör naturligtvis ett utskott i ett förslag till tillkännagivande från början uttrycka sig så tydligt som möjligt när det gäller vilka åtgärder som förväntas av regeringen.

Yttrandena i vissa delar från trafikutskottet (om lastbilar med en bruttovikt på 74 ton) och civilutskottet (riktvärden för trafikbuller) belyser ett resonemang om tillkännagivanden och relationen mellan riksdagen och regeringen som konstitutionsutskottet förde i behandlingen av förra årets skrivelse 75 (bet. 2015/16:KU21 s. 32 f.). Utskottet redovisade vissa bestämmelser i regeringsformen om normgivningsmakten som är en del av det regelverk som garanterar att riksdagens uppfattning i en viss fråga får genomslag. Även om de formella möjligheter som bestämmelserna medför inte används frekvent är blotta förekomsten av dem central. Genom de formella möjligheter som bestämmelserna ger riksdagen har regeringen skäl att handla så att den tillmötesgår riksdagens önskemål, utan att riksdagen faktiskt använder bestämmelserna.

I utskottens yttranden tas flera tillkännagivanden upp, både sådana som i skrivelsen redovisas som slutbehandlade och sådana som i skrivelsen redovisas som ej slutbehandlade. Konstitutionsutskottet gör följande överväganden.

Under rubriken Ej slutbehandlade tillkännagivanden angavs följande.

När det gäller ej slutbehandlade tillkännagivanden har utskottet tidigare anfört att det, även om det inte är omöjligt att tillkännagivanden har fått en

mer krävande karaktär än tidigare, borde höra till undantagen att tillkännagivanden inte kan slutredovisas inom två till tre år (bet. 2005/06:KU34). Konstitutionsutskottet har uttalat att elva år inte kan anses vara en acceptabel tidsåtgång för behandlingen av ett tillkännagivande. Utskottet har också anfört att handläggningstiden för slutbehandlingen av ett enskilt tillkännagivande är avhängig tillkännagivandets innehåll och de beredningsåtgärder som förutsätts för en sådan slutbehandling (bet. 2014/15:KU21 s. 28). Det bör inte, har utskottet påpekat, förekomma att tillkännagivanden inte är slutbehandlade efter flera år utan att det redovisas en bedömning av när de kan bli slutbehandlade (bet. 2015/16:KU21 s. 30).

Utskottet vill framhålla vikten av att regeringen är utförlig i sina redogörelser för vidtagna, pågående och planerade åtgärder. Därigenom får utskotten ett underlag för sin beredning av ärenden, t.ex. motioner, som rör åtgärder inom det aktuella området.

Det borde, har utskottet påpekat tidigare, höra till undantagen att tillkännagivanden inte kan slutredovisas inom två till tre år. Utskottet har förståelse för att det kan ta tid för regeringen att vidta åtgärder för att behandla frågor i tillkännagivanden som kräver omfattande beredning. Som utskottet tidigare har anfört är handläggningstiden för slutbehandlingen av ett enskilt tillkännagivande avhängig tillkännagivandets innehåll och de beredningsåtgärder som förutsätts för en sådan slutbehandling. Regeringen har dock att fullödigt redovisa olika åtgärder som vidtas, eller planeras att vidtas, under den tid som tillkännagivandet ännu inte bedöms vara slutbehandlat.

I de fall där det har gått förhållandevis kort tid från att tillkännagivandet gjordes tills skrivelse 75 beslutades av regeringen kan det vara naturligt att redovisningen är kortfattad, samtidigt som regeringen naturligtvis förväntas agera skyndsamt. Det går inte att sätta en tidsgräns för alla tillkännagivanden. Det är förståeligt att det kan vara svårt för regeringen att redovisa mer omfattande åtgärder när det gäller tillkännagivanden som beslutats på hösten före avlämnandet av skrivelse 75. Utskotten tar i sina yttranden inte heller upp några ej slutbehandlade riksdagsskrivelser från det innevarande riksmötet. I några fall tar utskotten upp riksdagsskrivelser från våren 2016. Om ett tillkännagivande som är högst ett år gammalt innebär omfattande åtgärder och rör en komplicerad materia kan det vara svårt för regeringen att redovisa mer omfattande genomförda åtgärder. För tillkännagivanden som är äldre än ett år torde en avsaknad av åtgärder innebära att man kan säga att regeringen i alla fall inte har agerat skyndsamt.

Skrivelse 75 fyller många värdefulla syften. Ett exempel är att skrivelse 75 ger ett utskott en möjlighet att reagera om det anser att redovisningen av behandlingen av ej slutbehandlade tillkännagivanden är för kortfattad och om utskottet anser att regeringen bör vidta fler åtgärder. Sådana synpunkter kan också vara värdefulla för regeringen som har att återkomma till riksdagen i fråga om alla ej slutbehandlade tillkännagivanden. Regeringen har möjlighet att återkomma till riksdagen i frågan i budgetpropositionen eller i en annan proposition eller skrivelse innan skrivelse 75 avlämnas nästa gång. Ytterligare en möjlighet för regeringen är enligt 6 kap. 18 § riksdagsordningen att lämna information till riksdagen muntligen genom ett statsråd vid ett sammanträde med kammaren. I den följande skrivelse 75 ska regeringen redovisa vilka åtgärder som vidtagits, t.ex. i vilka propositioner tillkännagivandet behandlats, även om frågan redan har behandlats i sak i riksdagen.

När det gäller de fall som tagits upp i utskottens yttranden om ej slutbehandlade tillkännagivanden förutsätter konstitutionsutskottet att regeringen beaktar utskottens uttalanden. Det innebär att regeringen bör

vidta åtgärder skyndsamt och återkomma till riksdagen så snabbt som möjligt. Den mer formella redovisningen sker i nästa års skrivelse 75 där regeringen ska redovisa vilka åtgärder som vidtagits. Som utskottet anfört kan det finnas skäl för regeringen att återkomma till riksdagen i de aktuella frågorna före det.

Under rubriken Slutbehandlade tillkännagivanden angavs följande.

Regeringen redovisar i skrivelse 75 huruvida den anser att tillkännagivandena är slutbehandlade eller ej. Den konstitutionella praxis som har vuxit fram i fråga om tillkännagivanden innebär att utgångspunkten bör vara att regeringen tillgodoser ett tillkännagivande. Tillkännagivanden är dock inte rättsligt bindande, och om regeringen inte delar riksdagens mening i en fråga och inte har för avsikt att tillgodose riksdagens önskemål, bör den underrätta riksdagen om detta inom den eventuella tidsgräns som angetts i tillkännagivandet. Även skälen till varför regeringen inte har tillgodosett tillkännagivandet bör redovisas.

Det har förekommit att regeringen i skrivelse 75 har redovisat att ett tillkännagivande är slutredovisat och att berört utskott och konstitutionsutskottet har ansett att så inte är fallet. Regeringen har då återkommit till riksdagen i en proposition och den påföljande skrivelse 75 och redovisat tillkännagivandet på nytt och också eventuella ytterligare åtgärder.

Vilka åtgärder som ska krävas för att ett tillkännagivande ska anses vara slutbehandlat varierar naturligtvis. Har riksdagen endast begärt en utredning kan det räcka med att en utredning tillsätts, men om riksdagen har begärt förslag krävs normalt att förslag läggs fram av regeringen för att tillkännagivandet ska anses vara slutbehandlat. Normalt kan ett tillkännagivande anses slutbehandlat först när det är tillgodosett. I vissa fall kan det dock vara relevant med en distinktion huruvida ett tillkännagivande är tillgodosett eller inte, även om regeringen anser att det är slutbehandlat. Man kan således tänka sig fall där ett tillkännagivande skulle kunna anses vara slutbehandlat utan att vara tillgodosett, eftersom regeringen inte har vidtagit åtgärder så att intentionerna med tillkännagivandet har tillgodosetts. Ett exempel är behandlingen av ett tillkännagivande om att regeringen ska återkomma till riksdagen med ett förslag som kriminaliserar s.k. eftersupning (bet. 2010/11:SoU8 s. 47 f.). Av redovisningen i skrivelse 2016/17:75 s. 9 följer att regeringen, efter utredning och remissbehandling, inte avser att återkomma med något sådant förslag. Regeringen anger att tillkännagivandet är slutbehandlat. I detta fall skulle man kunna säga att avsikten med tillkännagivandet inte är tillgodosedd, men tillkännagivandet kan ändå vara slutbehandlat.

Även om utgångspunkten är att tillkännagivanden bör tillgodoses av regeringen kan regeringen göra en annan bedömning än riksdagen i en sakfråga och har således rätt att inte följa ett tillkännagivande, helt eller delvis. Det är, som utskottet påpekat ovan, viktigt att regeringen är tydlig med hur dess behandling av ett tillkännagivande förhåller sig till det aktuella tillkännagivandet. För att regeringen ska kunna vara tydlig krävs att tillkännagivandet från riksdagen är tydligt.

Om regeringen tydligt meddelar riksdagen, t.ex. i budgetpropositionen, att den inte avser att tillgodose ett tillkännagivande och skälen för detta, ges riksdagen en möjlighet att reagera på regeringens ställningstagande. Utfallet kan t.ex. bli att riksdagen inte har några invändningar mot regeringens bedömning eller att riksdagen vidhåller sin ursprungliga uppfattning. Regeringen har att beakta riksdagens ställningstagande i den fortsatta beredningen.

En övergripande beskrivning av hur tillkännagivanden bör hanteras är följande.

- Utgångspunkten är att regeringen ska följa tillkännagivanden.
- Om regeringen gör en annan bedömning än riksdagen ska regeringen meddela det.
- Regeringen har rätt att föra fram uppfattningen att tillkännagivandet därmed är slutbehandlat.
- Riksdagen kan acceptera att tillkännagivandet är slutbehandlat.
- Ett utskott och riksdagen kan dock göra en annan bedömning än regeringen och vidhålla sin uppfattning i sak.
- Utskottet och riksdagen kan då säga att tillkännagivandet inte är slutbehandlat.
- Det är utskottet och riksdagen som inom ramen för sin behandling tolkar om tillkännagivandet är tillgodosett och slutbehandlat.
- Om riksdagen har uttalat att ett tillkännagivande inte är slutbehandlat, ska regeringen återkomma till riksdagen med redovisning av ytterligare åtgärder eller med att regeringen vidhåller sin uppfattning att tillkännagivandet är slutbehandlat.

När det gäller ytterligare led i behandlingen av tillkännagivanden vill utskottet åter påminna om att utskottet i förra årets behandling av skrivelse 75 redovisade vissa bestämmelser i regeringsformen om normgivningsmakten som är en del av det regelverk som garanterar att riksdagens uppfattning i en viss fråga får genomslag (bet. 2015/16:KU21 s. 32 f.). Utskottet framhöll också betydelsen av de parlamentariska kontrollinstrumenten i regeringsformen och pekade på den princip som ytterst reglerar relationen mellan riksdagen och regeringen, nämligen att en regering är beroende av riksdagens förtroende, eller i vart fall att den tolereras av en majoritet i riksdagen, och finns inte denna förutsättning måste den avgå och ersättas av en annan som uppfyller kraven.

Av det som nu sagts följer att det inte kan sägas vara konstitutionellt fel av regeringen att i skrivelse 75 göra bedömningen att vissa tillkännagivanden är slutbehandlade även om de inte skulle vara tillgodosedda. Det kan dock förutsättas vara ovanligt att så sker eftersom utgångspunkten är att regeringen tillgodoser ett tillkännagivande. Av utskottens nu aktuella yttranden framgår att i vissa fall har berörda utskott gjort en annan bedömning än regeringen. Konstitutionsutskottet gör inte någon egen bedömning av de aktuella fallen. Av konstitutionsutskottets resonemang följer dock att i de fall då ett utskott i ett yttrande har anfört att ett tillkännagivande inte är slutbehandlat har regeringen att återkomma till riksdagen med sina redovisningar och bedömningar.

Översikt av behandlingen av riksdagsskrivelser och tillkännagivanden 1991/92–2017/18

Ordningen med tillkännagivanden var föremål för ett omfattande uppföljnings- och utvärderingsarbete av konstitutionsutskottet under våren 2006. Arbetet redovisades i en promemoria (bet. 2005/06:KU34 bil. 7). Konstitutionsutskottet redovisar årligen (fr.o.m. bet. 2010/11:KU21) uppgifter om regeringens behandling av riksdagens skrivelser och särskilt om behandlingen av tillkännagivanden. I det följande uppdateras redovisningen med uppgifter från skrivelse 2017/18:75.

I tabell 3 nedan redogörs för antalet riksdagsskrivelser samt antalet och andelen ej slutbehandlade riksdagsskrivelser i regeringens skrivelser under perioden 1991/92–2017/18. Av tabellen framgår att andelen ej slutbehandlade

riksdagsskrivelser i skrivelse 2017/18:75 är 46 procent. För hela perioden är genomsnittet 35 procent.

Tabell 3 Antal redovisade samt antal och andel ej slutbehandlade riksdagsskrivelser (rskr.) i regeringens redogörelser 1991/92–2017/18

Regeringens redogörelse	Redovisade rskr. (antal)	Ej slutbehandlade rskr. (antal)	Ej slutbehandlade rskr. (andel i %)
Skr. 1991/92:15	565	185	33
Skr. 1992/93:15	523	181	35
Skr. 1993/94:15	602	136	27
Skr. 1994/95:15	606	183	30
Skr. 1995/96:15	601	155	26
Skr. 1996/97:15	431	155	36
Skr. 1997/98:75	544	125	23
Skr. 1998/99:75	396	136	34
Skr. 1999/00:75	381	144	38
Skr. 2000/01:75	403	148	37
Skr. 2001/02:75	412	166	40
Skr. 2002/03:75	428	174	41
Skr. 2003/04:75	423	155	37
Skr. 2004/05:75	428	155	36
Skr. 2005/06:75	425	153	36
Skr. 2006/07:75	457	173	38
Skr. 2007/08:75	391	153	39
Skr. 2008/09:75	413	143	35
Skr. 2009/10:75	432	115	27
Skr. 2010/11:75	430	98	23
Skr. 2011/12:75	349	129	37
Skr. 2012/13:75	404	119	30
Skr. 2013/14:75	393	125	32
Skr. 2014/15:75	447	150	34
Skr. 2015/16:75	417	183	44
Skr. 2016/17:75	467	199	43
Skr. 2017/18:75	525	241	46

Källa: Konstitutionsutskottets kanslis genomgång av de skrivelser som anges i tabellen.

Riksdagsskrivelser som avser lagar och beslut om statens budget för det kommande budgetåret kan normalt redovisas som slutbehandlade under samma riksmöte. De flesta ej slutbehandlade riksdagsskrivelser avser tillkännagivanden.

I tabell 4 nedan redovisas antalet tillkännagivanden som regeringen redovisat i respektive skrivelse och antalet respektive andelen som redovisats som ej slutbehandlade. I skrivelse 2017/18:75 redovisas behandlingen av fler tillkännagivanden än i någon skrivelse på tjugo år, nämligen 404 stycken. Andelen som redovisas som slutbehandlade i skrivelse 2017/18:75 är 24 procent. När det gäller de tillkännagivanden som redovisas som slutbehandlade i årets skrivelse har den genomsnittliga tidsåtgången ökat jämfört med förra årets skrivelse. I tabellen redovisas också medianvärde. Extrema värden som har stor inverkan på medelvärdet påverkar inte medianvärdet i samma

utsträckning. Medianvärdet kompletterar därför den information som ges av medelvärdet när det gäller den genomsnittliga beredningstiden för de slutbehandlade tillkännagivandena. Medianvärdet för de tillkännagivanden som redovisas som slutbehandlade i skrivelse 2017/18:75 har ökat jämfört med de två föregående åren.

Tabell 4 Antal och andel slutbehandlade tillkännagivanden (tkg) och genomsnittlig tidsåtgång för slutbehandling 1995/96–2017/18

Regeringens redogörelse	Antal slutbehandlade tkg (totala antalet)	Andel slutbehandlade tkg i %	Genomsnittlig tidsåtgång i dagar (median) ^a
Skr. 1995/96:15	159 (321)	50	412 (225)
Skr. 1996/97:15	85 (240)	35	477 (309)
Skr. 1997/98:75	174 (292) ^b	60	529 (305)
Skr. 1998/99:75	78 (202)	39	414 (186)
Skr. 1999/00:75	71 (208)	34	843 (450)
Skr. 2000/01:75	82 (221)	37	779 (404)
Skr. 2001/02:75	67 (232)	29	688 (476)
Skr. 2002/03:75	86 (267)	32	698 (318)
Skr. 2003/04:75	86 (247)	35	734 (456)
Skr. 2004/05:75	76 (223)	34	938 (659)
Skr. 2005/06:75	50 (196)	26	1 045 (998)
Skr. 2006/07:75	61 (242)	25	1 106 (581)
Skr. 2007/08:75	45 (187)	23	1 069 (736)
Skr. 2008/09:75	34 (146)	23	1 280 (1 030)
Skr. 2009/10:75	44 (122)	36	1 791 (1 597)
Skr. 2010/11:75	33 (98)	34	2 101 (1 784)
Skr. 2011/12:75	21 (125)	17	1 204 (455)
Skr. 2012/13:75	53 (155)	34	870 (454)
Skr. 2013/14:75	38 (142)	27	869 (680)
Skr. 2014/15:75	41 (176)	23	668 (462)
Skr. 2015/16:75	52 (260)	20	777 (328)
Skr. 2016/17:75	93 (319)	29	817 (638)
Skr. 2017/18:75	95 (404)	24	863 (645)

Källa: Konstitutionsutskottets kanslis genomgång av de skrivelser som anges i tabellen. I de fall brister i redogörelsen för skrivelserna har upptäckts (t.ex. som en följd av felaktig redovisning av slutbehandling av vissa tillkännagivanden) har dessa rättats till i tabellen.

a: Här anges både medelvärde och medianvärde (det sistnämnda inom parentes och kursiverat).

Beräkningarna av genomsnittlig tidsåtgång grundar sig fr.o.m. i år på antagandet om att samtliga dagar i kalenderåret inkluderas (tidigare 360 dagar).

b: Omfattningen av regeringens redogörelse under riksmötet 1997/98 – övergångsvis 18 månader – förklarar avvikelserna i antal och andel tillkännagivanden.

Utskottets granskning av regeringens redogörelser innefattar även en kvantitativ mätning av de åtgärder genom vilka regeringen slutbehandlar riksdagens tillkännagivanden. Resultatet av granskningen i denna del redovisas i tabell 5 nedan. Tabellen redogör för andelen åtgärder från regeringen m.fl. som medfört att regeringen har redovisat riksdagsskrivelserna med tillkännagivanden som slutbehandlade. Granskningen innebär att endast den senast

vidtagna åtgärden, som därmed innebär en slutbehandling, registreras som orsaken till slutbehandlingen. I många fall har flera åtgärder vidtagits för att slutbehandla ett tillkännagivande (t.ex. har flertalet av de propositioner som regeringen åberopar som skäl till en slutbehandling föregåtts av någon utredningsåtgärd, dvs. SOU eller Ds).

De kategorier som redovisas i tabellen är propositioner (Prop.), skrivelser (Skr.), genomförda utredningar (SOU/Ds), utredningsdirektiv (Dir.), regeringsbeslut om förordning eller ändring av förordning (För.), regeringsuppdrag till myndigheter inklusive ändring av regleringsbrev (Uppd.), övriga regeringsbeslut (Övr. reg.bes.) samt övriga åtgärder (Övr.). Övriga regeringsbeslut innebär t.ex. regeringsbeslut om avtal med intresseorganisationer eller förordnande av styrelseledamöter. Övriga åtgärder kan vara t.ex. myndighetsåtgärder och myndighetsbeslut (bl.a. utfärdande av allmänna råd eller föreskrifter), domstolsavgöranden och åtgärder från andra aktörer (riksdagsutskott eller EU-institutioner). I denna sistnämnda kategori ryms även fall när regeringen lagt skrivelsen till handlingarna. I kategorin utredningsdirektiv har även räknats in de tillfällen då regeringen beslutat att överlämna ärendet eller en kopia av riksdagsskrivelsen till en pågående utredning.

Tabell 5 Sista vidtagna åtgärd från regeringen m.fl. som lett till slutbehandling av tillkännagivanden, 1995/96–2017/18, andelar uttryckt i procent

Regeringens skrivelse	Prop.	Skr.	SOU/Ds	Dir.	För.	Uppd.	Övr. reg.bes.	Övr.
Skr. 1995/96:15	40	4	1	14	13	15	4	7
Skr. 1996/97:15	53	2	0	13	14	1	6	12
Skr. 1997/98:75	42	3	0	11	10	21	2	7
Skr. 1998/99:75	24	5	0	10	9	27	11	13
Skr. 1999/00:75	43	10	1	12	8	8	5	12
Skr. 2000/01:75	49	4	1	13	10	12	4	7
Skr. 2001/02:75	54	0	0	12	6	10	13	4
Skr. 2002/03:75	36	7	2	9	5	22	8	10
Skr. 2003/04:75	48	9	0	9	5	2	1	26
Skr. 2004/05:75	51	3	0	17	7	7	4	12
Skr. 2005/06:75	54	12	2	12	4	6	4	6
Skr. 2006/07:75	61	3	2	2	16	5	2	10
Skr. 2007/08:75	29	4	2	18	4	27	4	11
Skr. 2008/09:75	65	6	6	3	6	6	3	6
Skr. 2009/10:75	64	11	7	7	0	5	0	7
Skr. 2010/11:75	73	0	3	3	9	6	0	6
Skr. 2011/12:75	57	5	0	14	0	5	0	19
Skr. 2012/13:75	35	17	0	11	7	11	4	15
Skr. 2013/14:75	53	5	3	13	11	11	0	5
Skr. 2014/15:75	63	12	2	2	2	5	5	7
Skr. 2015/16:75	54	10	0	17	4	8	8	0
Skr. 2016/17:75	48	4	0	9	6	18	14	0
Skr. 2017/18:75	67	2	0	7	4	7	0	12
Totalt*	51	6	1	10	7	11	4	9

Källa: Konstitutionsutskottets kanslis genomgång av de skrivelser som anges i tabellen.

*Avser andelarna för samtliga tillkännagivanden (1 624 stycken) som redovisats som slutbehandlade i de skrivelser som anges i tabellen.

Av tabell 5 framgår att mer än hälften av tillkännagivandena som redovisats som slutbehandlade 1995/96–2017/18 har hanterats genom en proposition. Sett över perioden är denna andel högre under andra hälften av perioden än under den första. En möjlig förklaring till detta kan vara att fler tillkännagivanden ställer krav på regeringen att återkomma med förslag till riksdagen.

Skrivelse 75 om hanteringen av tillkännagivanden

I skrivelsen (2017/18:75 s. 4) redovisar regeringen konstitutionsutskottets uttalande om hanteringen av tillkännagivanden i förra årets betänkande om behandlingen av riksdagens skrivelser (bet. 2016/17:KU21). Vidare redogör regeringen för sina egna övervägningar i fråga om hanteringen av tillkännagivanden:

När det gäller de tillkännagivanden som togs upp i utskottens yttranden har regeringen haft ambitionen att återkomma till riksdagen i budgetpropositionen eller i något annat lämpligt sammanhang före skrivelse 75. Så har också skett i flertalet av dessa tillkännagivanden.

Även beträffande ett antal andra tillkännagivanden har regeringen redovisat beredningsläget eller vidtagna eller planerade åtgärder till riksdagen före skrivelse 75. I de fall där de vidtagna eller planerade åtgärderna legat helt i linje med det aktuella tillkännagivandet eller följt av tidigare till riksdagen redovisade åtgärder, har regeringen dock ansett att det inte funnits något behov av återkoppling till riksdagen före skrivelse 75. I de fall där det inte har vidtagits någon åtgärd, t.ex. för att tillkännagivandet är nytt, har regeringen inte heller funnit anledning att återkomma till riksdagen före skrivelse 75.

Utskottets ställningstagande

Konstitutionsutskottet upprepar förra årets konstaterande att regeringens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser under flera år har förbättrats och ger en formellt korrekt bild av riksdagens skrivelser till regeringen. Redogörelserna i skrivelsen för regeringens åtgärder har även i år i många fall blivit mer utförliga. Utskottet ser positivt på denna utveckling och förutsätter att kvaliteten kommer att behållas i kommande redogörelser.

När det gäller de propositioner, skrivelser och direktiv genom vilka ett tillkännagivande uppges ha slutbehandlats under 2017 innehöll dessa propositioner etc. oftast en hänvisning till det aktuella tillkännagivandet och till att tillkännagivandet därmed ansågs ha slutbehandlats. Detta är positivt och utskottet skulle välkomna om detta kan genomföras fullt ut.

Skrivelsen innehåller också uppgifter om regelbeståndet. Utskottet har ovan redovisat uppgifter över tid om andelen EU-relaterade författningar (tabell 1 och anslutande text). Uppgifterna ger en bild av genomförandet av EU-direktiv i svensk rätt.

Utskottet har också ovan redovisat uppgifter om antal och andel slutbehandlade riksdagsskrivelser och tillkännagivanden. Uppgifterna syftar till att ge en övergripande bild och ska tolkas med försiktighet när det gäller enskilda uppgifter. Utskottet vill, i linje med vad som framförs i flera utskotts yttranden, framhålla vikten av att regeringen hanterar riksdagens beslut både skyndsamt och noggrant.

När det gäller behandlingen av riksdagsskrivelser inom konstitutionsutskottets område redovisas nio tillkännagivanden som slutbehandlade. Utskottet ger följande kommentarer till ett av dessa tillkännagivanden – *Ansvar för skolhuvudmän m.fl.* (bet. 2015/16:KU4 punkt 4). I utskottets ställningstagande anförts att det finns anledning att se över om det finns behov av ett förtydligt ansvar för skolhuvudmän och andra som arbetar med barn och unga för att motverka radikaliserings (bet. 2015/16:KU4 s. 32). I skrivelse 75 redovisas bl.a. att regeringen gett Statens skolverk i uppdrag att utreda vilken roll utbildning inom skolväsendet har enligt gällande regelverk i arbetet mot våldsbejakande extremism. Utskottet menar att formuleringen om ett förtydligt ansvar i tillkännagivandet också inkluderade möjligheten att

förändra regelverket och t.ex. skärpa lagstiftningen när det gäller skolhuvudmän. Utskottet anser därför inte att tillkännagivandet är slutbehandlat.

I yttrandena från övriga utskott till konstitutionsutskottet framhålls ett antal synpunkter som gäller regeringens hantering av riksdagens tillkännagivanden.

Yttrandena från utbildningsutskottet och trafikutskottet uppmärksammar att regeringen när den redovisar ett tillkännagivande vid sidan av skrivelse 75 i vissa fall har valt att göra så i propositioner eller skrivelser där tillkännagivandet inte kan sägas behandlas i sitt sakliga sammanhang. Ett exempel är den redovisning med anledning av tillkännagivandet om ett nationellt digitalt lärarlyft som behandlas i skrivelse 2017/18:68 Riksrevisionens rapport om samisk utbildning.

En genomgång av hela budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1) som gjorts inom konstitutionsutskottets kansli visar att regeringen redovisat behandlingen av 111 tillkännagivanden. 48 av dessa uppgavs vara slutbehandlade. I budgetpropositionen för 2017 (prop. 2016/17:1) redovisades 44 tillkännagivanden. 25 av dessa uppgavs vara slutbehandlade. Det är således mer än dubbelt så många tillkännagivanden som redovisas i budgetpropositionen för 2018 jämfört med budgetpropositionen för 2017. Generellt sett är också regeringen tydligare i budgetpropositionen för 2018 än i budgetpropositionen för 2017 huruvida den anser att tillkännagivandena är slutbehandlade eller inte. Som framgår av utbildningsutskottets och trafikutskottets yttranden har regeringen också valt att redovisa sin behandling av tillkännagivanden i särpropositioner.

Utskottet välkomnar regeringens vilja att redovisa vidtagna åtgärder i fråga om tillkännagivanden så tidigt som möjligt, men vill samtidigt framhålla att det inte var utskottets avsikt i betänkande 2016/17:KU21 att tillkännagivanden skulle redovisas i propositioner och skrivelser som behandlar en sakfråga som inte är direkt knuten till tillkännagivandet.

När det gäller regeringens budgetproposition vill utskottet framhålla att den inbegriper politikens inriktning inom i stort sett samtliga områden och att tillkännagivanden därför får anses behandlade i sitt sakliga sammanhang när de behandlas i en budgetproposition. Utskottet välkomnar därför att regeringen i budgetpropositionen för 2018 har redovisat vidtagna åtgärder i fråga om tillkännagivanden i större utsträckning än tidigare år och också redovisar sin bedömning av om tillkännagivandet är slutbehandlat eller inte.

I yttrandet från trafikutskottet uppmärksammas att i fall där riksdagen har beslutat om ett nytt tillkännagivande, där det redan finns ett likalydande tillkännagivande, har regeringen i vissa fall redovisat det ursprungliga tillkännagivandet som slutbehandlat och i vissa fall som ej slutbehandlat, dvs. att det bereds vidare. Eftersom regeringens hantering således skiljer sig åt från fall till fall vill konstitutionsutskottet framhålla att det är rimligt för att säkerställa transparens i regeringens behandling av tillkännagivanden att de ursprungliga tillkännagivandena fortsatt redovisas som ej slutbehandlade. Det blir på så sätt tydligare när ett tillkännagivande först beslutades och de åtgärder som vidtagits från regeringens sida därefter.

Avslutningsvis vill utskottet påminna om sitt påpekande förra året om att det är viktigt att regeringen är tydlig med hur dess behandling av ett tillkännagivande förhåller sig till det aktuella tillkännagivandet (bet. 2016/17:KU21 s. 41). För att regeringen ska kunna vara tydlig krävs att tillkännagivandet från riksdagen är tydligt, som utskottet framhöll förra året. Utskottet vill således framhålla att vad som begärs i ett tillkännagivande bör uttryckligen framgå av det aktuella utskottets ställningstagande. Även om utskottet föreslår att en motion helt ska bifallas bör det som utskottet vill ska framföras till regeringen framgå av utskottets ställningstagande. Därmed blir det tydligt både för riksdag och regering vad utskottet anser att regeringen bör göra. Det hindrar inte att regeringen använder sig av hela motionstexten för att få en mer fullödig förståelse av de överväganden som föranlett tillkännagivandet.

Av utskottets nu aktuella yttranden framgår att berörda utskott i vissa fall har gjort en annan bedömning än regeringen huruvida ett tillkännagivande är slutbehandlat eller inte. Konstitutionsutskottet gör inte någon egen bedömning av de aktuella fallen. Av konstitutionsutskottets resonemang i förra årets betänkande (bet. 2016/17:KU21), som fortfarande är giltigt, följer dock att i de fall då ett utskott i ett yttrande har anfört att ett tillkännagivande inte är slutbehandlat ska regeringen återkomma till riksdagen med sina redovisningar och bedömningar.

Utskottet föreslår att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

Riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger riksdagsstyrelsens redogörelse till handlingarna.

Redogörelsen

Sedan 2012 redovisar riksdagsstyrelsen behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen i en redogörelse till riksdagen. I årets redogörelse (redog. 2017/18:RS6) redovisas totalt nio riksdagsskrivelser från riksmötet 2015/16 och senare.

Tre av riksdagsskrivelserna är inte slutbehandlade. De gäller en utredning om riksdagens EU-arbete, en översyn av Riksrevisionen och om att låta utreda en anpassning till den allmänna dataskyddsförordningen av dels den nya lagen om registrering och hantering av gåvor mottagna av riksdagsledamöter, dels lagen (1996:810) om registrering av riksdagsledamöters åtaganden och ekonomiska intressen.

Utredningen om riksdagens EU-arbete (2017/18:URF1) överlämnades den 24 januari 2018. Översynen av Riksrevisionen (2017/18:URF2) överlämnades den 7 februari 2018. Framställan om en anpassning till den allmänna dataskyddsförordningen beslutades den 14 februari 2018. Konstitutionsutskottets betänkande 2017/18:KU25 beslutades i kammaren den 18 april 2018.

Tidigare behandling

Konstitutionsutskottet hade förra året inte några invändningar mot riksdagsstyrelsens redogörelse (bet. 2016/17:KU21).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte några invändningar mot redogörelsen. Utskottet föreslår att riksdagen lägger redogörelsen till handlingarna.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelse 2017/18:75

Regeringens skrivelse 2017/18:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2017.

Redogörelse 2017/18:RS6

Redogörelse 2017/18:RS6 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen.

BILAGA 2

Skatteutskottets yttrande 2017/18:SkU10y

Riksdagens skrivelser till regeringen –
åtgärder under 2017

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har bett bl.a. skatteutskottet att senast den 26 april 2018 kl. 14.00 yttra sig över regeringens skrivelse 2017/18:75 och eventuella följdmotioner i de delar de berör utskottets beredningsområde.

Ingen motion har väckts i ärendet.

Skatteutskottet har beslutat att yttra sig över redogörelsen i de delar som avser riksdagsskrivelser som utskottet medverkat till och som inte var slutbehandlade den 31 december 2017.

Följande tio riksdagsskrivelser har enligt redogörelsen ännu inte slutbehandlats:

- 2001/02:201 om avskaffande av reklamskatten
- 2011/12:170 om Öresundsavtalet
- 2013/14:56 om uppföljning av förslaget om ändrade 3:12-regler
- 2013/14:186 om ändring av beställningsbemyndiganden och överlåtelse av fastighet
- 2013/14:251 om ett starkare skydd för våldsutsattas personuppgifter
- 2014/15:169 om personligt betalningsansvar
- 2015/16:161 om kontroll av postförsändelser och försändelser förmedlade av kurirföretag
- 2016/17:63 om uppföljning av effekter för företagen
- 2016/17:98 om att regeringen i kommande skrivelser fullt ut bör analysera enskilda skatteutgifters samhällsekonomiska effektivitet och sysselsättningseffekt
- 2017/18:80 om konsekvensanalys av den nya fåmansföretagsdefinitionen.

Utskottets överväganden

Skrivelsen

I skrivelse 2017/18:75 redogör regeringen för de åtgärder med anledning av riksdagens skrivelser till regeringen som vidtogs under tiden den 1 januari–31 december 2017. För att underlätta riksdagens utvärderings- och uppföljningsarbete omfattar redogörelsen vissa regeringsbeslut från tiden efter den egentliga redovisningsperiodens utgång.

En viktig del av redogörelsen för behandlingen av riksdagsskrivelserna är lagstiftningsärendena och regeringens utfärdande av lagar eller beslut om förordningar. Många av förordningarna är grunden för en omfattande normgivning på myndighetsnivå. Skrivelsen innehåller därför också uppgifter om regelbeståndet i Svensk författningssamling (SFS) och hos myndigheterna.

Av de riksdagsskrivelser som tas upp i regeringens redogörelse avser de flesta ärendena lagstiftning som utskottet beredde under 2017 och där regeringens åtgärd har varit att utfärda den lagstiftning som riksdagen antagit. Dessa riksdagsskrivelser är i och med detta slutbehandlade.

Enligt redogörelsen har två tillkännagivanden från utskottet slutbehandlats under året. Det gäller tillkännagivanden om noggranna överväganden i fråga om inskränkningar av meddelarfriheten och sekretessbestämmelsernas utformning (bet. 2012/13:SkU8) och ett tillkännagivande om att riksdagen bör vidta ytterligare åtgärder för att öka takten i regelförenklingsarbetet i enlighet med Riksrevisionens slutsatser (bet. 2016/17:SkU27).

Enligt skrivelsen slutbehandlades det förstnämnda tillkännagivandet i samband med proposition 2016/17:2018 Några frågor om offentlighet och sekretess vari regeringen redovisade sitt arbete med offentlighet och sekretess i EU-samarbetet. Det andra tillkännagivandet slutbehandlades i samband med att regeringen i budgetpropositionen för 2018 redovisade de ytterligare åtgärder som vidtagits för att förenkla skattesystemet.

Tio riksdagsskrivelser har redovisats som icke slutbehandlade. Utskottet behandlar i det följande dessa icke slutbehandlade riksdagsskrivelser.

Utskottets ställningstagande

Avskaffande av reklamskatten

Det är angeläget att riksdagens skrivelser behandlas med nödvändig skyndsamhet, och det är önskvärt att regeringen så långt som möjligt försöker ange när den kan tänkas avsluta ett ärende som är under behandling.

När det gäller frågan om en avveckling av reklamskatten konstaterar utskottet att det nu har gått 16 år sedan utskottet föreslog ett tillkännagivande om en sådan avveckling med beaktande av de budgetpolitiska målen.

Riksdagen beslutade att göra ett tillkännagivande i enlighet med skatteutskottets förslag den 10 april 2002. Sedan 2002 har frågan tagits upp i

det årliga budgetarbetet, och ytterligare steg i avskaffandet av reklamskatten togs 2006 och 2008. Utskottet har vid flera tillfällen påtalat att riksdagens tillkännagivande avser avveckling av hela reklamskatten.

I september 2013 överlämnade Presstödskommittén sitt betänkande Översyn av det statliga stödet till dagspressen (SOU 2013:66). Enligt kommitténs bedömning borde reklamskatten avskaffas i enlighet med riksdagens tillkännagivande från 2002. Konstitutionsutskottet riktade i maj 2015 ett tillkännagivande till regeringen om att stegvis, till en början riktat mot dagspressen, påbörja processen med att avveckla reklamskatten.

Efter förslag i budgetpropositionen för 2017 sänkte riksdagen skattesatsen för annons i periodisk publikation från 3 procent till 2,5 procent, och skattesatsen för övriga annonser och reklam sänktes från 8 procent till 7,65 procent. Vidare höjdes gränsen för återbetalning av reklamskatt avseende annonser i självständig periodisk publikation från ett belopp motsvarande en skattepliktig omsättning om högst 50 miljoner kronor till 75 miljoner kronor för helt år. Gränsen för redovisningsskyldighet för reklamskatt för övriga annonser och reklam höjdes från 20 000 kronor till 60 000 kronor. Ändringarna trädde i kraft den 1 januari 2017.

I skrivelsen anför regeringen att riksdagen efter förslag i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 6.25 s. 589 f.) den 1 januari 2018 slopade reklamskatten för annons i periodisk publikation som inte utgör annonsblad, katalog eller program. I propositionen gjorde regeringen vidare bedömningen att det för 2018 inte finns något utrymme för ytterligare steg i avskaffandet av reklamskatten. Regeringen avser dock att fortsätta med det stegvisa avskaffandet av reklamskatten. I skrivelsen anför regeringen vidare att regeringen i budgetpropositionen för 2017 gjorde bedömningen att skattesatsen för övriga annonser och reklam bör sänkas från 7,65 procent till 6,9 procent fr.o.m. den 1 januari 2019. För det fall avsatta reformmedel bedöms räcka till ytterligare sänkning av skattesatserna, bör en sådan sänkning övervägas och regeringen avser att återkomma till riksdagen med förslag.

Olika regeringar har i budgetpropositionen för varje år redovisat sina överväganden som inneburit att frågan prioriterats men att det med beaktande av de budgetpolitiska målen inte funnits förutsättningar för en finansiering av en sådan åtgärd. Riksdagen har i sitt budgetbeslut för respektive år godtagit denna uppfattning och samtidigt i allmänhet avvisat en rad motioner om en omedelbar avveckling av reklamskatten. Det kan således enligt utskottets mening inte hävdas att någon regering skulle ha försummat att hörsamma riksdagens begäran att pröva frågan. Till saken hör också att den nuvarande regeringen och tidigare regeringar har förklarat för riksdagen att hela reklamskatten bör avskaffas. Någon kritik från konstitutionell synpunkt kan enligt utskottets uppfattning nu inte riktas mot någon regering för dess hantering av frågan.

Utskottet anser trots detta att det har gått orimligt lång tid sedan riksdagen gjorde sitt tillkännagivande och att det nu är angeläget att regeringen slutligen

verkställer riksdagens beslut. Det är bra att regeringen vidtagit åtgärder som syftar till att avveckla reklamskatten och nu aviserar ytterligare steg för att avveckla skatten, men utskottet anser att det dessutom borde vara möjligt för regeringen att närmare ange när riksdagsskrivelsen beräknas vara slutbehandlad.

Öresundsavtalet

När det gäller Öresundsavtalet, dvs. riksdagens tillkännagivande i riksdagsskrivelse 2011/12:170, beslutade riksdagen den 15 mars 2012 med bifall till en reservation (S, MP, V) om ett tillkännagivande om att skatteavtalet med Danmark bör förhandlas om för att förbättra balansen mellan bosättningskommun och arbetskommun vid beskattning av gränspendlare i Öresundsregionen.

I skrivelsen redovisar regeringen att Finansdepartementet har tagit kontakt med sin danska motsvarighet för en utvärdering av det särskilda avtal mellan Sverige och Danmark från 2003 som reglerar kompensationen för förlorade skatteintäkter för personer som arbetspendlar mellan länderna, den s.k. utjämningsordningen. Arbetet ska ske i linje med de förutsättningar som anges i avtalet. När utvärderingen är klar kan regeringen ta ställning till om det utjämningsbelopp som överförs från Danmark till Sverige är tillräckligt stort för att möjliggöra kompensation för de kostnader för hemkommunerna som pendlarna medför.

Den nuvarande regeringen och tidigare regeringar har under lång tid utvärderat avtalet. Utskottet anser att regeringen bör kunna ta ställning i frågan.

Uppföljning av förslaget om ändrade 3:12-regler

Ett annat ärende som inte har slutbehandlats rör en ändring av de särskilda reglerna för beskattning av utdelning från ett fåmansföretag och kapitalvinst vid avyttring av andelar i ett sådant företag, de s.k. 3:12-reglerna. Under utskottets beredning av ändringsförslaget som lämnades i budgetpropositionen för 2014 framkom farhågor om att det inte kunde uteslutas att det fanns ett behov av ytterligare ändringar som motverkade möjligheterna till inkomstomvandling samtidigt som regelverket värnade gynnsamma villkor för företagande och risktagande.

De aktuella ändringarna i budgetpropositionen för 2014 innebar att det infördes ett kapitalandelskrav om 4 procent som innebär att löneunderlagsregeln bara får tillämpas av delägare som äger en viss minsta andel av kapitalet i företaget. Det lönebaserade utrymmet begränsas också till att per år uppgå till högst 50 gånger den egna eller närståendes kontanta ersättning samtidigt som det höjs från 25 till 50 procent av underlaget. Löneuttagskravet sänks till 9,6 inkomstbasbelopp, och en definition av dotterföretag införs. Slutligen höjs den positiva räntefördelningsrättan.

Riksdagen beslutade den 20 november 2013 i enlighet med utskottets förslag om ett tillkännagivande om att regeringen noga bör följa utvecklingen av de förändringar av 3:12-reglerna som föreslogs i budgetpropositionen för 2014 och vid behov skyndsamt återkomma till riksdagen med förslag som ytterligare justerar regelverket.

I skrivelsen anför regeringen att man den 15 januari 2015 gav Utredningen om översyn av 3:12-reglerna (Fi 2014:06) i uppdrag att se över 3:12-reglerna i syfte att begränsa möjligheterna till inkomstomvandling. Utredningen överlämnade i september 2016 betänkandet Översyn av skattereglerna för delägare i fåmansföretag (SOU 2016:75). Betänkandet har remissbehandlats. Utredningens förslag behandlades i en lagrådsremiss som beslutades den 8 juni 2017. M, SD, C, L och KD angav i ett särskilt yttrande till finansutskottets betänkande om riktlinjer för den ekonomiska politiken (bet. 2016/17:FiU20) att de var beredda att agera i riksdagen, t.ex. i form av en misstroendeförklaring, om förslaget ingick i budgetpropositionen för 2018. Regeringen presenterade därför inte något förslag i budgetpropositionen för 2018. Lagstiftningsärendet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Utskottet anser att regeringen alldeles oavsett om det aviserade förslaget i budgetpropositionen för 2018 dragits tillbaka bör redovisa för riksdagen hur de förändringar av 3:12-reglerna som antogs efter förslag i budgetpropositionen för 2014 fallit ut vid tillämpningen.

Ändring av beställningsbemyndigande och överlåtelse av fastighet

Riksdagen behandlade våren 2014 en proposition om förändrad trängselskatt och infrastruktursatsningar i Stockholm. Riksdagen beslutade den 26 mars 2014 bl.a. att bemyndiga regeringen att utan ersättning överlåta fastigheten Järfälla Barkarby 4:1 till Järfälla kommun. I ärendet anförde skatteutskottet, utan att föreslå ett tillkännagivande till regeringen, att utskottet instämde i det som försvarsutskottet hade anfört om en analys av de operativa konsekvenserna, en bedömning av merkostnaderna och en dialog med Försvarmakten i samband med överlåtelsen av den aktuella fastigheten. Skatteutskottet hade i övrigt inget att invända mot att regeringen bemyndigades att överlåta fastigheten.

Enligt skrivelsen godkände regeringen den 3 april 2014 ett avtal om finansiering och medfinansiering av utbyggnad av tunnelbanan samt ökad bostadsbebyggelse i Stockholms län enligt 2013 års Stockholmsförhandling. Fortifikationsverket för en kontinuerlig dialog med Järfälla kommun, Stockholms läns landsting och Försvarmakten gällande projektet. Fortifikationsverket har ännu inte genomfört någon överlåtelse och dialogen mellan parterna fortsätter. Regeringen håller sig informerad om dialogen, som bl.a. syftar till att minimera de konsekvenser som en överlåtelse av fastigheten innebär för Försvarmaktens verksamhet.

Utskottet ser ingen anledning att rikta någon kritik mot regeringens sätt att handlägga frågan.

Ett starkare skydd för våldsutsattas personuppgifter

Riksdagen behandlade våren 2014 en proposition om förstärkt skydd av personuppgifter för hotade och förföljda personer. Förslaget innebar att Skatteverkets möjlighet att begära biträde av socialnämnden i ärenden om kvarskrivning och sekretessmarkering lyftes fram i lagtexten och att sekretessen för personuppgifter i ärenden om kvarskrivning förstärktes. Förslaget innehöll också en beskrivning av det fortsatta arbetet med att skapa ett starkare skydd för de våldsutsattas personuppgifter.

Riksdagen beslutade den 8 maj 2014 i enlighet med utskottets förslag om ett tillkännagivande till regeringen om att avsaknaden av ett starkt skydd för våldsutsattas personuppgifter leder till otrygghet och utsatthet och att det därför är viktigt att ett förslag som löser problemen på detta område utarbetas skyndsamt och läggs fram inom rimlig tid.

Enligt skrivelsen gav regeringen den 26 juni 2014 en särskild utredare i uppdrag att föreslå åtgärder som ger ett förstärkt skydd för hotade och förföljda personers personuppgifter (dir. 2014:98). Betänkandet Ökad trygghet för hotade och förföljda personer (SOU 2015:69) överlämnades i juni 2015 och har remitterats. Regeringen anför vidare i skrivelsen att regeringen i enlighet med vad som aviserats i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 6.32) kommer att lämna en proposition till riksdagen under våren 2018.

Regeringen lämnade den 15 mars 2018 proposition 2017/18:145 Ökat skydd för hotade och förföljda personer samt några åtgärder för att öka kvaliteten i folkbokföringen till riksdagen.

Riksdagen har påtalat att avsaknaden av ett starkt skydd för våldsutsattas personuppgifter leder till otrygghet och utsatthet och att det därför är viktigt att ett förslag som löser problemen på detta område utarbetas skyndsamt. Utskottet anser att beredningen av frågan tagit alldeles för lång tid men anser att det är glädjande att regeringen nu återkommit till riksdagen med förslag.

Personligt betalningsansvar

I samband med behandlingen av motioner från den allmänna motionstiden 2014/15 beslutade riksdagen den 26 mars 2015 i enlighet med utskottets förslag om ett tillkännagivande om att regeringen snarast ska se över reglerna om företrädaransvar, om tillämpningen av bestämmelserna har blivit för hård och om bestämmelserna bör ändras för att öka rättssäkerheten och förutsägbarheten, förbättra villkoren för att starta, driva och utveckla företag och minska riskerna för att livskraftiga företag avvecklas i onödan.

Enligt skrivelsen gav regeringen den 17 september 2015, som ett underlag för regeringens fortsatta arbete, Skatteverket ett uppdrag att redogöra för hur reglerna om företrädaransvar i vissa fall tillämpas. Uppdraget redovisades den 30 november 2015. Som framgår av budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 6.32) har regeringen gett Statskontoret i uppdrag att se över bestämmelserna i

skatteförfarandelagen (2011:1244) om hel eller delvis befrielse från företrädaransvar och om anstånd som är till fördel för det allmänna och att analysera om tillämpningen av bestämmelserna har blivit för hård samt överväga behov av förändringar, i enlighet med vad som närmare anges i uppdraget. Uppdraget ska redovisas senast den 31 maj 2018.

Riksdagen har nyligen ställt sig bakom reservation 13 i skatteutskottets betänkande 2017/18:12 Skatteförfarande som konstaterar att regeringens uppdrag till Statskontoret inte avser hela frågan om företrädaransvar. Uppdraget omfattar t.ex. inte den viktiga aspekten om rekvisiten som bl.a. föreskriver att det ska handla om grov oaktsamhet. Riksdagen anser att regeringens förfarande är anmärkningsvärt och att Statskontoret bör få ett utökad uppdrag som omfattar hela företrädaransvaret och inte bara begränsade delar.

Riksdagen beslutade under 2015 om ett tillkännagivande till regeringen om att snarast låta se över reglerna för det skatterättsliga företrädaransvaret. Regeringen har inte återkommit med konkreta förslag, vilket den bör göra snarast. Utskottet utgår från att frågan redovisas i enlighet med riksdagens önskemål.

Kontroll av postförsändelser och försändelser förmedlade av kurirföretag

I samband med att riksdagen under förra riksmötet antog en ny tulllag beslutade riksdagen den 2 mars 2016 att ställa sig bakom det som utskottet anfört om att se över möjligheten att utöka Tullverkets befogenhet att besluta om postspärrar för postförsändelser samt att införa samma möjlighet för försändelser förmedlade av kurirföretag.

Enligt skrivelsen avser regeringen att inom kort ge en utredare i uppdrag att utreda frågan.

Utskottet anser att det tagit orimligt lång tid för regeringen att komma fram till ett beslut om att en utredare ska se över frågan.

Uppföljning av effekter för företagen

Riksdagen behandlade i november 2016 ett förslag om ändringar i mervärdesskattelagen med anledning av tillämpningen av nya EU-bestämmelser om fast egendom. Riksdagen beslutade den 24 november 2016 i enlighet med utskottets förslag om ett tillkännagivande till regeringen om att regeringen kort efter utgången av 2017 bör följa upp hur de ändrade bestämmelserna har påverkat företagens administrativa börda, särskilt i relation till mervärdesskatteredovisningen, och återkomma med förslag på de åtgärder som kan visa sig behövas för att förhindra orimligt ökade administrativa svårigheter med ökade kostnader för företagen som följd.

Enligt skrivelsen gav regeringen Skatteverket i regleringsbrevet för 2018 i uppdrag att redogöra för vilka effekter förändringarna i proposition 2016/17:14 om ett nytt fastighetsbegrepp i mervärdesskattelagen har haft på

företagens administrativa börda, särskilt i relation till mervärdesskatteredovisningen. Uppdraget ska redovisas senast den 30 juni 2018. Regeringen avser att återkomma i frågan under 2018.

Utskottet ser ingen anledning att rikta någon kritik mot regeringens sätt att handlägga frågan.

Analysera enskilda skatteutgifters samhällsekonomiska effektivitet och sysselsättningsseffekt

I samband med riksdagens behandling av regeringens skrivelse 2016/17:98 Redovisning av skatteutgifter 2017 tillkännagav riksdagen att regeringen i kommande skrivelser fullt ut bör analysera enskilda skatteutgifters samhällsekonomiska effektivitet och sysselsättningsseffekt (bet. 2016/17:SkU32).

Enligt skrivelsen avser regeringen att återkomma med anledning av tillkännagivandet i regeringens skrivelse Redovisning av skatteutgifter 2018.

Utskottet ser ingen anledning att rikta någon kritik mot regeringens sätt att handlägga frågan.

Konsekvensanalys av den nya fåmansföretagsdefinitionen

Riksdagen behandlade i november 2017 regeringens proposition 2017/18:8 Justering av den utvidgade fåmansföretagsdefinitionen. Riksdagen ställde sig bakom regeringens förslag till lagändring och biföll en reservation (M, C, L, KD) om att regeringen senast den 1 juli 2019 ska återkomma till riksdagen med en konsekvensanalys av den nya fåmansföretagsdefinitionen (bet. 2017/18:SkU4).

Enligt skrivelsen avser regeringen att återkomma i frågan senast den 1 juli 2019.

Utskottet ser ingen anledning att rikta någon kritik mot regeringens sätt att handlägga frågan.

Stockholm den 12 april 2018

På skatteutskottets vägnar

Jörgen Hellman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jörgen Hellman (S), Cecilia Widegren (M), Maria Strömkvist (S), Helena Bouveng (M), Peter Persson (S), Olle Felten (-), Fredrik Schulte (M), Rasmus Ling (MP), David Lång (SD), Momodou Jallow (V), Larry Söder (KD), Patrik Lundqvist (S), Jamal El-Haj (S), Erik Andersson (M) och Mathias Tegnér (S).

BILAGA 3

Justitieutskottets yttrande 2017/18:JuU6y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2017

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 15 mars 2018 att ge övriga utskott tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 2017/18:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2017 och eventuella följdmotioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

Ingen motion har väckts i ärendet.

Utskottet har i de flesta delar inget att invända mot regeringens redovisning. I ett fall anser utskottet dock, till skillnad från regeringen, att de åtgärder som vidtagits inte är tillräckliga för att tillkännagivandet ska anses vara slutbehandlat. Det rör ett tillkännagivande om brott som begås av djurrättsaktivister.

I yttrandet finns en avvikande mening (S, MP).

Utskottets överväganden

Skrivelsen

I regeringens skrivelse redovisas behandlingen av sammanlagt 50 riksdagsskrivelser som riktats till regeringen med anledning av justitieutskottets betänkanden: 1 från riksmötet 2012/13, 1 från riksmötet 2013/14, 7 från riksmötet 2014/15, 25 från riksmötet 2016/17 och 8 från riksmötet 2017/18 (första delen av riksmötet). Av dessa redovisas 27 som inte slutbehandlade och 23 som slutbehandlade.

Brott som begås av djurrättsaktivister

Riksdagen har i ett tillkännagivande till regeringen anfört att arbetet mot brott som begås av djurrättsaktivister ska prioriteras (bet. 2014/15:JuU1 s. 44).

I skrivelsen redogör regeringen för att Justitiedepartementet tidigare har inhämtat och sammanställt information från Polismyndigheten om dessa brott. Därefter har frågan tagits upp till diskussion på möten mellan inrikesministerns statssekreterare och rikspolischefen respektive säkerhetspolischefen. Regeringen uppger att man inte avser att vidta några ytterligare åtgärder. I skrivelse 2016/17:75 angavs att regeringen mot denna bakgrund avsåg att lägga skrivelsen i denna del till handlingarna. Riksdagen har slutligt behandlat skrivelse 2016/17:75 (bet. 2016/17:KU21, rskr. 2016/17:295). Regeringen beslutade den 16 november 2017 att riksdagsskrivelse 2014/15:77 punkt 22 om brott som begåtts av djurrättsaktivister skulle läggas till handlingarna. Regeringen anser därmed punkten vara slutbehandlad.

Utskottets ställningstagande

Tillkännagivandet om att brott som begås av djurrättsaktivister ska prioriteras (rskr. 2014/15:77, punkt 22) redovisas som slutbehandlat mot bakgrund av att Justitiedepartementet tidigare har inhämtat och sammanställt information från Polismyndigheten om dessa brott och på grund av den löpande avrapporteringen mellan inrikesministerns statssekreterare och rikspolischefen respektive säkerhetspolischefen. Enligt utskottet kan dock dessa åtgärder inte anses innebära att arbetet mot sådana brott prioriteras.

Utskottet delar således inte regeringens bedömning utan anser att det behövs en tydligare redovisning av vilka åtgärder för att prioritera arbetet mot brott som begås av djurrättsaktivister som vidtagits av regeringen innan ärendet kan anses vara slutbehandlat. Utskottet har i övrigt inget att invända mot regeringens redovisning.

Stockholm den 26 april 2018

På justitieutskottets vägnar

Tomas Tobé

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Tomas Tobé (M), Annika Hirvonen Falk (MP), Helene Petersson i Stockaryd (S), Elin Lundgren (S), Krister Hammarbergh (M), Anti Avsan (M), Susanne Eberstein (S), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M), Petter Löberg (S), Adam Marttinen (SD), Roger Haddad (L), Linda Snecker (V), Andreas Carlson (KD), Lawen Redar (S), Patrick Reslow (-) och Sultan Kayhan (S).

Avvikande mening

Riksdagens skrivelser till regeringen - åtgärder under 2017 (S, MP)

Annika Hirvonen Falk (MP), Helene Petersson i Stockaryd (S), Elin Lundgren (S), Susanne Eberstein (S), Petter Löberg (S), Lawen Redar (S) och Sultan Kayhan (S) anför:

Riksdagen har i ett tillkännagivande till regeringen anfört att arbetet mot brott som begås av djurrättsaktivister ska prioriteras (bet. 2014/15:JuU1 s. 44). Brott mot näringsidkare och mot djur måste alltid tas på stort allvar, oavsett vilka motiv som ligger bakom brottet. Regeringen har redovisat vilka åtgärder man vidtagit med anledning av tillkännagivandet och uppgett att man inte avser att vidta några ytterligare åtgärder samt att punkten därmed är att anse som slutbehandlad. Vi delar regeringens uppfattning att tillkännagivandet är tillgodosett genom de redovisade åtgärderna och anser att regeringen har uppfyllt de krav som kan ställas på en redovisning av vilka åtgärder som man vidtagit med anledning av ett tillkännagivande. Vi finner därför inga skäl att anmärka på regeringens redovisning.

BILAGA 4

Civilutskottets yttrande 2017/18:CU4y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2017

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet anmodade den 15 mars 2018 övriga utskott att yttra sig över regeringens skrivelse 2017/18:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2017 och eventuella följdmotioner. Ingen motion har väckts med anledning av skrivelsen. Redovisningen omfattar huvudsakligen åtgärder under tiden den 1 januari–31 december 2017. Dessutom lämnar regeringen vissa uppgifter om antalet gällande författningar.

I skrivelsen lämnar regeringen en redovisning av vilka åtgärder som regeringen har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen.

I yttrandet redovisar civilutskottet de kommentarer som utskottets granskning av regeringens redogörelse för skrivelser inom utskottets beredningsområde ger anledning till.

Utskottets överväganden

Regeringens skrivelse

I skrivelsen lämnar regeringen en redovisning av de åtgärder som regeringen vidtagit med anledning av de riksdagsbeslut som meddelats i riksdagens skrivelser till regeringen.

Av de riksdagsbeslut som redovisas i årets skrivelse faller sammanlagt 36 skrivelser under civilutskottets beredningsområde, varav 13 anges som slutbehandlade.

Utskottets ställningstagande

Civilutskottets granskning av regeringens redogörelse för skrivelser inom utskottets beredningsområde ger anledning till följande kommentarer från utskottets sida.

I skrivelsen anger regeringen bl.a. att några riksdagsskrivelser med tillkännagivanden som har beslutats av riksdagen på förslag av civilutskottet är slutbehandlade. Två av tillkännagivandena avser riktvärden för trafikbuller (bet. 2014/15:CU10, rskr. 2014/15:180, punkt N35 i regeringens skrivelse och bet. 2016/17:CU1, rskr. 2016/17:70, punkt N52 i regeringens skrivelse). Regeringen har tidigare, i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2018:1) under utgiftsområde 18, redovisat sin bedömning att regeringen helt tillmötesgått de två nämnda tillkännagivandena.

Utskottet har ingen annan uppfattning än regeringen när det gäller frågan huruvida riksdagsskrivelserna är slutbehandlade. Beträffande tillkännagivandena om riktvärden för trafikbuller har utskottet tidigare redovisat denna uppfattning i sitt betänkande 2017/18:CU1. När det gäller de sistnämnda tillkännagivandena vill utskottet härutöver framhålla följande.

Våren 2015 beslutade riksdagen det första tillkännagivandet om att regeringen skulle besluta om vissa ändringar i förordningen (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader. Ändringarna var avsedda att underlätta bostadsbyggnad i närheten av spårtrafik och vägar. Hösten 2016 ansåg sig utskottet föranlett att föreslå ett tillkännagivande om att regeringen omedelbart skulle besluta om de förordningsändringar som avsågs i det första tillkännagivandet, och riksdagen följde utskottets förslag. Utskottet konstaterade då att det hade gått över ett år sedan riksdagens tillkännagivande till regeringen i frågan och ansåg det mycket anmärkningsvärt att regeringen inte ännu hade ändrat förordningen i enlighet med riksdagens tidigare tillkännagivande.

I regeringens skrivelse redovisas att regeringen i maj 2017 beslutade om förändringar i den aktuella förordningen. Beslutet togs således två år efter riksdagens första tillkännagivande i frågan.

Regeringen har tidigare, i skrivelse 2016/17:75, redovisat att regeringen i december 2015 gav Boverket i uppdrag att bl.a. analysera vilka effekter mer

tillåtande riktvärden för trafikbuller skulle kunna leda till och att uppdraget redovisades i december 2016. I februari 2017 gav sedan regeringen Boverket ett nytt uppdrag att ta fram författningsförslag och konsekvensbedömningar i frågan, ett uppdrag som skulle redovisas i maj 2017.

Utskottet vill påminna om att konstitutionsutskottet vid flera tidigare tillfällen har berört frågan om tidsutdräkten vid regeringens behandling av riksdagens tillkännagivanden. Konstitutionsutskottet har bl.a. understrukit vikten av att regeringen gör ansträngningar för att undvika onödigt tidsutdräkt (bet. 2003/04:KU21). Därutöver har konstitutionsutskottet bl.a. anfört att långa tidsutdräkter skapar en osäkerhet som ofta leder till att ämnet för tillkännagivandet kommer upp på nytt i olika sammanhang i riksdagen (bet. 2007/08:KU21).

Enligt riksdagens tillkännagivande hösten 2016 borde regeringen omgående besluta om den förordningsändring som avsågs i tillkännagivandet från 2015. Utskottet vill framhålla att det är angeläget att regeringen vidtar åtgärder omedelbart när riksdagen så begär.

Stockholm den 17 april 2018

På civilutskottets vägnar

Johan Löfstrand

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Johan Löfstrand (S), Mats Green (M), Hillevi Larsson (S), Carl-Oskar Bohlin (M), Eva Sonidsson (S), Cecilie Tenfjord-Toftby (M), Leif Nysmed (S), Ola Johansson (C), Lars Beckman (M), Johanna Haraldsson (S), Mikael Eskilander (SD), Robert Hannah (L), Clas Göran Carlsson (S), Hamza Demir (V), Rasmus Ling (MP) och Lars-Axel Nordell (KD).

BILAGA 5

Försvarsutskottets yttrande 2017/18:FöU7y

Riksdagens skrivelser till regeringen –
åtgärder under 2017

Till konstitutionsutskottet

Den 15 mars beslutade konstitutionsutskottet att be övriga utskott att senast den 26 april 2018 yttra sig över skrivelse 2017/18:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2017 och de motioner som kunde komma att väckas med anledning av skrivelsen i de delar de berör respektive utskotts beredningsområde.

Försvarsutskottet har vid behandlingen koncentrerat sig på de riksdags-skrivelser som riktats till regeringen med anledning av utskottets betänkanden.

Inga följdmotioner har väckts inom försvarsutskottets beredningsområde.

I yttrandet finns en avvikande mening (M, C, L, KD).

Utskottets överväganden

Skrivelsen

Totalt redovisar regeringen 24 riksdagsskrivelser som riktats till regeringen med anledning av försvarsutskottets betänkanden (s. 308–309): två skrivelser från 2012/13, en skrivelse från 2014/15, sex skrivelser från 2015/16, tio skrivelser från 2016/17 och fem skrivelser från 2017/18. Av dessa redovisas 13 som slutbehandlade. För övriga redovisas beredningsläget.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan inledningsvis konstatera att regeringen antingen har vidtagit åtgärder eller påbörjat beredning i de fall då tillkännagivanden ännu inte slutbehandlats. Utskottet är positivt till detta.

När det gäller riksdagens tillkännagivanden till regeringen om att inrätta av ett centrum med specialistkompetens och forskning om veteranfrågor (bet. 2014/15:FöU7, rskr. 2014/15:132) konstaterade utskottet i samband med beredningen av regeringens redovisning i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg. omr. 6) att regeringen beslutat att Försvarsmakten senast den 1 juli 2017 skulle inrätta ett veterancentrum för att stärka och utveckla myndighetens veteran- och anhörigverksamhet. Regeringen anförde vidare att det i anvisningarna till myndigheten står att den ska sträva efter myndighetsöverskridande arbete samt att Försvarsmakten enligt uppdrag i regleringsbrevet för 2017 inrättade ett veterancentrum den 1 juli. I och med inrättandet av Försvarsmaktens veterancentrum bedömde regeringen att frågan om veterancentrum var omhändertagen och därmed slutbehandlad. Utskottet hade inte några invändningar mot regeringens bedömning (bet. 2017/18:FöU1 s. 50). Utskottet har inte heller nu någon annan uppfattning och delar således regeringens bedömning att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Tillkännagivandet om Veteranutredningens förslag (bet. 2015/16:FöU8, rskr. 2015/16:149) behandlade utskottet i samband med regeringens redovisning i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg. omr. 6, bet. 2017/18:FöU1 s. 17 f.). Utskottet delade inte regeringens bedömning att riksdagens tillkännagivande kunde anses som slutbehandlat. Utskottet anförde i betänkandet att regeringen borde vidta de åtgärder som krävs för att konsolidera veteranpolitiken och ytterligare stärka stödet till veteranerna och deras anhöriga i linje med Veteranutredningens förslag (SOU 2014:27). Enligt utskottets mening var utredningens förslag om en särskild lag till stöd och hjälp för civila tjänstemän som deltagit i en internationell insats en viktig del i det arbetet, något regeringen inte hade gått vidare med. Utskottet föreslog därför ett nytt tillkännagivande till regeringen om en lag till stöd för civila som gjort internationella insatser (bet. 2017/18:FöU1, rskr. 2017/18:100). Utskottet konstaterar att regeringen i skrivelsen redovisar att dessa tillkännagivanden

inte är slutbehandlade och att beredning pågår i Regeringskansliet. Utskottet är positivt till detta.

Vad gäller riksdagens tillkännagivande om ansvaret för vidmakthållandet av Försvarsmaktens materiel i betänkande 2017/18:FöU1 punkt 5 (rskr. 2017/18:101) hänvisar regeringen till en pågående översyn och att man avser återkomma till riksdagen när den är genomförd. Översynen presenterades den 28 mars och är en analys av Försvarsmaktens logistikförsörjning i fråga om vidmakthållande och upphandling. Utskottet behandlar frågan i sitt betänkande Militära frågor (bet. 2017/18:FöU6).

Stockholm den 26 april 2018

På försvarsutskottets vägnar

Allan Widman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Allan Widman (L), Åsa Lindestam (S), Hans Wallmark (M), Peter Jeppsson (S), Beatrice Ask (M), Alexandra Völker (S), Mikael Jansson (-), Jan R Andersson (M), Kent Härstedt (S), Daniel Bäckström (C), Lotta Olsson (M), Paula Holmqvist (S), Roger Richtoff (SD), Lotta Johnsson Fornarve (V), Mikael Oscarsson (KD) och Mattias Ottosson (S).

Avvikande mening

Veteranutredningens förslag (M, C, L, KD)

Allan Widman (L), Hans Wallmark (M), Beatrice Ask (M), Jan R Andersson (M), Daniel Bäckström (C), Lotta Olsson (M) och Mikael Oscarsson (KD) anför:

Vi vill påminna om att utskottet i sitt yttrande 2016/17:F8U5y till konstitutionsutskottet framhöll vikten av att veteranstödet även skulle omfatta civila som tjänstgjort i olika insatser och att ett veterancentrum skulle tjäna såväl civila som militära veteraner, vilket är en viktig roll för ett veterancentrum. Det av regeringen beslutade och inrättade centrumet för veteransoldater i Försvarsmakten motsvarar inte vad Veteranutredningen föreslog. Centrumet framstår inte som tillgängligt för civila tjänstemän som gjort internationella insatser. Vi anser därmed att det fortfarande finns behov av kompletterande åtgärder när det gäller riksdagens tillkännagivande i betänkande 2014/15:F8U7 (rskr. 2014/15:132).

När det gäller tillkännagivandet om Veteranutredningens förslag (bet. 2015/16:F8U8, rskr. 2015/16:149) och tillkännagivandet till regeringen om stöd till civila som gjort internationella insatser (bet. 2017/18:F8U1, rskr. 2017/18:100) konstaterar vi att regeringen i skrivelsen redovisar att dessa tillkännagivanden inte är slutbehandlade och att beredning pågår i Regeringskansliet. Det är av yttersta vikt att dessa frågor omhändertas, och därför ser vi fram emot att regeringen inom en snar framtid kommer in med förslag på hur frågorna avses behandlas.

BILAGA 6

Kulturutskottets yttrande 2017/18:KrU2y

Riksdagens skrivelser till regeringen –
åtgärder under 2017

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har anmodat övriga utskott att yttra sig över skrivelse 2017/18:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2017 och eventuella följdmotioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde. Ingen motion har väckts i ärendet.

I detta yttrande redovisar kulturutskottet sina överväganden i fråga om behandlingen av de riksdagsskrivelser som gäller utskottets beredningsområde.

I yttrandet finns två avvikande meningar (S, MP, V).

Utskottets överväganden

Regeringens skrivelse

I skrivelse 2017/18:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2017 lämnar regeringen en redovisning av de åtgärder som regeringen vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen.

Totalt redovisar regeringen 22 riksdagsskrivelser med beslut som riktats mot regeringen med anledning av kulturutskottets betänkanden, varav 11 anges vara slutbehandlade.

Kulturutskottet har gått igenom behandlingen av skrivelserna och redovisar i detta yttrande sina överväganden.

Utskottets ställningstagande

Kulturutskottets genomgång av regeringens redogörelse för skrivelser inom utskottets beredningsområde ger anledning till följande kommentarer från utskottets sida.

Utskottet vill understryka betydelsen av att riksdagsskrivelser med tillkännagivanden behandlas skyndsamt av regeringen och att tillräckliga åtgärder vidtas för att följa riksdagens beslut. Det är av stor vikt att regeringen gör ansträngningar för att undvika onödig tidsåtgång när det gäller att behandla riksdagens tillkännagivanden. Om åtgärderna drar ut på tiden är det angeläget att regeringen är utförlig i sin redogörelse för orsakerna till fördröjningen. Utskottet vill också peka på att stor tidsåtgång kan skapa en osäkerhet som kan leda till att ämnet för ett tillkännagivande kommer upp på nytt i olika sammanhang.

Utskottet noterar att det finns flera tillkännagivanden inom utskottets beredningsområde som ännu inte är tillgodosedda. Av dessa vill utskottet särskilt lyfta fram fyra tillkännagivanden som gäller filmpolitiken. Tillkännagivandena, som beslutades våren 2016, gäller utredning om filmpolitikens framtid, Stiftelsen Svenska Filminstitutets roll och framtida organisationsform, former för samverkan och inflytande samt finansieringen av filmpolitiken (bet. 2015/16:KrU11, rskr. 2015/16:289). Det gäller frågor som på ett avgörande sätt kan påverka förutsättningarna för svensk film. Trots det har regeringen inte vidtagit de åtgärder som förutsätts i tillkännagivandena. Detta är särskilt anmärkningsvärt eftersom utskottet även våren 2017, i samband med behandlingen av regeringens skrivelse 2016/17:75, påtalade att regeringen inte initierat det utredningsarbete som förutsattes i tillkännagivandena samt till att riksdagen hösten 2017 beslutade om ett nytt tillkännagivande om former för samverkan och inflytande (yttr. 2016/17:KrU2y och bet. 2017/18:KrU1, rskr. 2017/18:91). När det gäller tillkännagivandena om utredning om filmpolitikens framtid och om finansieringen av filmpolitiken hänvisar regeringen till att man avser att göra

en bred utvärdering av den nya filmpolitiken när tillräcklig tid har förflutit för att en utvärdering ska kunna bli meningsfull. Det kan, som utskottet påpekade även våren 2017, inte anses tillfyllest med en utvärdering av den filmpolitik som riksdagen genom ett flertal tillkännagivanden har haft invändningar mot. Utskottet förutsätter att regeringen skyndsamt vidtar åtgärder för att verkställa riksdagens beslut.

Utskottet vill också peka på ett tillkännagivande om LAN-spel som beslutades våren 2015 (bet. 2014/15:KrU4, rskr. 2014/15:143). Regeringen redovisade våren 2016 (skr. 2015/16:75) att en proposition skulle lämnas under 2016 och våren 2017 (skr. 2016/17:75) att en proposition skulle lämnas under hösten 2017. Någon proposition har dock ännu inte lämnats, utan regeringen anger nu att det tidigare inledda beredningsarbetet avses att återupptas när den nya spellagstiftningen har beslutats (skr. 2017/18:75). Utskottet finner det anmärkningsvärt att regeringen ännu efter tre år inte har slutbehandlat tillkännagivandet.

Stockholm den 26 april 2018

På kulturutskottets vägnar

Olof Lavesson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Olof Lavesson (M), Gunilla Carlsson (S), Peter Johnsson (S), Cecilia Magnusson (M), Agneta Gille (S), Aron Emilsson (SD), Saila Quicklund (M), Anna Wallentheim (S), Per Lodenius (C), Niclas Malmberg (MP), Isabella Hökmark (M), Azadeh Rojhan Gustafsson (S), Christina Örnebjär (L), Vasiliki Tsouplaki (V), Roland Utbult (KD), Amne Ali (S) och Sara-Lena Bjälkö (SD).

Avvikande meningar

1. Avvikande mening (S, MP)

Gunilla Carlsson (S), Peter Johnsson (S), Agneta Gille (S), Anna Wallentheim (S), Niclas Malmberg (MP), Azadeh Rojhan Gustafsson (S) och Amne Ali (S) anför:

Vi delar bedömningen att det är viktigt att riksdagens skrivelser respekteras och behandlas med skyndsamhet och att ansträngningar görs för att undvika onödig tidsåtgång när det gäller att hörsamma tillkännagivanden. Vi konstaterar dock att regeringen har vidtagit åtgärder eller påbörjat beredning i samtliga de fall då tillkännagivanden inom utskottets beredningsområde inte har slutbehandlats. Vi ser positivt på det. Det finns därför enligt vår bedömning inte anledning att rikta kritik mot regeringens sätt att handlägga frågorna.

2. Avvikande mening (V)

Vasiliki Tsouplaki (V) anför:

Jag delar bedömningen att det är angeläget att riksdagens skrivelser respekteras och behandlas med skyndsamhet och att ansträngningar görs för att undvika onödig tidsåtgång för att hörsamma tillkännagivanden. I fråga om LAN-spel delar jag bedömningen att det är anmärkningsvärt att regeringen ännu inte har slutbehandlat tillkännagivandet, som beslutades av riksdagen för mer än tre år sedan. När det gäller tillkännagivandena på filmområdet bedömer jag att regeringen har uppfyllt de krav som kan ställas på redovisning och finner inte skäl att rikta kritik mot regeringens sätt att handlägga frågorna.

BILAGA 7

Utbildningsutskottets yttrande 2017/18:UbU5y

Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 15 mars 2018 att anmoda utbildningsutskottet och övriga utskott att yttra sig över regeringens skrivelse 2017/18:75 och eventuella följdmotioner i de delar de berör utskottets beredningsområde.

Ingen motion har väckts i ärendet.

Utbildningsutskottet har beslutat yttra sig över redogörelsen i de delar som avser riksdagsskrivelser inom utskottets beredningsområde.

Utskottet delar inte regeringens bedömning att följande tillkännagivanden är slutbehandlade:

- Breddad och förstärkt gymnasial lärlingsutbildning (rskr. 2015/16:169)
- Nationellt digitalt lärarlyft (rskr. 2015/16:228)
- Digitaliserade nationella prov med extern rättning (rskr. 2015/16:228)
- Digitala och centralt rättade nationella prov (rskr. 2016/17:250)
- Eftergymnasial utbildning för särskoleelever (rskr. 2016/17:249).

I yttrandet finns två avvikande meningar (M, C, L, KD) och (S, MP, V).

Utskottets överväganden

Regeringens skrivelse

I skrivelsen lämnar regeringen en redovisning av de åtgärder som regeringen vidtagit med anledning av de riksdagsbeslut som meddelats i riksdagens skrivelser till regeringen. Av de riksdagsbeslut som redovisas i årets skrivelse faller sammanlagt 26 skrivelser under utbildningsutskottets beredningsområde, varav 14 anges som slutbehandlade.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att regeringens redogörelse i allt väsentligt är korrekt. Utskottet vill dock uppmärksamma följande. Under riksmötets gång har regeringen valt att i olika propositioner och skrivelser redovisa sin bedömning av om ett tillkännagivande från riksdagen är slutbehandlat. Utskottet vill påpeka att denna redovisning inte alltid är knuten till den sakfråga som propositionen eller skrivelsen behandlar. Ett exempel är den redovisning med anledning av tillkännagivandet om ett nationellt digitalt lärarlyft som behandlas i skrivelse 2017/18:68 Riksrevisionens rapport om samisk utbildning.

Utskottet delar regeringens bedömning i skrivelse 2017/18:75 om att vissa tillkännagivanden på utbildningsområdet är slutbehandlade. Det gäller tillkännagivanden om:

- Förbättrad arbetsmiljö för barn och elever i förskola och på fritidshem (rskr. 2010/11:170)
- Mobbning och kränkande behandling (rskr. 2012/13:186).

Utskottet instämmer inte i regeringens bedömning om att ytterligare tillkännagivanden som riksdagen har lämnat i utbildningsfrågor är slutbehandlade. Enligt utskottets mening är följande fem tillkännagivanden från riksdagen inte tillgodosedda:

- Breddad och förstärkt gymnasial lärlingsutbildning (rskr. 2015/16:169)
- Nationellt digitalt lärarlyft (rskr. 2015/16:228)
- Digitaliserade nationella prov med extern rättning (rskr. 2015/16:228)
- Digitala och centralt rättade nationella prov (rskr. 2016/17:250)
- Eftergymnasial utbildning för särskoleelever (rskr. 2016/17:249).

När det gäller tillkännagivandet om breddad och förstärkt gymnasial lärlingsutbildning (rskr. 2015/16:169) har regeringen kommit fram till slutsatsen att det inte bör utredas vidare om en sådan lärlingsutbildning kan införas. Utskottet anser alltså att en lärlingsutbildning är en viktig del i utbildningssystemet och att tillkännagivandet inte är tillgodosett.

När det gäller tillkännagivandet om ett nationellt digitalt lärarlyft (rskr. 2015/16:228) har regeringen redovisat ett antal genomförda åtgärder. Utskottet anser att ytterligare insatser behövs på området och anser därmed inte att tillkännagivandet är tillgodosett.

I fråga om de båda tillkännagivandena om digitala nationella prov (rskr. 2015/16:228, rskr. 2016/17:250) anser utskottet att dessa frågor inte har hanterats i enlighet med utskottets tillkännagivanden. Därmed är dessa tillkännagivanden inte tillgodosedda.

När det gäller tillkännagivandet om eftergymnasial utbildning för särskoleelever (rskr. 2016/17:249) anger regeringen i skrivelsen att en pågående utredning (U 2017:01) har fått ett tilläggsdirektiv (dir. 2017:125) att se över den aktuella frågan och att tillkännagivandet därmed är slutbehandlat. Utskottet anser att resultatet av utredningen behöver avvaktas och menar att tilläggsdirektivet till den pågående utredningen inte är en tillräcklig åtgärd för att tillkännagivandet ska anses slutbehandlat.

Sammanfattningsvis anser utskottet att ytterligare åtgärder behöver vidtas för att ovanstående fem tillkännagivanden ska anses vara slutbehandlade.

Stockholm den 26 april 2018

På utbildningsutskottets vägnar

Matilda Ernkrans

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Matilda Ernkrans (S), Christer Nylander (L), Erik Bengtzboe (M), Thomas Strand (S), Betty Malmberg (M), Caroline Helmersson Olsson (S), Stefan Jakobsson (SD), Håkan Bergman (S), Elisabet Knutsson (MP), Gunilla Svantorp (S), Robert Stenkvist (SD), Daniel Riazat (V), Annika Eclund (KD), Roza Güclü Hedin (S), Ida Drougge (M), Fredrik Christensson (C) och Hanif Bali (M).

Avvikande meningar

1. Avvikande mening (M, C, L, KD)

Christer Nylander (L), Erik Bengtzboe (M), Betty Malmberg (M), Annika Eclund (KD), Ida Drougge (M), Fredrik Christensson (C) och Hanif Bali (M) anför:

Vi delar utskottets ställningstagande att regeringen inte gör en korrekt bedömning av om de angivna fem tillkännagivandena är slutbehandlade. I motsats till utskottsmajoriteten är vår uppfattning att inte heller de båda tillkännagivandena om tioårig grundskola är slutbehandlade (rskr. 2014/15:201, rskr. 2015/16:228). Regeringen tillgodoser inte riksdagens tillkännagivanden i denna fråga. Vi har tidigare redogjort för vår uppfattning om frågan om tioårig grundskola i en reservation till betänkande 2017/18:UBU7 Skolstart vid sex års ålder.

Vi kräver att regeringen snarast tillsätter en utredning för att ta fram förslag om en tioårig grundskola där lågstadiet blir fyraårigt, vilket innebär att sexåringarna får undervisning som följer grundskolans kunskapsmål. Utredningen ska utgå från den tidigare regeringens utredningsdirektiv till Grundskoleutredningen som den nuvarande regeringen ändrade. Utredningen ska föreslå hur en tioårig grundskola med obligatorisk skolstart från sex års ålder lämpligast skulle kunna införas, och även se över behovet av övergångsregler. Utredningen ska också beakta behovet av kompetensutveckling för lärare i förskoleklassen och i årskurs 1–3. Även huvudmännens behov av anpassningar i olika avseenden ska beaktas. Vidare ska utredningen föreslå ändringar när det gäller behörighetskrav och överväga behovet av fortbildningsinsatser. Utredningen ska även föreslå hur en anpassad fortbildning för legitimerade förskollärare som är tillsvidareanställda och arbetar i förskoleklassen kan utformas.

Sammanfattningsvis anser vi att följande tillkännagivanden inte kan anses som slutbehandlade:

- Tioårig grundskola (rskr. 2014/15: 201)
- Tioårig grundskola (rskr. 2015/16:228)
- Breddad och förstärkt gymnasial lärlingsutbildning (rskr. 2015/16:169)
- Nationellt digitalt läraryft (rskr. 2015/16:228)
- Digitaliserade nationella prov med extern rättning (rskr. 2015/16:228)
- Digitala och centralt rättade nationella prov (rskr. 2016/17:250)
- Eftergymnasial utbildning för särskoleelever (rskr. 2016/17:249).

2. Avvikande mening (S, MP, V)

Matilda Ernkran (S), Thomas Strand (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Håkan Bergman (S), Elisabet Knutsson (MP), Gunilla Svantorp (S), Daniel Riazat (V) och Roza Güclü Hedin (S) anför:

I motsats till utskottets mening delar vi regeringens bedömning att samtliga fem nedanstående tillkännagivanden är slutbehandlade.

- Breddad och förstärkt gymnasial lärlingsutbildning (rskr. 2015/16:169)
- Nationellt digitalt lärarlyft (rskr. 2015/16:228)
- Digitaliserade nationella prov med extern rättning (rskr. 2015/16:228)
- Digitala och centralt rättade nationella prov (rskr. 2016/17:250)
- Eftergymnasial utbildning för särskoleelever (rskr. 2016/17:249).

BILAGA 8

Trafikutskottets yttrande 2017/18:TU5y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2017

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet anmodade den 15 mars 2018 övriga utskott att yttra sig över skrivelse 2017/18:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2017 och eventuella följdmotioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde. Trafikutskottet har vid behandlingen koncentrerat sig på de riksdagsskrivelser som riktats till regeringen med anledning av utskottets betänkanden.

Utskottet anser att den redogörelse som har lämnats av regeringen i skrivelse 75 i allt väsentligt synes ge en korrekt och rättvisande bild av hur riksdagens skrivelser från trafikutskottet har behandlats. Utskottet lämnar i yttrandet vissa iakttagelser med anledning av den praxis som synes ha etablerats under det senaste riksmötet och som innebär att regeringen i högre utsträckning har redovisat sin behandling av riksdagens tillkännagivanden i budgetpropositionen eller i en annan proposition före skrivelse 75. Utskottet redogör även för de ställningstaganden som utskottet har redovisat tidigare under riksmötet med anledning av regeringens behandling av dessa tillkännagivanden.

Utskottets överväganden

Skrivelsen

I skrivelse 2017/18:75 redovisas vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Regeringens redovisning omfattar samtliga riksdagsskrivelser från det senaste kalenderåret och äldre riksdagsskrivelser som inte tidigare har rapporterats som slutbehandlade av regeringen.

Inom trafikutskottets beredningsområde redovisas beslut och beredningsläge för sammanlagt 35 riksdagsskrivelser till regeringen med anledning av utskottets betänkanden. Regeringen redovisar att 12 riksdagsskrivelser har slutbehandlats under det gångna året, medan 23 skrivelser bereds vidare.

Tabell 1 Riksdagsskrivelser till regeringen med anledning av trafikutskottets betänkanden

Riksmöte	Antal skrivelser	Slutbehandlade	Bereds vidare
2004/05	1	0	1
2005/06	1	0	1
2012/13	1	0	1
2013/14	8	1	7
2014/15	7	2	5
2015/16	4	2	2
2016/17	10	5	5
2017/18*	3	2	1
Summa	35	12	23

*Gäller endast första delen av riksmötet.

Slutbehandlade tillkännagivanden

En stor andel av riksdagsskrivelserna utgörs av tillkännagivanden. Inom trafikutskottets beredningsområde redovisas tolv tillkännagivanden som slutbehandlade. För fem av dessa medför det också att den berörda skrivelsen är slutbehandlad. I sammanhanget kan påminnas om att regeringen har valt att redovisa samtliga tolv slutbehandlade tillkännagivanden i särskild ordning tidigare under riksmötet; nio tillkännagivanden redovisades som slutbehandlade i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 22), och resterande tre tillkännagivanden redovisades som slutbehandlade i propositionen Några frågor om alkohol (prop. 2017/18:63). Eftersom regeringens redogörelse har behandlats närmare i trafikutskottets betänkanden Utgiftsområde 22 Kommunikationer (bet. 2017/18:TU1) och Några frågor om alkohol (bet. 2017/18:TU7) följer nedan endast en sammanställning i tabellform över de tillkännagivanden som redovisas som slutbehandlade.

Tabell 2 Tillkännagivanden som redovisas som slutbehandlade

Riksdagsskrivelse	Tillkännagivande
2013/14:181	Kommunikationsutrustning och körning
2014/15:123	Infrastruktur och förutsättningar för cykling
2014/15:144	En strategi för luftfarten Transportstyrelsens avgifter för tillsyn
2014/15:145	Insatser mot alkohol vid bilkörning
2014/15:206	Kontroller och tillsyn av åkeribranschen
2015/16:98	Transportstyrelsens tillsynsavgifter
2015/16:193	Luftfart
2016/17:101	Globala lösningar Regionala flygplatser
2016/17:185	En strategi för luftfarten
2016/17:205	En strategi för säkrare vägar

Tillkännagivanden under beredning

Regeringen uppger att 26 tillkännagivanden är under fortsatt beredning. Nedan följer en redovisning av det arbete som regeringen har utfört hittills med anledning av dessa tillkännagivanden samt i förekommande fall en redovisning av den fortsatta beredningsprocessen.

Tabell 3 Tillkännagivanden som redovisas som under beredning

Riksdagsskrivelse	Tillkännagivande
2004/05:178	Kompetensbevis och hastighetsbegränsning avseende fritidsbåtar
2012/13:259	Flygtrafikledningstjänst
2013/14:168	It och miljön
2013/14:217, 218	Säkra uppställningsplatser
2013/14:372	Underhåll av statens järnvägsinfrastruktur
2013/14:373	Samhällsuppdrag
2013/14:374	Åtgärder inom sjöfarten
2013/14:375	Redovisningscentraler för taxi
2014/15:24	Beställaransvar
2014/15:25	Beslut om omhändertagande och klampning
2014/15:123	Trafikregler för cykling
2014/15:194	Sjösäkerhet inom fritidsbåtlivet
2014/15:206	Beslut om omhändertagande och klampning Lastbilar och bussars längd och vikt
2015/16:226	Bromma flygplats
2015/16:296	Sanktionssystemet för efterlevnad av svaveldirektivet
2016/17:101	Sårbarhet i transportsystemet Införandet av ERTMS Vissa frågor om upphandling av infrastruktur
2016/17:185	Drönare
2016/17:219	Villkoren inom åkerinäringen
2016/17:220	Luftfart
2016/17:238	Långa lastbilar

2017/18:104

En strategi för luftfarten
Regionala flygplatser**Kompetensbevis och hastighetsbegränsning avseende fritidsbåtar**

Trafikutskottets äldsta tillkännagivande som fortfarande bereds finns i riksdagsskrivelse 2004/05:178 och rör sjösäkerhet. I tillkännagivandet framförs att regeringen snarast bör låta utreda förutsättningarna för obligatorisk utbildning och förarbevis för fritidsbåtar.

Regeringen påminner om att frågan om kompetensbevis och hastighetsbegränsningar för fritidsbåtar behandlades i propositionen Moderna transporter (prop. 2005/06:160). Propositionen följdes av riksdagsskrivelse 2005/06:308 där riksdagen godkände regeringens förslag om förarbevis för att få framföra vissa fritidsbåtar. Sedan dess har frågan om kompetensbevis för fritidsbåtar utretts inom Regeringskansliet, som tagit fram ett fördjupat kunskapsunderlag i frågan. Regeringen anger att en departementspromemoria om behörighetsbevis för fritidsbåtar och fritidsskepp har utarbetats och remitterats samt att remissvaren har sammanställts. Vidare framförs att frågan om särskild reglering av vattenskotrar aktualiserades under sommaren 2013. Efterföljande höst lämnade Havs- och vattenmyndigheten slutredovisningen av ett regeringsuppdrag om att kartlägga olägenheter från vattenskotrar och andra mindre motordrivna farkoster samt om att analysera behovet av en särskild reglering för sådana farkoster. Regeringskansliet remitterade i januari 2016 ett förslag om obligatoriskt förarbevis för vattenskotrar och har efter avslutad remiss sammanställt remissvaren. Därefter har frågan analyserats vidare inom Regeringskansliet.

Flygtrafikledningstjänst

I riksdagsskrivelse 2012/13:259 finns ett tillkännagivande om luftfartsfrågor. I skrivelsen tillkännages att den lokala flygtrafikledningen på Swedavias flygplatser, de militära flygplatserna och flygplatser som Försvarsmakten har ett stort behov av samt flygplatser inom samfälliga terminalområden även fortsättningsvis enbart ska utövas av Luftfartsverket.

Regeringen hänvisar till riksdagens beslut i juni 2014 om ändring i luftfartslagen, vilket fattades på förslag av trafikutskottet. Lagändringen, som utfärdades av regeringen i juli 2014 och trädde i kraft den 15 augusti 2014, innebar att flygtrafikledningstjänsten vid de flygplatser som ägs eller drivs av staten återreglerades. I det betänkande (bet. 2012/13:TU18) som låg till grund för riksdagsskrivelsen angavs att regeringen förväntades åtgärda tillkännagivandet genom en ändring i luftfartsförordningen. Regeringen redovisar att ett förslag till en sådan ändring remitterades i samband med förslaget om ändring i luftfartslagen. Eftersom förslaget till förordningsändring delvis kritiserades av remissinstanserna gjordes bedömningen att det inte var möjligt att besluta om ändringar i luftfartslagen och luftfartsförordningen samtidigt.

Enligt regeringen pågår ett arbete med att ta fram ett nytt förslag till ändringar i luftfartsförordningen. Förslaget kan komma att behöva remitteras.

It och miljön

Vad gäller it-politiska frågor finns ett tillkännagivande i riksdagsskrivelse 2013/14:168 om att regeringen bör upprätta en särskild strategi för hur man med olika it-lösningar kan minska transportbehovet liksom koldioxidutsläppen, och även verka för att en motsvarande strategi tas fram på EU-nivå samt ställa särskilda krav på att offentliga myndigheter utnyttjar utrustning för distansmöten.

Regeringen redovisar att den i 2016 års regleringsbrev gav 62 myndigheter i uppdrag att arbeta med att minska koldioxidutsläppen från resor och transporter genom att använda den teknik som tagits fram inom ramen för projektet Resfria möten i myndigheten (REMM). Vidare framhåller regeringen att en samlad digitaliseringspolitik har presenterats för riksdagen i skrivelsen Hur Sverige blir bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter – en skrivelse om politikens inriktning (skr. 2017/18:47). Regeringen uppger också att den arbetar aktivt inom ramen för TTE-rådet (transport, telekommunikation och energi) och att rådet i december 2017 antog rådsslutsatser om digitalisering av transporter. I rådsslutsatserna uppmanas kommissionen att arbeta med medlemsstaterna och berörda aktörer för att under första kvartalet 2019 ta fram en övergripande och multimodal digitaliseringsstrategi för transportsektorn med en tillhörande färdplan med en vägledande förteckning över föreslagna åtgärder och en tidsplan för när de ska läggas fram.

Säkra uppställningsplatser

I riksdagsskrivelserna 2013/14:217 och 2013/14:218 finns ett tillkännagivande om att arbetet med att skapa fler säkra uppställningsplatser för yrkestrafiken behöver påskyndas.

Regeringen hänvisar till att Trafikanalys i februari 2016 fick i uppdrag att genomföra en utredning om trygga och säkra uppställningsplatser. Trafikanalys redovisade uppdraget i oktober 2016 genom rapporten Trygga och säkra uppställningsplatser. Regeringen anger att rapporten har analyserats under 2017 och att Regeringskansliets avsikt är att bjuda in representanter för transportbranschen och transportsäkerhetsrådet till ett möte för att få ytterligare underlag.

Underhåll av statens järnvägsinfrastruktur

I riksdagsskrivelse 2013/14:372 finns ett tillkännagivande om att regeringen bör se till att Trafikverket skyndsamt bygger upp kompetens så att verket självständigt kan inspektera både järnvägsanläggningens status och entreprenörernas utförda arbete och se över hur staten kan ta det samlade ansvaret för järnvägsunderhållet på statens järnvägar i takt med att underhållskontrakten löper ut.

Regeringen redovisar att frågan har behandlats av Utredningen om järnvägens organisation och då särskilt i delbetänkandet Koll på anläggningen (SOU 2015:42) som redovisades i april 2015 och behandlar järnvägens infrastruktur. Delbetänkandet har remitterats, och en remissammanställning har upprättats. Regeringen framhåller även att Trafikverket i maj 2016 fick i uppdrag att genomföra en fördjupad utredning av järnvägsunderhållets organisering och presentera möjliga åtgärder för genomförande av järnvägsunderhåll i egen regi. Trafikverket redovisade uppdraget i en delrapport i oktober 2016 och i en slutrapport i februari 2017. Utöver förslag på möjliga åtgärder för att driva och underhålla det statliga järnvägsnätet i egen regi innehöll slutrapporten även förslag på vilken maskinell underhålls-utrustning som bör ägas och förvaltas av Trafikverket. Regeringen framhåller även att Trafikverket i januari 2017 fick i uppdrag att snarast vidta åtgärder för att i egen regi organisera och bedriva verksamhet för leveransuppföljning och manuell underhållsbesiktning av järnvägsunderhåll. Trafikverket har vid två redovisningstillfällen konstaterat att uppdraget fortlöper enligt plan. I fråga om leveransuppföljning i egen regi har Trafikverket rekryterat egen personal som arbetar med att följa upp att entreprenörerna följer kontraktskraven. När det gäller manuella underhållsbesiktningar har Trafikverket påbörjat en översyn av regelverket för besiktningsverksamheten och har för avsikt att renodla styrdokumentet under 2018. Vidare har Trafikverket redogjort för att den digitala utvecklingen inom området går fort framåt och att behoven av manuella mätningar därigenom kommer att minska successivt. För att ytterligare öka kunskapen om anläggningens tillstånd har verket för avsikt att under 2018 rekrytera personer som ska analysera mätdata från nuvarande tillståndsbedömningar och göra kvalitativa bedömningar ute i spår. Trafikverkets nästa redovisningstillfälle är i juni 2018, och efter det avser regeringen att återkomma med tidpunkter för ytterligare redovisningstillfällen.

Samhällsuppdrag

Riksdagsskrivelse 2013/14:373 innehåller ett tillkännagivande om samhällsuppdrag inom järnvägsområdet. I tillkännagivandet uppmanas regeringen att se över hur uppdragen för SJ AB, Green Cargo AB och Jernhusen AB kan tydliggöras så att samhällsbehovet av klimatsmarta järnvägstransporter i högre utsträckning kan tillgodoses.

Regeringen framhåller att Green Cargo AB erbjuder konkurrenskraftiga godstransporter på järnväg och tillsammans med Jernhusen AB arbetar för att utöka den s.k. kombitrafiken. Regeringen betonar att den avser att återkomma till riksdagen i det fall Green Cargo AB fortsättningsvis inte lyckas med detta och om företaget inte i högre utsträckning tillgodoser samhällets behov av klimatsmarta järnvägstransporter. Vidare refererar regeringen till budgetpropositionen för 2017 (prop. 2016/17:1 utg.omr. 24) där det anges att det finns anledning att förtydliga uppdraget för Jernhusen AB för att understryka det viktiga ansvar som bolaget har som förvaltare av stationer och depåer. I

den nämnda budgetpropositionen anges även att regeringen avser att återkomma till riksdagen när det gäller SJ AB.

Åtgärder inom sjöfarten

I riksdagsskrivelse 2013/14:374 finns ett tillkännagivande om att regeringen ska se till att sjöfarten mer effektivt binds samman med järnvägs- och vägtransporter, arbeta för att genomförandet av de nya svavelreglerna blir så kostnadseffektivt som möjligt samt inom en snar framtid återkomma till riksdagen med ett förslag på införande av ett system med tonnageskatt.

Regeringen hänvisar till att Trafikverket i mars 2017 fick i uppdrag att ta fram ett förslag till en nationell trafikslagsövergripande plan för utveckling av transportsystemet för perioden 2018–2029. I de bakomliggande direktiven underströk regeringen bl.a. att uppdraget skulle utgå från ett trafikslagsövergripande perspektiv. Uppdraget skulle även ha sin utgångspunkt i regeringens proposition Infrastruktur för framtiden – innovativa lösningar för stärkt konkurrenskraft och hållbar utveckling (prop. 2016:17:21) och dess ambition om att långväga gods ska flyttas från väg till järnväg och sjöfart. Regeringen anger också att den tydligt efterfrågat en beskrivning av hur de hamnar som Trafikverket pekat ut som centrala för godstransporter kan vara vägledande för framtida satsningar och prioriteringar av infrastruktur. Trafikverket inkom med sitt förslag till ny nationell plan i augusti 2017. Enligt regeringen har Trafikverket, i linje med uppdraget, tillämpat ett trafikslagsövergripande perspektiv, vilket också har genomsyrat de tillstånds- och bristanalyser som genomförts inför framtagandet av planförslaget. Analyserna har omfattat nationella stamvägar, statliga järnvägar samt farleder med koppling till övergripande hamnar och stomhamnar inom det transeuropeiska transportnätet (TEN-T), och utgjort en grund för prioriteringarna i planförslaget. Regeringen har för avsikt att avsluta denna del av tillkännagivandet i samband med att ett beslut fattas om att fastställa en nationell plan under våren 2018.

I fråga om de nya svavelreglerna anger regeringen att få överträdelser har noterats inom ramen för Transportstyrelsens tillsyn. Inom Regeringskansliet pågår för närvarande beredning av ett förslag till ett mer effektivt sanktionssystem för överträdelser av svavelreglerna.

Vad gäller tonnagebeskattning hänvisar regeringen till att ett nytt system för tonnagebeskattning trädde i kraft den 20 oktober 2016 med syfte att öka andelen svenskflaggade fartyg i den svenska fartygsflottan. Som ett resultat kan kvalificerade rederier nu välja mellan vanlig bolagsbeskattning och tonnagebeskattning.

Redovisningscentraler för taxi

I fråga om redovisningscentraler för taxi finns ett tillkännagivande i riksdagsskrivelse 2013/14:375 om att den nuvarande möjligheten att bevilja taxameterundantag bör upphävas.

Regeringen hänvisar till beslutet i juli 2015 om att utse en särskild utredare med uppdrag att bl.a. utreda och eventuellt lämna förslag på en obligatorisk användning av taxameterutrustning i taxifordon utan möjlighet till dispens. Utredningen, som kom att förlängas från juli till december 2016, avslutades i och med överlämnandet av slutbetänkandet Taxi och samåkning – i dag, i morgon och i övermorgon (SOU 2016:86). I slutbetänkandet föreslås att man tar bort möjligheten till undantag från kravet om att ett taxifordon får användas i taxitrafiken endast om det är försett med taxameterutrustning. Betänkandet har därefter remitterats. Regeringen har för avsikt att i närtid lämna förslag till riksdagen om ändringar av lagstiftningen om taxitrafik.

Beställaransvar

Riksdagsskrivelse 2014/15:24 innehåller ett tillkännagivande med anledning av cabotagebestämmelserna, nämligen att regeringen ska se över det nuvarande beställaransvaret.

Regeringen redovisar att den i oktober 2015 gav i uppdrag åt Transportstyrelsen att se över om den nuvarande regleringen av beställaransvar skapar tillräckliga förutsättningar för ordning och reda i transportbranschen. Slutredovisningen var planerad till mars 2016, men Transportstyrelsen gjorde bedömningen att ytterligare utredning krävdes och valde därmed att endast presentera en delrapport. Ytterligare en delrapport om beställaransvar överlämnades till Regeringskansliet i oktober 2016. Transportstyrelsen konstaterar där bl.a. att det finns ett behov av att öka berörda myndigheters kunskap om de aktuella reglernas utformning. Uppdraget slutredovisades i maj 2017 och remitterades därefter. Regeringen anger att den har för avsikt att i närtid lämna förslag till riksdagen om ändringar av beställaransvaret.

Beslut om omhändertagande och klampning

I riksdagsskrivelse 2014/15:25 finns ett tillkännagivande om åtgärder vid hindrande av färd, där regeringen uppmanas att utreda möjligheterna att låta de föreslagna åtgärderna vid hindrande av fortsatt färd bestå i längre än 24 timmar samt att låta en polisman eller tulltjänsteman besluta om klampning.

Av regeringens redovisning framgår att Transportstyrelsen i oktober 2015 fick i uppdrag att i nära samråd med Polismyndigheten och Tullverket följa upp de nya bestämmelserna från 2015 om bl.a. åtgärder vid hindrande av fortsatt färd. Uppdraget inbegriper att utreda möjligheterna att låta åtgärder vid hindrande av fortsatt färd bestå under längre tid än 24 timmar samt att låta en polis eller tulltjänsteman besluta om klampning. I mars 2017 lämnade Transportstyrelsen en delredovisning av uppdraget, och slutredovisningen överlämnades till Regeringskansliet i maj 2017. Regeringen har därefter tagit fram promemorian Förbättrade möjligheter att besluta och verkställa vissa sanktioner på yrkestrafikområdet, vilken remitterades i november 2017. Regeringen anger att den har för avsikt att under våren 2018 överlämna en

proposition till riksdagen med förslag till ändringar i lagen (2014:1437) om hindrande av fortsatt färd.

Trafikregler för cykling

Riksdagsskrivelse 2014/15:123 innehåller ett tillkännagivande om cykling. I tillkännagivandet uppmanas regeringen att återkomma till riksdagen med en redogörelse för regeländringar för att främja cykeltrafik i städer och att inom ramen för detta pröva möjligheten till regeländringar för att göra det möjligt för cyklister över 15 år att använda körbana även i de fall där cykelbana finns.

Regeringen framför att promemorian Cykelregler har utarbetats inom Regeringskansliet. Promemorian presenterades samtidigt som den nationella strategin för ökad och säker cykling, dvs. i april 2017, och har därefter remitterats. I promemorian ges ett antal förslag till förordningsändringar, t.ex. möjligheten för cyklister över 15 år att använda körbanan även när det finns en cykelbana.

Sjösäkerhet inom fritidsbåtlivet

I riksdagsskrivelse 2014/15:194 om sjöfartsfrågor finns ett tillkännagivande om att förarbevis och åldersgräns för framförande av vattenskoter bör införas.

Regeringen redovisar att den i januari 2016 remitterade ett förslag om obligatoriskt förarbevis för vattenskoter, och efter det har remissvaren sammanställts. Frågan har sedan analyserats vidare inom Regeringskansliet.

Beslut om omhändertagande och klampning samt lastbilars och bussars längd och vikt

Riksdagsskrivelse 2014/15:206 innehåller två tillkännagivanden som rör yrkestrafik.

I det första tillkännagivandet uppmanas regeringen att skyndsamt återkomma till riksdagen med förslag som möjliggör att åtgärderna vid hindrande av fortsatt färd kan bestå i längre tid än 24 timmar. Liksom i redogörelsen för beredningen av riksdagsskrivelse 2014/15:25 och tillhörande tillkännagivande om åtgärder vid hindrande av färd, hänvisar regeringen till Transportstyrelsens uppdrag från oktober 2015 om att i nära samråd med Polismyndigheten och Tullverket följa upp de bestämmelser om åtgärder vid hindrande av fortsatt färd som trädde i kraft 2015. I mars 2017 lämnade Transportstyrelsen en delredovisning av uppdraget som följdes av en slutredovisning i maj 2017. Regeringen har därefter tagit fram promemorian Förbättrade möjligheter att besluta och verkställa vissa sanktioner på yrkestrafikområdet, vilken remitterades i november 2017. Regeringen anger att den har för avsikt att under våren 2018 överlämna en proposition till riksdagen med förslag till ändringar i lagen (2014:1437) om hindrande av fortsatt färd.

Det andra tillkännagivandet behandlar lastbilars och bussars längd och vikt. I tillkännagivandet framförs att det finns behov av att regeringen skyndsamt utarbetar erforderliga regeländringar så att lastbilar med en bruttovikt på upp till 74 ton tillåts trafikera de delar av det allmänna vägnätet som har tillräcklig

bärighet. Det finns enligt tillkännagivandet också behov av en generösare dispensgivning och fortsatt utredning när det gäller frågan om att tillåta fordonsekipage på upp till 30 meter. Regeringen hänvisar till propositionen Godstrafikfrågor (prop. 2016/17:112) där det föreslås en ny bärighetsklass, BK4, som gör det möjligt med tyngre fordon och fordonskombinationer än vad som är tillåtet i dag. Vidare nämner regeringen att den i februari 2017 beslutade om nödvändiga ändringar i trafikförordningen och vägmärkesförordningen, vilka trädde i kraft den 1 april 2018. Regeringen anger även att den i november 2017 fattade beslut om ändringar i trafikförordningen för att möjliggöra färd med längre och tyngre fordonståg under en provperiod. Ändringarna trädde i kraft den 1 februari 2018 och kommer enligt regeringen att ge bättre förutsättningar för att utveckla nya tekniker och konstruktioner.

Bromma flygplats

Riksdagsskrivelse 2015/16:226 innehåller ett tillkännagivande om att regeringen bör verka för en fortsatt utveckling av Bromma flygplats.

Regeringen framhåller att dess beslut om uppdrag till en statlig samordnare för Bromma flygplats ändrades i december 2015. Samordnarens uppdrag begränsades i och med ändringen till att pröva förutsättningarna för att utveckla flygkapaciteten och öka möjligheterna till bostadsbebyggelse i Stockholmsregionen, varpå övriga delar av uppdraget upphörde. I april 2016 redovisade den statliga samordnaren rapporten Mer flyg och bostäder. Rapporten har remissbehandlats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Regeringen påpekar också att den i januari 2017 beslutade om en nationell flygstrategi, En svensk flygstrategi – för flygets roll i framtidens transportsystem. Under våren 2017 beslutade regeringen även att inrätta ett Arlandaråd för att långsiktigt utveckla Arlanda flygplats sett ur ett helhetsperspektiv som omfattar flygplatsen, lufrummet, anslutande transporter och infrastruktur på marken samt tillgången till andra flygplatser i Stockholmsregionen. Arlandarådet fungerar som ett rådgivande organ för erfarenhetsutbyte mellan företrädare för regeringen, myndigheter, statligt ägda bolag och offentlig sektor, näringslivet, intresseorganisationer och forskning m.fl.

Sanktionssystemet för efterlevnad av svaveldirektivet

I riksdagsskrivelse 2015/16:296 finns ett tillkännagivande som behandlar sjöfartsfrågor, nämligen att regeringen bör se över utformningen av sanktionssystemet för efterlevnad av svaveldirektivet.

Regeringen redovisar att Regeringskansliet har tagit fram en promemoria med författningsförslag som har remitterats. Regeringens avsikt är att införa en administrativ sanktionsavgift i form av en miljöstraffavgift för att kraven i svaveldirektivet ska följas bättre. En sådan avgift kan införas genom en förordningsändring som regeringen beslutar om.

Sårbarhet i transportsystemet, införandet av ERTMS samt vissa frågor om upphandling av infrastruktur

I riksdagsskrivelse 2016/17:101 finns tre tillkännagivanden om olika infrastrukturfrågor.

I det första tillkännagivandet framförs att regeringen bör ta fram en nationell strategi för gränsöverskridande järnvägstrafik för att minska sårbarheten i transportsystemet. Regeringen anger att Trafikverket i mars 2017 fick i uppdrag att ta fram ett förslag till en nationell trafikslagsövergripande plan för utveckling av transportsystemet för perioden 2018–2029. Trafikverket redovisade uppdraget i augusti 2017, och regeringen planerar att fastställa en ny nationell plan under våren 2018. I sammanhanget hänvisar regeringen även till propositionen Infrastruktur för framtiden – innovativa lösningar för stärkt konkurrenskraft och hållbar utveckling (prop. 2016/17:21). Enligt regeringen är sårbarhet och gränsöverskridande transporter exempel på frågor som tas upp i infrastrukturpropositionen och är därmed också aktuella i arbetet med fastställandet av en nationell plan. Vidare bereds även vissa frågor om gränsöverskridande transporter i arbetet med regeringens aviserade godsstrategi som är tänkt att beslutas under våren 2018. Regeringens avsikt är att tillkännagivandet ska kunna avslutas i samband med att en nationell plan fastställs och godsstrategin beslutas.

I det andra tillkännagivandet framförs att regeringen bör verka för att införandet av ERTMS sker samordnat med Sveriges grannländer och i nära samråd med branschaktörerna samt med beaktande av järnvägens totala funktionssätt. I sin redovisning hänvisar regeringen återigen till Trafikverkets uppdrag att ta fram ett förslag till nationell plan. I direktivet till uppdraget angav regeringen att Trafikverket bör verka för att ERTMS införs samordnat med Sveriges grannländer och i nära samråd med branschaktörerna samt med beaktande av järnvägens totala funktionssätt. Uppdraget redovisades i augusti 2017. Regeringen avser att avsluta tillkännagivandet i samband med att en nationell plan fastställs under våren 2018.

Slutligen innehåller skrivelsen ett tillkännagivande om att regeringen bör tillse att Trafikverket inför beslut om investeringar och upphandlingar i väg och järnväg gör en bred analys av vilken metod som ger störst effektivitet, nytta och produktivitet. Regeringen anger att i direktivet till Trafikverkets uppdrag att ta fram ett förslag till nationell plan fastställs att verket inför beslut om investeringar och upphandlingar i väg och järnväg ska göra en bred analys av vilken metod som ger störst nytta och produktivitet samt uppmuntrar till innovation i anläggningsbranschen. Regeringen har för avsikt att avsluta tillkännagivandet i samband med att en nationell plan fastställs under våren 2018.

Drönare

Vad gäller luftfart finns ett tillkännagivande om drönare i riksdagsskrivelse 2016/17:185. I tillkännagivandet uppmanar riksdagen regeringen att ta fram

en nationell strategi och moderniserad lagstiftning för drönare som både bejakar möjligheterna för ny teknik och värnar flygsäkerheten.

Regeringen redovisar att Transportstyrelsen i december 2017 beslutade om nya föreskrifter om obemannade luftfartyg, vilka trädde ikraft i februari 2018. Ändringarna har enligt regeringen bl.a. motiverats av ett ökat behov av att främja teknikutveckling. Andra bakomliggande orsaker är ett behov av att hantera ökade risker med allt fler obemannade luftfartyg och en tydligare synkronisering med regeringens målsättning och strategier så att Sverige kan upprätthålla sin position som en stark och innovativ flygindustrination. Regeringen framhåller också att Europeiska byrån för luftfartssäkerhet (EASA) i maj 2017 publicerade ett förslag till regler för användning av drönare inom EU. Nya EU-gemensamma regler förväntas dock inte träda i kraft förrän tidigast 2020.

Villkoren inom åkerinäringen

I riksdagsskrivelse 2016/17:219 finns ett tillkännagivande om villkoren inom åkerinäringen, där riksdagen framför att det behövs en utredning för att skyndsamt stärka den svenska åkerinäringens konkurrenskraft.

Regeringen anger att den arbetar med att ta fram två propositioner med förslag om dels utökat beställaransvar, dels en förlängning av den tid som ett fordon kan hållas klampat efter att ett beslut fattats om hindrande av fortsatt färd vid överträdelser av kör- och vilotidsbestämmelserna samt vid brott mot bestämmelserna om cabotage. Regeringen hänvisar även till det pågående arbetet inom EU med det s.k. mobilitetspaketet, som bl.a. innebär ändringar av bestämmelserna om kör- och vilotider, färdskrivare och cabotage. Inom ramen för paketet behandlas också ett förslag om specialutformade regler för utstationering av yrkesförare inom vägtransportområdet, s.k. lex specialis.

Luftfart

Riksdagsskrivelse 2016/17:220 innehåller ett tillkännagivande om att regeringen bör främja användningen av biodrivmedel i luftfarten genom lämpliga styrmedel och åtgärder, som bl.a. att undersöka möjligheten att differentiera start- och landningsavgifter baserat på bränsle.

Regeringen framhåller att efter regeringens förslag i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 24) görs nu en satsning på forskning om och utveckling av biobränsle för flyg. Mer specifikt utökas anslaget till näringslivsutveckling med ytterligare 20 miljoner kronor för 2018, 30 miljoner kronor för 2019 och 50 miljoner kronor för 2020 för att stödja utvecklingen av biobränsle till flyg. Regeringen anger också att en särskild utredare utsågs i februari 2018 med uppdrag att analysera hur flygets användning av hållbara biobränslen med hög klimatprestanda kan främjas för att bidra till övergången till ett fossilfritt energisystem och minskad klimatpåverkan. Vidare ska utredaren vid behov föreslå hur de styrmedel bör utformas som är lämpligast för att minska flygets utsläpp genom hållbara biobränslen. Utredaren ska också bedöma dels vilken inblandning av biobränsle som är rimlig att uppnå när de

styrmedel som utredningen föreslår ska träda i kraft med hänsyn till tillgång och pris på sådana bränslen samt efterfrågan i andra sektorer, dels förutsättningarna för att öka inblandningen av hållbara biobränslen över tid utifrån samma faktorer. Uppdraget ska redovisas senast den 1 mars 2019.

Långa lastbilar

Vad gäller väg- och fordonsfrågor finns det ett tillkännagivande i riksdagsskrivelse 2016/17:238, där riksdagen uppmanar regeringen att skyndsamt se över hur längre fordonståg i högre utsträckning kan tillåtas på det svenska vägnätet.

Regeringen redovisar att den i november 2017 fattade beslut om ändringar i trafikförordningen för att möjliggöra färd med längre och tyngre fordonståg under en provperiod. Ändringarna trädde i kraft den 1 februari 2018 och kommer enligt regeringen att ge bättre förutsättningar för att utveckla nya tekniker och konstruktioner.

En strategi för luftfarten och regionala flygplatser

Riksdagsskrivelse 2017/18:104 innehåller två tillkännagivanden om luftfartsfrågor.

I det första tillkännagivandet uppmärksammar riksdagen regeringen på behovet av en nationell flygstrategi som syftar till att säkerställa flygets konkurrenskraft. Som bakgrund påminner regeringen om att den i januari 2017 antog En svensk flygstrategi – för flygets roll i framtidens transportsystem. Riksdagen ansåg dock att flygstrategin inte i tillräcklig utsträckning stärker flygets konkurrenskraft, och uppmärksammade särskilt det i utskotts-majoritetens ögon ovälkomna förslaget om en nationell flygskatt. Riksdagen har därför tillkännagett för regeringen att det behövs en flygstrategi med syftet att stärka förutsättningarna för jobb och tillväxt inom flygbranschen samt för att stärka näringslivets och privatpersoners behov av transporter i hela landet.

I det andra tillkännagivandet uppmanar riksdagen regeringen att värna de regionala flygplatserna och deras fortlevnad. Regeringen redogör för att riksdagen anser att de problem som de regionala flygplatserna i dag upplever inte får en tillräckligt ingående och allsidig belysning i den flygstrategi som regeringen presenterat. Därutöver anser riksdagen att det behövs en översyn av de regionala flygplatsernas möjligheter att långsiktigt bidra till tillväxten.

Övriga ärendetyper

Regeringen redovisar inte bara beredningsläget för riksdagens tillkännagivanden utan för alla skrivelser där riksdagen meddelat regeringen sina beslut. Lagstiftningsärendena, dvs. regeringens utfärdande av lagar eller beslut om förordningar till följd av riksdagens beslut, utgör ett viktigt inslag i regeringens redogörelse. Av de totalt tolv slutbehandlade skrivelserna är sex skrivelser lagstiftningsärenden. Riksdagsskrivelse 2017/18:104 om utgiftsområde 22 Kommunikationer innehåller ett exempel på ytterligare en

ärendetyp. I skrivelsen har riksdagen godkänt regeringens förslag om anslagen för 2018, varpå regeringen har fattat beslut om regleringsbrev.

Sjöfartsnäringen och dess konkurrenskraft

I riksdagsskrivelse 2014/15:194 framförs att utskottet förutsätter att regeringen kommer att bedriva ett aktivt och skyndsamt arbete för att förbättra de områden som uppmärksammas i utskottets uppföljning av sjöfartsnäringen och dess konkurrenskraft (se 2014/15:RFR9) som särskilt betydelsefulla för att förbättra sjöfartens konkurrenskraft. Skrivelsen är ett exempel på när riksdagen har godkänt vad utskottet har anfört utan att det är frågan om ett tillkännagivande.

Regeringen redovisar att Chalmers tekniska högskola och Linné-universitetet sedan 2015 får en årlig förstärkning på 1,4 miljoner kronor för att ta fram fler praktikplatser på fartyg till sjöfartsstudenter. Även beslutet från augusti 2015 om strategin En svensk maritim strategi – för människor, jobb och miljö framhålls. Regeringen hänvisar även till det sjöfartsinitiativ som presenterades i budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 utg.omr. 22) och till att ett nytt tonnageskattningssystem trädde i kraft den 20 oktober 2016. Enligt regeringen har få överträdelser mot de nya svavelreglerna noterats inom ramen för Transportstyrelsens tillsyn. Det pågår även ett arbete inom Regeringskansliet med att se över och ta fram förslag på ett mer effektivt sanktionssystem för överträdelser av svavelreglerna.

Ärendet bereds vidare.

Utskottets ställningstagande

Allmänt om skrivelsen

Utskottet anser att den redogörelse som regeringen har lämnat i skrivelse 2017/18:75 i allt väsentligt synes ge en korrekt och rättvisande bild av hur riksdagens skrivelser från trafikutskottet har behandlats. I skrivelsen redogör regeringen för behandlingen av 38 tillkännagivanden inom utskottets beredningsområde, varav 12 uppges vara slutbehandlade och 26 bereds vidare. Utskottet konstaterar att regeringen med några få undantag lämnar utförliga redogörelser för dess behandling av utskottets tillkännagivanden. Redogörelserna innehåller främst information om vidtagna och pågående åtgärder. När det gäller den fortsatta beredningen redogör regeringen för planerade åtgärder i nästan två tredjedelar av ärendena, vilket är en förbättring gentemot föregående år. Utskottet noterar dock att regeringen mer sällan anger när ett tillkännagivande kan tänkas vara slutbehandlat och uppmanar därför regeringen att i möjligaste mån redovisa en sådan bedömning. Eftersom flera av utskottets tillkännagivanden är mer omfattande och innehåller olika delar eller moment, exempelvis tillkännagivandet om it och miljö (rskr. 2013/14:168) och tillkännagivandet om åtgärder inom sjöfarten (rskr. 2013/14:374), har utskottet i tidigare yttranden till konstitutionsutskottet (yttr. 2016/17:TU4y) påtalat vikten av att regeringen redogör för vidtagna åtgärder för samtliga olika delar eller moment. Utskottet kan nu med tillfredsställelse konstatera att regeringen har följt utskottets uppmaning. Utskottet anser således på ett övergripande plan att regeringens redogörelse i skrivelse 75 har förbättrats och blivit utförligare.

I sammanhanget vill utskottet uppmärksamma den nya praxis som synes ha etablerats under riksmötet mot bakgrund av konstitutionsutskottets uttalanden om regeringens möjlighet att återkomma till riksdagen och redovisa sin behandling av tillkännagivanden i budgetpropositionen eller i en annan proposition eller skrivelse före skrivelse 75 (se bet. 2016/17:KU21). Vad gäller trafikutskottets beredningsområde kan utskottet konstatera att regeringen inför skrivelse 75 har redovisat behandlingen av 18 tillkännagivanden i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 22) och fem tillkännagivanden i propositionen Några frågor om alkohol (prop. 2017/18:63). Utskottet har följt konstitutionsutskottets rekommendation i betänkande 2016/17:KU21 om att lämpligen redovisa sin syn på regeringens behandling av tillkännagivanden i dess sakliga sammanhang, dvs. i samband med att regeringen har redovisat sin bedömning. Utskottet lämnade således sin syn på regeringens behandling av dessa tillkännagivanden i betänkandena Utgiftsområde 22 Kommunikationer (bet. 2017/18:TU1) och Några frågor om alkohol (bet. 2017/18:TU7). Sammanfattningsvis kan konstateras att utskottet inte har haft något att invända mot regeringens bedömning, undantaget tillkännagivandena om en strategi för luftfarten (rskr. 2014/15:144 och 2016/17:185) och om regionala flygplatser (rskr. 2016/17:101). Vidare har utskottet framfört synpunkter till regeringen inför den fortsatta beredningen av

tillkännagivandet om lastbilars och bussars längd och vikt (rskr. 2014/15:206). Vad gäller tillkännagivandena om en luftfartsstrategi och om regionala flygplatser motsatte sig utskottsmajoriteten regeringens bedömning att tillkännagivandena var slutbehandlade, varpå riksdagen riktade två nya likalydande tillkännagivanden till regeringen (rskr. 2017/18:104). Ledamöterna från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet reserverade sig. Utskottsmajoritetens och reservanternas ställningstaganden, som fortfarande gäller, redovisas närmare i ett eget avsnitt nedan. Utskottet noterar att regeringen i skrivelse 75 redovisar att de ursprungliga tillkännagivandena om en strategi för luftfarten och om regionala flygplatser är slutbehandlade samtidigt som regeringen anger att de två nya tillkännagivandena med motsvarande innebörd bereds vidare. Enligt utskottets mening är det viktigaste i sammanhanget att intentionerna i riksdagens tillkännagivanden lever vidare, vilket de gör genom att de nya tillkännagivandena nu är föremål för beredning inom Regeringskansliet. Däremot kan det tyckas vara motstridigt att regeringen har valt att redovisa de ursprungliga tillkännagivandena som slutbehandlade samtidigt som de nya tillkännagivandena med motsvarande innebörd uppges vara under beredning. Tydligheten och transparensen i hanteringen gagnas inte heller av att de ursprungliga tillkännagivandena redovisats som slutbehandlade utan någon närmare motivering eller, vad gäller tillkännagivandet om regionala flygplatser, någon hänvisning till de nya likalydande tillkännagivandena. Det kan i sammanhanget noteras att en annan ordning verkar ha tillämpats av regeringen i fråga om kulturutskottets tillkännagivande om donation av föremål (rskr. 2016/17:281), där regeringen bedömde att riksdagens tillkännagivande var slutbehandlat men riksdagen inte delade regeringens bedömning och beslutade om ett nytt tillkännagivande (rskr. 2017/18:91). I detta fall redovisar nämligen regeringen i skrivelse 75 att det ursprungliga tillkännagivandet bereds vidare.

Utskottet konstaterar vidare att den nya praxis som vuxit fram under det senaste riksmötet är positiv så till vida att den innebär att riksdagen ges möjlighet att i ett tidigare skede lämna synpunkter om regeringens hantering av riksdagens tillkännagivanden. I tidigare yttranden till konstitutionsutskottet (yttr. 2016/17:TU4y) har utskottet framfört att det är av stor vikt att regeringen behandlar riksdagens tillkännagivanden med den skyndsamhet som krävs. På motsvarande vis är det enligt utskottets mening positivt med en skyndsam återrapportering av vidtagna åtgärder. Utskottet vill dock samtidigt peka på att i och med den nya praxisen kan utskottet komma att behöva återkomma till samma frågeställningar flera gånger under ett riksmöte eftersom det inte är ovanligt att likartade frågor som de som tas upp i tillkännagivandena också tas upp i motionsyrkanden från allmänna motionstiden som utskottet sedan tidigare planerat att behandla i ett lämpligare sammanhang senare under riksmötet. Så var exempelvis fallet i fråga om tillkännagivandet om regionala flygplatser (rskr. 2016/17:101), där utskottsmajoriteten vid den sedvanliga behandlingen av motionsyrkanden om luftfartsfrågor i mars 2018 angav att

den med anledning av att riksdagen i samband med budgetberedningen i december 2017 hade riktat ett tillkännagivande till regeringen om behovet av en nationell flygstrategi som värnar de regionala flygplatserna inte fann någon anledning att rikta ytterligare ett tillkännagivande till regeringen i frågan (bet. 2017/18:TU10). Eftersom utskottets beredning i samband med att regeringen har redovisat sin behandling av ett tillkännagivande inte nödvändigtvis sammanfaller med när utskottet hanterar motionsförslag inom samma tematiska område menar utskottet att den nya praxisen i vissa fall kan försvåra en samlad behandling av en viss sakfråga. Utskottet kan i sammanhanget också uppmärksamma att de tillkännagivanden som regeringen valde att återrapportera i propositionen Några frågor om alkohol (prop. 2017/18:63) synes sakna uppenbar koppling till det framlagda lagförslaget i övrigt.

Riksdagens tillkännagivanden om en strategi för luftfarten, om regionala flygplatser och om lastbilars och bussars längd och vikt

Inför konstitutionsutskottets beredning av skrivelse 75 vill trafikutskottet understryka att de ställningstaganden som utskottet redovisat tidigare under riksmötet i samband med beredningen av regeringens redovisning av hanteringen av tillkännagivandena om en strategi för luftfarten, om regionala flygplatser och om lastbilars och bussars längd och vikt inte har ändrats. Dessa återges kortfattat i det följande.

I budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 22) framhöll regeringen att den beslutat om En svensk flygstrategi – för flygets roll i framtidens transportsystem i januari 2017, där bl.a. betydelsen av ett hållbart flygresande, rättvisa villkor och sund konkurrens, att utveckla Arlanda flygplats som nav och storflygplats samt ökad export av svenska varor och tjänster betonas. Regeringen angav vidare att de båda tillkännagivandena om en strategi för luftfarten (rskr. 2014/15:144 och 2016/17:185) därmed ansågs slutbehandlade. I betänkandet Utgiftsområde 22 Kommunikationer (bet. 2017/18:TU1) framförde utskottsmajoriteten att regeringens flygstrategi inte bedömdes vara tillräcklig för att ge svenskt flyg goda villkor och förutsättningar och att de former och riktlinjer som regeringen har som inriktning i arbetet för en flygstrategi borde ändras och ges en ny inriktning. Utskottsmajoriteten delade således inte regeringens uppfattning att tillkännagivandet var slutbehandlat utan uppmanade riksdagen att återigen tillkänna för regeringen att det behövs en flygstrategi med syftet att stärka förutsättningarna för jobb och tillväxt inom flygbranschen och att säkra näringslivets och privatpersoners behov av transporter i hela landet. Ledamöterna från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet reserverade sig och framförde att de inte såg något skäl att rikta ytterligare ett tillkännagivande till regeringen om att ta fram en flygstrategi, utan de delade regeringens bedömning att tillkännagivandet var slutbehandlat. De anförde bl.a. att den stora bredd som flygstrategin tar sikte på är positiv när det gäller de fokusområden och prioriteringar som lyfts fram.

I budgetpropositionen för 2018 framhöll regeringen vidare att i den nationella flygstrategin understryks de regionala icke-statliga flygplatsernas betydelse i transportsystemet för att uppnå en god tillgänglighet i hela landet. Regeringen pekade också bl.a. på att nya EU-regler ska genomföras i Sverige för att på så sätt skapa ökad förutsägbarhet och stabilitet när det gäller möjligheterna till offentligt ekonomiskt stöd till små regionala flygplatser. Regeringen ansåg i och med detta att tillkännagivandet om regionala flygplatser (rskr. 2016/17:101) var slutbehandlat. I betänkandet Utgiftsområde 22 Kommunikationer (bet. 2017/18:TU1) framförde utskottsmajoriteten att de problem som de regionala flygplatserna i dag upplever inte får en tillräckligt ingående och allsidig belysning i den flygstrategi som regeringen har presenterat och konstaterade därmed att det inte delade regeringens bedömning att tillkännagivandet var slutbehandlat. Utskottsmajoriteten framhöll att det behövs ett mer systematiskt arbete för att stärka villkoren för svenskt flyg så att de regionala flygplatserna och deras fortlevnad värnas och uppmanade därmed riksdagen att tillkänna för regeringen att den bör värna de regionala flygplatserna och deras fortlevnad. Ledamöterna från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet reserverade sig och framförde att de delade regeringens bedömning att tillkännagivandet var slutbehandlat. De pekade bl.a. på regeringens skrivningar i flygstrategin om de regionala icke-statliga flygplatsernas betydelse i transportsystemet för att uppnå en god tillgänglighet i hela landet och välkomnade regeringens avsikt att genom de nya EU-reglerna öka förutsägbarheten och stabiliteten när det gäller möjligheterna till offentligt stöd till små regionala flygplatser.

I propositionen Några frågor om alkalås (prop. 2017/18:63) redovisade regeringen beredningsläget för tillkännagivandet om lastbilars och bussars längd och vikt (rskr. 2014/15:206). I betänkandet Några frågor om alkalås (bet. 2017/18:TU7) påminde utskottsmajoriteten regeringen om utskottets tidigare uttalanden om att vägarnas bärighet ska vara avgörande för vilket vägnät som upplåts för lastbilar med en högsta bruttovikt på 74 ton och att detta bör genomföras skyndsamt. Vidare framhöll utskottsmajoriteten att dessa uttalanden bör vara till ledning vid upplåtandet av ett vägnät för den nya bärighetsklassen för BK4. Ledamöterna från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet framhöll i en motivreservation att de sedan tidigare välkomnar att ett upplåtande av ett vägnät för BK4 vägleds av vissa principer för att säkerställa att vägnätet öppnas på ett ansvarsfullt sätt. Ett generellt införande av den nya bärighetsklassen på hela det vägnät som har de fysiska förutsättningarna riskerar enligt reservanterna att leda till en överflyttning av gods från sjöfarten och järnvägen till vägtransporter.

Stockholm den 24 april 2018

På trafikutskottets vägnar

Karin Svensson Smith

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Karin Svensson Smith (MP), Jessica Rosencrantz (M), Pia Nilsson (S), Suzanne Svensson (S), Edward Riedl (M), Lars Mejern Larsson (S), Leif Pettersson (S), Anders Åkesson (C), Jasenko Omanovic (S), Per Klarberg (SD), Nina Lundström (L), Emma Wallrup (V), Robert Halef (KD), Johan Andersson (S), Erik Ottoson (M) och Jimmy Ståhl (SD).

BILAGA 9

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande 2017/18:MJU4y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2017

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har gett miljö- och jordbruksutskottet samt övriga utskott tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 2017/18:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2017.

I skrivelsen redovisar regeringen sina åtgärder med anledning av de riksdagsbeslut som meddelats regeringen genom riksdagsskrivelser. Huvudsakligen är det regeringens åtgärder under tiden den 1 januari–31 december 2017 som redovisas.

Miljö- och jordbruksutskottet har gått igenom behandlingen av de skrivelser som riktats till regeringen med anledning av ärenden där utskottet haft beredningsansvaret. I detta yttrande redovisar utskottet sina överväganden i fråga om behandlingen av de riksdagsskrivelser som gäller utskottets beredningsområde.

Utskottet noterar att många tillkännagivanden från riksmötet 2014/15 och tidigare fortfarande inte är slutbehandlade, trots konstitutionsutskottets bedömning att tillkännagivanden bör slutredovisas inom två till tre år.

I yttrandet finns två avvikande meningar (S, MP, V).

Utskottets överväganden

Skrivelsen

Av de riksdagsbeslut som tas upp i regeringens redogörelse avser 42 ärenden där miljö- och jordbruksutskottet haft beredningsansvaret. En del av dessa gäller lagstiftningsärenden som utskottet beredde under 2017 och där regeringens åtgärd har varit att utfärda den lagstiftning som riksdagen har beslutat. Dessa riksdagsskrivelser är därmed slutbehandlade.

Antalet tillkännagivanden som redovisas är totalt 47, varav 21 redovisas under Miljö- och energidepartementet och 26 under Näringsdepartementet. Av dessa är 41 inte slutbehandlade.

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar att det finns många tillkännagivanden från riksmötet 2014/15 och tidigare som fortfarande inte är slutbehandlade. Konstitutionsutskottet har tidigare anfört att det borde höra till undantagen att tillkännagivanden inte kan slutredovisas inom två till tre år (bet. 2005/06:KU34). Vidare har konstitutionsutskottet påpekat att det inte bör förekomma att tillkännagivanden inte är slutbehandlade efter flera år utan att det redovisas en bedömning av när de kan bli slutbehandlade (bet. 2015/16:KU21 s. 30). Det är enligt utskottets mening angeläget att riksdagens skrivelser behandlas med den skyndsamhet som krävs och att de handläggs samvetsgrant.

Slutligen vill utskottet i detta sammanhang särskilt lyfta fram tillkännagivandena i riksdagsskrivelserna 2014/15:182 om en översyn av strandskyddet och 2014/15:154 om en viltmyndighet. Utskottet vill återigen betona att det är angeläget att kraftfulla åtgärder vidtas, att en myndighet inrättas och att berörda tillkännagivanden således hanteras skyndsamt.

Stockholm den 26 april 2018

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Åsa Westlund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Åsa Westlund (S), Kristina Yngwe (C), Maria Malmer Stenergard (M), Isak From (S), Johan Hultberg (M), Sara Karlsson (S), Martin Kinnunen (SD), Åsa Coenraads (M), Monica Haider (S), Lars Tysklind (L), Jens Holm (V), Magnus Oscarsson (KD), Marianne Pettersson (S), Petra Ekerum (S), Jesper Skalberg Karlsson (M), Emma Nohrén (MP) och Cassandra Sundin (SD).

Avvikande meningar

1. Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2017 (S, MP, V)

Åsa Westlund (S), Isak From (S), Sara Karlsson (S), Monica Haider (S), Jens Holm (V), Marianne Pettersson (S), Petra Ekerum (S) och Emma Nohrén (MP) anför:

Vi utgår från att riksdagens skrivelser respekteras och hanteras skyndsamt av regeringen. Vissa frågor i tillkännagivandena kräver omfattande beredning, vilket kan innebära att längre tid behövs för att vidta åtgärder.

När det gäller tillkännagivandet om en översyn av strandskyddet (rskr. 2014/15:182) har regeringen redovisat i skrivelse 2017/18:75 att arbetet fortgår på området. När det gäller tillkännagivandet om en viltmyndighet (rskr. 2014/15:154) har regeringen i skrivelse 2017/18:75 redovisat sin bedömning av hanteringen av frågan om en sådan ny myndighet. Enligt vår mening är det lämpligt att avvakta utfallet av det arbete som pågår på nämnda områden, och vi ser fram emot den kommande redovisningen.

2. Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2017 (V)

Jens Holm (V) anför:

Jag anser att det inte är tillfredsställande att regeringen har avslutat tillkännagivandena om azofärgämnen (rskr. 2011/12:153) och om obligatorisk ursprungsmärkning av köttprodukter (rskr. 2013/14:226).

När det gäller azofärgämnen anser jag att det är viktigt med ett förbud mot azofärgämnen som livsmedelstillsats och att det återinförs i Sverige. Det är väsentligt att maten vi äter är säker, särskilt när det gäller barn och unga. Mot bakgrund av regeringens redovisning anser jag att skrivelsen inte kan anses slutbehandlad.

Jag ifrågasätter även regeringens bedömning att tillkännagivandet är slutbehandlat när det gäller obligatorisk ursprungsmärkning av köttprodukter. Jag anser att regeringen ska fortsätta verka inom EU för en obligatorisk ursprungsmärkning av alla köttprodukter, inklusive sammansatta produkter, där märkningen är tydlig så att konsumenterna inte vilseleds. Jag delar därför inte regeringens bedömning att ärendet är slutbehandlat.

BILAGA 10

Näringsutskottets yttrande 2017/18:NU5y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2017

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 15 mars 2018 att ge övriga utskott möjlighet att senast den 26 april yttra sig över regeringens skrivelse 2017/18:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2017 och eventuella följdmotioner. I skrivelsen lämnar regeringen en redovisning av vilka åtgärder den har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Inga motioner har väckts med anledning av skrivelsen.

Näringsutskottet har gått igenom behandlingen av de skrivelser som riktats till regeringen med anledning av ärenden där utskottet haft beredningsansvar. Utskottet anser att regeringens redovisning, med ett undantag, i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur riksdagens skrivelser inom utskottets beredningsområde har behandlats. Utskottet delar dock inte regeringens bedömning att tillkännagivandet om samhällsekonomiska analyser är slutbehandlat (rskr. 2016/17:332 punkt 2).

Utskottets överväganden

Skrivelsen

I skrivelsen redovisar regeringen vidtagna åtgärder med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Redovisningen omfattar i huvudsak åtgärder under perioden den 1 januari–31 december 2017.

Inom utskottets beredningsområde finns totalt 29 riksdagsskrivelser upptagna, varav 19 anges som slutbehandlade och resterande 10 som inte slutbehandlade. Fyra av dessa riksdagsskrivelser innehåller totalt fem tillkännagivanden, varav två anges som slutbehandlade. Följande fem tillkännagivanden redovisas i skrivelsen:

- Tillkännagivandet om SJ AB (bet. 2015/16:NU4, rskr. 2015/16:43 punkt 7). Regeringen anser att skrivelsen är slutbehandlad.
- Tillkännagivandet om lokalisering och organisering av statliga myndigheter (bet. 2015/16:NU17, rskr. 2015/16:201 punkt 2). Regeringen anser att skrivelsen inte är slutbehandlad.
- Tillkännagivandet om tydlig tidsgräns för myndigheters handläggningstider (bet. 2016/17:NU12, rskr. 2016/17:192 punkt 8). Regeringen anser att punkt 8 inte är slutbehandlad.
- Tillkännagivandet om samhällsekonomiska analyser (bet. 2016/17:NU21, rskr. 2016/17:332 punkt 2). Regeringen anser att punkt 2 är slutbehandlad.
- Tillkännagivandet om återkommande effektanalyser (bet. 2016/17:NU21, rskr. 2016/17:332 punkt 4). Regeringen anser att punkt 4 inte är slutbehandlad.

Utskottets ställningstagande

Utskottets granskning av regeringens redogörelse för hanteringen av riksdagens skrivelser inom utskottets beredningsområde ger anledning till följande kommentarer från utskottets sida.

Utskottet vill påminna om att det vid upprepade tillfällen betonat betydelsen av att regeringen behandlar riksdagens skrivelser med den skyndsamt som krävs. Mot denna bakgrund vill utskottet framhålla att det ser positivt på de ansträngningar som regeringen har gjort för att hantera äldre tillkännagivanden. Det nu äldsta, ännu inte slutbehandlade tillkännagivandet inom utskottets beredningsområde beslutades av riksdagen våren 2016 (tillkännagivandet om lokalisering och organisering av statliga myndigheter, bet. 2015/16:NU17, rskr. 2015/16:201 punkt 2).

Efter en genomgång av regeringens skrivelse anser utskottet att redogörelsen som lämnats, med ett undantag, i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur riksdagens skrivelser inom utskottets beredningsområde har behandlats. Undantaget gäller regeringens bedömning att tillkännagivandet om samhällsekonomiska analyser är slutbehandlat (bet. 2016/17:NU21, rskr. 2016/17:332

punkt 2). Utskottet delar inte denna bedömning. Enligt nämnda tillkännagivande borde regeringen utreda behovet av att en fristående aktör utför samhälls-ekonomiska lönsamhetsbedömningar vid nätinvesteringar som ett komplement till de samhälls-ekonomiska lönsamhetsbedömningar som Svenska kraftnät i dag ansvarar för att utföra och återkomma till riksdagen.

Utskottet konstaterar att det aktuella tillkännagivandet redovisas som slutbehandlat dels innan Energimarknadsinspektionens utredning var klar (utredningen överlämnades till regeringen den 13 april 2018 och inte, som anges i skrivelsen, den 15 februari 2018), dels innan regeringen återkommit till riksdagen med resultatet av denna utredning. Vidare vill utskottet uppmärksamma att tillkännagivandet redovisas som slutbehandlat bl.a. med hänvisning till redovisningen i budgetpropositionen för 2018. Enligt utskottets mening framgår det dock inte tydligt av budgetpropositionen att redovisningen gäller det aktuella tillkännagivandet. Någon bedömning av huruvida tillkännagivandet är slutbehandlat eller inte återfinns heller inte i budgetpropositionen.

Stockholm den 26 april 2018

På näringsutskottets vägnar

Jennie Nilsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jennie Nilsson (S), Lars Hjärmered (M), Anna-Caren Säterberg (S), Per-Arne Håkansson (S), Josef Fransson (SD), Helena Lindahl (C), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Mattias Jonsson (S), Mattias Bäckström Johansson (SD), Maria Weimer (L), Penilla Gunther (KD), Sofia Fölster (M), Gunilla Nordgren (M), Lorentz Tovatt (MP), Håkan Svenneling (V), David Lindvall (S) och Mikael Peterson (S).